

STANDART

Yüklenici; hapishane işçiliği, senet karşılığı çalıştırma, borç karşılığı çalıştırma ya da diğer zorla çalıştırma biçimlerini kullanamaz. Yüklenici, istihdam ücretleri de dahil olmak üzere yabancı uyruklu işçilerin işe alınma ücretlerinin karşılanmasından sorumludur.

TANIMLAR

- **Zorla Çalıştırma**, ceza tehdidi altında elde edilen her türlü çalışma veya hizmet ya da söz konusu kişinin kendi isteği dışında çalıştırılmasıdır. Zorla çalıştırma örnekleri arasında hapishane işçiliği ve borç karşılığı çalıştırma bulunur.
- **Ceza tehdidi altında çalıştırma**, cezai yaptırım ile fiziksel tehdit gibi çeşitli zorlama biçimlerinden oluşur.
- **Borç karşılığı çalıştırma**, çalışana veya ailesine ait bir kredi veya borcun, belirli bir anlaşma çerçevesinde veya belirsiz bir zaman içinde direkt işçilik ile geri ödendiği senet karşılığı çalıştırma biçimidir. İşçi, borcunu geri ödemededen işten ayrılamaz.
- **İşe alma ücretleri**; istihdam bürosu/ işe yerleştirme şirketi ücretleri, vizeler, sağlık kontrolleri, çalışma izni ve iş kayıt ücretleri gibi işe almayla ilgili ücretler ve masraflardır.
- **Yabancı uyruklu çalışanlar**, doğrudan veya üçüncü bir tarafça tutulan, yüklenici tarafından işe alınan ve uyruğu veya ülkesi, yüklenicinin tesisleri/işyerinin bulunduğu ülkeden farklı olan üretim hattı çalışanlarıdır.
- **Yerel ülke çalışanları**, doğrudan veya üçüncü bir tarafça tutulan, yüklenici tarafından işe alınan ve uyruğu veya ülkesi, yüklenicinin tesisleri/işyerinin bulunduğu ülkeyle aynı olan çalışanlarıdır.

GEREKLİLİKLER

1. İşveren olarak yüklenici, çalışanlarıyla olan istihdam ilişkisinden sorumludur. Yüklenici, yürürlükteki ülke yasalarına veya bu Liderlik Standardı Kurallarına uymalıdır.
2. **HAPİSHANE İŞÇİLİĞİ**
Yüklenici, hapishane işçiliği kullanmamalı veya alt sözleşme çerçevesinde mahkumlarla çalışmamalıdır. Ürün imalatı için kullanılan herhangi bir malzeme, ürün veya hizmetlerin satın alınması da buna dahildir.
3. **SENET VEYA BORÇ KARŞILIĞI ÇALIŞTIRMA**
 - a. Yüklenici, iş yerinde senet veya borç karşılığı işçi çalıştıran hiç bir istihdam sistemine veya işe alma uygulamasına katılmamalıdır.

b. Belgelerin Saklanması

- i. Çalışanların, işverenlerine 'depozit' veya kimlik belgelerinin (seyahat etme veya oturma izni) orijinalini vermeleri gerekmemelidir.
- ii. **Belgelerin Güvenli Bir Biçimde Saklanması.** Yüklenici, çalışanın isteği üzerine kimlik belgelerinin güvenli bir biçimde saklanmasını sağlayabilir. Yüklenici, hiç bir sınırlama olmadan çalışanın isteği üzerine bu belgelere kolay ulaşmasını ve geri getirmesini sağlamalıdır. Kimlik belgelerinin güvenli bir biçimde korunması için alınan depozito ve bu belgelerin geri verilmesi belgelenmeli ve çalışan ile yüklenici tarafından imzalanmalıdır.

c. Maaşlardan Kesinti Yapılmaması – İşe Alma Ücretleri. Yüklenici; gerekli vizeler, sağlık kontrolleri, iş kayıt veya çalışma izni ücretleri gibi işe almayla ilgili masrafları veya ücretleri (haciz, vergi, depozito, teminat parası veya diğerleri yoluyla) maaştan kesemez. *Bkz. 'Tazminat ve Yan Ödemeler' Liderlik Standardı Kuralı.***d. Eğitim Sözleşmesi Yönergeleri**

Aşağıda belirtilen sınırlı durumlarda, anlaşmanın sona ermesinden önce çalışanın kendi isteğiyle işten ayrılması durumunda yüklenici, dışarıdan alınan eğitime katılan bir çalışanın, söz konusu eğitimin masraflarını yükleniciye geri ödemesini isteyebilir:

- i. Bu anlaşma, yönetim ekibi ile sınırlıdır. Bu tür anlaşmalara, üretim hattındaki çalışanlar veya şefler katılmayabilir.
- ii. Bu anlaşma gönüllü yapılan bir anlaşmadır. Bu nedenle çalışan, söz konusu eğitimi almayı reddederse, bu durumun işine yan etkisi olmadan işine devam edebilir.
- iii. Bu masraflar doğrudan doğruya, dışarıdaki eğitim şirketi tarafından talep edilen eğitim masraflarıyla ilgilidir.
- iv. Eğitim başlamadan önce masraflarla ilgili yazılı anlaşmaya varılır ve
- v. Anlaşma, ülke yasalarının izin vermesine bağlıdır.

4. HAREKET ÖZGÜRLÜĞÜ

- a. Yüklenici, çalışma saatleri içinde çalışanların belirlenmiş iş sahalarında serbestçe hareket etmelerine izin vermelidir. Buna su içme veya tuvalet ihtiyaçlarını karşılama da dahildir. Yemek saatlerinde ve çalışma saatleri sonrasında çalışanların tesisten ayrılmasına izin verilmelidir.
- b. Çalışanlar için yatakhane olan yükleniciler, sokağa çıkma yasağıyla ilgili politikalar gibi güvenlik uygulamalarını yatakhane kalan çalışanlara bildirmelidir. Sokağa çıkma yasağı politikası makul olmalı ve çalışanlara, dinlenmeleri ve çalışma saatleri dışında kişisel faaliyetlere katılmaları için yeterli zaman tanımalıdır. Sokağa çıkma yasağı varsa bu yasak hem yerel ülke çalışanlarına hem de yabancı uyruklu çalışanlara eşit olarak uygulanmalıdır.

5. “YABANCI UYRUKLU İŞÇİLER” İÇİN GEÇERLİ ÖZEL HÜKÜMLER

Yabancı uyruklu işçi çalıştırdığı durumda Yüklenici, yukarıdaki tüm şartlara ek olarak aşağıdaki gereklilikleri de yerine getirmelidir:

- a. **Yabancı Uyruklu İşçi Politikası.** Yabancı uyruklu çalışanlara olan davranışlarla ilgili yazılı bir politika olmalıdır. Bu politika asgari olarak; eşit davranma, işe alma ücretlerinin ödenmesi, ulaşım masraflarının karşılanması ve kendi ülkelerine geri dönme özgürlüğü ve ülke yasaları çerçevesindeki diğer tüm gereklilikleri içermelidir. Yüklenici, yabancı uyruklu işçi politikasını, bu politikadan doğan haklarının bilincinde olmaları açısından yabancı uyruklu işçilerine etkili bir biçimde bildirmelidir. Ve, yabancı uyruklu çalışan politikasını uygulamaktan ve yürütmekten sorumlu personeline pozisyonları ve sorumluluklarıyla ilgili eğitim vermelidir.
- b. **Eşit Muamele.** Bu tür çalışanlara eşit muamele edilmeli ve kendilerine tazminat, tatiller ve izinler dahil olmak üzere yerel ülke çalışanlarıyla aynı çalışma şartları ve koşulları sağlanmalı, ülke yasalarının farklı olanakları gerekli gördüğü (örneğin, sosyal güvenlik olanaklarıyla ilgili ödemeler) ülkeler dışındaki tüm çalışanlara barınma imkanı sağlanmalıdır.

✓ İyi bir uygulama örneği olarak yüklenicinin, hem yabancı uyruklu işçinin hem de işverenin dilini bilen bir koordinatörü işe alması veya iş yerinde bulundurması önerilir.

- c. İşle ve güvenlikle ilgili tüm eğitimlerin, çalışanın dilinde yapıldığından emin olunmalıdır.
- d. **İşe Alma Ücretlerinin Karşılanması**
 - i. Aşağıda verilen bilgilerin dışında, iş yapma bedeli olarak istihdam ve işe yerleştirme şirketlerinin ücretleri dahil olmak üzere istihdamla ilgili yasal olarak izin verilen tüm işe alma ücretleri (yabancı uyruklu işçiyi gönderen veya alan ülke tarafından) doğrudan ödenir. Bu tür ücretler; haciz, vergi, depozito, teminat parası veya diğer yöntemlerle maaşlardan kesilemez. *Bkz. ‘Tazminat ve Yan Ödemeler’ Liderlik Standardı Kuralı.*
 - ii. Şirket ve önceki diğer işe alma ücretlerini doğrudan ödemenin mümkün olmadığı yerlerde veya yukarıdaki ücretlerden herhangi birinin yabancı uyruklu işçi tarafından yasal olarak ödenmesi gerektiği durumda yüklenici, ücreti ödenen belgelerin alınmasından sonra bu ücretleri çalışana tam olarak geri ödemelidir. Bu tür ücretler, yüklenicinin bu masrafı geri ödememesi için geçerli ve doğrulanabilir bir nedeni olmadığı sürece çalışanın, ev sahibi ülkeye varmasından sonraki bir ay içinde kendisine geri ödenmelidir.
- e. **Ulaşım Masraflarının Karşılanması.** Yüklenicinin başka bir ülkeden işçi tutması durumunda, yukarıda belirtilen işe alma/istihdam ücretlerine ek olarak yüklenici, gelen uçuş ücreti/ulaşım masraflarının karşılanmasından da sorumludur. Üretim yapılan ülkede yaşayan ve geçerli çalışma belgeleri olan yabancı uyruklu işçilerin gelen uçuş masraflarının ödenmesi gerekmemektedir.

f. **İstihdam Büroları.** Yüklenici, Ülke yasalarına uygun bir biçimde (mümkün olduğu yerde), yasal olarak onaylı/kayıtlı istihdam büroları kullanmalıdır.

g. **Yabancı uyruklu çalışanların ülkelerine geri gönderilmesi**

- i. Yabancı uyruklu işçilerin kendi ülkelerine geri gönderilmeleriyle ilgili olarak ev sahibi Ülkenin ve yabancı uyruklu işçinin geldiği Ülkenin tüm yasal zorunluluklarına ek olarak, istihdam ilişkisinin tamamlanmasında veya istihdamın sona ermesinden önce yüklenici, başka bir ülkeden tuttuğu veya istihdam ettiği herhangi bir yabancı çalışanın hava veya kara ulaşımı dönüş biletlerini sağlamalıdır. Çalışanın iş sözleşmesinin şartları ne olursa olsun yüklenici bu gerekliliğe uymalıdır.
- ii. Yabancı uyruklu çalışanı Ülkesine geri gönderme ücretlerini karşılama gerekliliği aşağıdaki durumlarda uygulanmaz:
 - (1) Yabancı uyruklu çalışan, yasa dışı muamele nedeniyle işten çıkarıldığında
 - (2) Ülkede başka bir yasal iş bulunduğu veya
 - (3) İş sözleşmesi süresinin dolmasından önce işinden kendi isteğiyle ayrıldığında
 - (4) Çalışanın, iş sözleşmesi süresinin dolmasından önce işinden ayrılması aşağıdaki nedenlerden dolayı gerçekleştiyse yüklenici yine de yabancı uyruklu işçinin Ülkesine geri gönderilmesinin ulaşım masraflarını ödemelidir.
 - Yüklenicinin, iş sözleşmesinin maddi bir şartını ihlal ettiği durumda
 - Çalışanın, tacize veya mağduriyetinin şikayetinden sonra zamanında giderilmeyen sömürüye maruz kaldığı durumda (Bkz. 'Ayrımcılık Yapılmaz' ve 'Taciz ve Sömürü Hoş Görülemez' Liderlik Standardı Kuralları).

✓ **Ağır hastalık veya diğer ailevi acil durumlar gibi özel durumlar nedeniyle yüklenicinin, iş sözleşmesinin bitmesinden önce yabancı uyruklu işçinin dönüş uçuşu ücretini karşılaması önerilir.**

h. **Yabancı Uyruklu İşçinin İş Sözleşmesi**

Yabancı uyruklu işçileri istihdam ederken, iş sözleşmesiyle ilgili genel gerekliliklere ek olarak (Bkz. "Sürekli İstihdam Sağlanır" Liderlik Standardı Kuralı) aşağıdaki gerekliliklerin de yerine getirilmesi gerekir:

- i. Çalışanın yazılı iş sözleşmesinde belirtilen şartlar, çalışanın kendi Ülkesinden ayrılmasından önce kendisine iyice açıklanmalıdır. Bu açıklama, açık bir biçimde ve çalışanın anlayabileceği kavramlarla ifade edilmelidir. Bu açıklamada, istihdam koşulları ve istihdama son verilmesinin nedenleri de yer almalıdır.
- ii. İş sözleşmesi, yabancı uyruklu işçiyi alan Ülkede yasal açıdan bağlayıcı olacak biçimde ve çalışanın dilinde yazılmalıdır.
- iii. Kendi Ülkesinden ayrılmadan önce çalışana, iş sözleşmesinin bir kopyası gönderilmelidir.
- ı. **Yasa Dışı İşçiler.** Yüklenici, yabancı uyruklu işçiyi alan Ülkede yasal çalışma izni olmayan yabancı uyruklu işçileri kullanamaz. Yüklenici tarafından bilerek işe alınmış veya yeterince güvenli olmayan işe alma yöntemleriyle işe alınmış yasa dışı yabancı uyruklu işçiler, yukarıdaki 4. paragrafta göre ülkelere geri gönderilme hakkına sahip olurlar.

- j. **Yabancı İşçi Alan Ülkede Yabancı İşçileri İşe Alma Yüklenici**, yabancı uyruklu işçi Alan Ülkede bulunan ve işe alınan tüm yabancı uyruklu işçilerin yasal çalışma izni olduğundan emin olmalıdır. Yüklenici, çalışma vizesinin veya diğer çalışma izni belgelerinin değiştirilmesinden doğan tüm masraflardan sorumludur. Yüklenici ayrıca, yukarıdaki 4. paragrafa göre yabancı işçilerin ülkelerine geri gönderme sorumluluğunu üstlenir.

Önerilen bir uygulama olarak özellikle belirtilmediği sürece bu Liderlik Standardı Kuralı, asgari standartları belirler. Bu doğrultuda yükleniciler, yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalı ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmelidir.

Referanslar:

- 29 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), Zorla Çalıştırma Sözleşmesi (1930)
- 105 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi (1999)
- 181 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), Özel İstihdam Büroları Sözleşmesi (1997)

STANDART

Yüklenicinin çalışanları en az 16 yaşında veya zorunlu eğitimi tamamlama yaşını doldurmuş olmalıdır (hangi yaş sınırı daha yüksekse). 18 yaşından küçük çalışanlar tehlikeli koşullar altında çalıştırılmaz.

TANIMLAR

- **Gece çalışması.** Ülke yasalarında tanımlanmadığı durumlarda, “olağanüstü durumlar” altında gerekçelendirilmediği sürece (bkz. ‘Çalışma Saatleri Aşırı Değildir’ Liderlik Kuralları Standardı) akşam 10 ile sabah 5 arasında, tamamen veya kısmen yapılan tüm işler gece çalışmasıdır.
- **Reşit olmayan çalışan;** yaşı, ülke yasaları tarafından belirlenen asgari yasal çalışma yaşının veya bu Standardın gerekli kıldığı asgari yaşın altında olan çalışandır.

GEREKİLİKLER

1. İşveren olarak yüklenici, çalışanlarıyla olan istihdam ilişkisinden sorumludur. Yüklenicinin, yürürlükteki ülke yasalarına veya bu Liderlik Standardı Kuralına uyması gerekir.

2. ASGARI YAŞ GEREKLİLİĞİ

- a. Nike ve/veya iştirakleri tarafından belirli sektör veya ülkelerde daha yüksek asgari yaş standartları belirlenebilir ve ilgili yüklenicilere bildirilir.
- b. Başvuran kişilerin asgari yaş gerekliliğini karşıladığını doğrulamak için yüklenicinin, uygun insan kaynakları sistemlerini ve yöntemlerini uygulamaya koyması ve devam ettirmesi gerekir.

3. YAŞ İSPATI

İşe alım sırasında Yükleniciler; doğum belgesi, nüfus kayıt örneği, nüfus cüzdanı, sürücü belgesi ve seçmen kartını da içerebilen “yaş ispatı” belgesi istemelidir. Bu belgelerin kopyaları, istihdam süresince dosyada saklanmalıdır.

- a. Yüklenicinin, yaş ispatı belgelerinin doğru ve eksiksiz olduğundan emin olmak için makul önlemler alması gerekir. Yaş ispat belgelerinin güvenilir olmadığı veya bulunmadığı durumlarda yüklenici, çalışanın yaş ispatı için başka yollar bulmalıdır. Okul diplomasının “resmi tasdikli” bir kopyası veya yerel bir resmi temsilcinin yeminli beyanı olabilir.
- b. “Yaş ispat” belgeleri kolaylıkla taklit edilebildiği veya değiştirilebildiği için denetim gereği yüklenicinin, çalışan yaşını fiziki muayene ile doğru bir biçimde onaylamak için resmi onaylı bir tıp doktorundan yararlanması gerekebilir. Muayene sonuçlarının belgeleri, yukarıdaki “yaş ispatı” belgelerinin en az bir tanesine eklenmelidir.

4. REŞİT OLMAYANLARIN İSTİHDAMI İÇİN ÇÖZÜM ÜRETME

- a. Yüklenici, ülke yasaları veya bu Standart gereğince yasaklanmış olan durumlarda çalıştığı tespit edilen reşit olmayan çalışanlar sorununa çözüm üretmek için gerekli politika ve prosedürleri

hazırlamalı, belgelendirmeli, devam ettirmeli ve çalışanları ile diğer ilgili taraflara etkili bir biçimde bildirmelidir.

- b. Bir yüklenicinin, asgari yaş standardının altında olan çalışanları olduğu durumda geçerli olan diğer politika ve prosedürler arasından, çalışanın genel menfaatiyle tutarlı bir biçimde ve üretim yapılan ülkenin yasal gerekliliklerine uygun olarak aşağıdaki eylemleri gerçekleştirmesi gerekir:
- Reşit olmayan çalışan iş yerinden çıkarılmalıdır.
 - Reşit olmayan çalışanların 16 yaşına veya asgari yasal çalışma yaşına kadar (hangi yaş sınırı daha yüksekse) okula veya mesleki eğitim programına gitmelerini ya da önceden gittikleri okula veya programa devam etmelerini sağlamak için yeterli finansal ve diğer türde destek sağlanmalıdır.
 - Reşit olmayan çalışan, kendisinin okula veya mesleki eğitim programlarına kayıtlı olduğuna ve derslere katıldığına ilişkin bir belge getirebilirse yüklenici, reşit olmayan çalışan okulu/eğitimi tamamlayana veya 16 yaşına ya da asgari yasal çalışma yaşına (hangi yaş sınırı daha yüksekse) gelene kadar temel bir maaş ödemelidir.
 - Reşit olmayan çalışan 16 yaşına veya asgari yasal çalışma yaşına geldiğinde (hangi yaş sınırı daha yüksekse) yüklenici tarafından kendisine yeniden istihdam edilme şansı verilmelidir.
 - Reşit olmayan çalışan, bir okul eğitimine veya mesleki eğitime katılmamayı kendi isteğiyle seçerse, yükleniciden maddi tazminat alma hakkından mahrum kalır. Bu karar belgelenmelidir.
- c. Yüklenici veya denetçi, çalışanın durumuna ve menfaatine uygun farklı bir iyileştirme programına karar verebilir.

5. GENÇ ÇALIŞANLARI TEHLİKELİ DURUMLARDAN KORUMA

- a. Yüklenici, 18 yaşın altında olan çalışanları, iş yerinde veya iş dışında çalışanın sağlığını, emniyetini veya ahlaki değerlerini tehlikeye atan durumlara maruz bırakmamalıdır.
- b. Yüklenicinin, tehlikeli olabilen iş görevlerini tanımlama süreci olmalıdır. Tehlikeli kimyasal maddelerle veya bu maddelere yakın çalışma, tehlikeli makinelerle çalışma, gece çalışması veya ülke yasalarıyla tanımlanan diğer işler tehlikeli işlere birer örnektir.

Önerilen bir uygulama olarak özellikle belirtilmediği sürece bu Liderlik Standardı Kuralı, asgari standartları belirler. Bu doğrultuda yükleniciler, yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalı ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmelidir.

Referanslar:

- 138 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) Asgari Yaş Sözleşmesi (1973)
- 182 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) Sözleşmesi, Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerinin Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (1999)

STANDART

Yüklenicilerin çalışanları; cinsiyet, ırk, din, yaş, engellilik, cinsel yönelim, hamilelik, medeni durum, uyruk, siyasi görüş, sendika üyeliği, sosyal ya da etnik köken veya ülke yasalarıyla korunan diğer durumlara göre istihdam etme, işe alma, tazminat, terfi ya da disiplin gibi konularda ayrımcılığa maruz kalmaz.

TANIMLAR

- **Kara listeye alma**, yasal olarak korunan konuma ya da işle ilgisi olmayan kritere dayalı işi ve cezayı reddetmek için çalışanlardan veya potansiyel çalışanlardan oluşan bir listenin oluşturulması, güncellenmesi, kullanılması ve/veya başkalarına iletilmesidir.

GEREKİLİKLER

1. İşveren olarak yüklenici, çalışanlarıyla olan istihdam ilişkisinden sorumludur. Yüklenicinin, yürürlükteki ülke yasalarına veya bu Liderlik Standardı Kurallarına uyması gerekir.
2. **AYRIMCILIK YAPMAMA POLİTİKASI**
 - a. Yüklenicinin ayrımcılığa karşı yazılı bir politikası olmalıdır.
 - b. Ayrımcılık yapmama politikasının asgari olarak aşağıdakileri içermesi gerekir:
 - i. Yukarıdaki Standart ve üretim yapılan ülkenin yürürlükteki yasalarıyla tutarlı bir biçimde istihdamda ayrımcılığı yasaklayan bir ifade.
 - ii. Ayrımcılıkla ilgili iç şikayet(ler)i ifade etme yöntem(ler)i (*Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Özgürlüğü Liderlik Standardı Kuralındaki Şikayetle ilgili maddeye bakın*)
 - iii. Ayrımcı tutum veya davranışı dürüst bir biçimde bildiren hiçbir çalışanın cezalandırılmayacağına veya kendisine misilleme yapılmayacağına ilişkin bir ifade.
 - c. **İletişim.** Yüklenici, ayrımcılığa uğramama haklarının bilincinde olmaları için ayrımcılık yapmama politikasını çalışanlarına etkili bir biçimde bildirmelidir. Etkili iletişim aşağıdakilerden oluşur:
 - Yeni işe alınanların oryantasyon eğitimi
 - Şef/yönetim eğitimi
 - Politikanın, çalışanların bildiri panosunda/panolarında veya çalışanlar tarafından kolayca okunabileceği diğer yerlerde duyurulması
 - d. **Personel Eğitimi.** Yüklenici, ayrımcılık yapmama politikasını uygulamaktan ve yürütmekten sorumlu personelini pozisyonları ve sorumluluklarıyla ilgili eğitim vermelidir.

✓ Ülke yasaları tarafından gerekli görülmediği durumlarda bile yüklenicinin, engelli çalışanlarına, banyolara ve diğer fabrika tesislerine ulaşmalarını kolaylaştırmakla birlikte makul konaklama sağlaması önerilir.

3. İSTİHDAMDA AYRIMCILIK YAPMAMA UYGULAMALARI

- a. İstihdam kararlarının, istihdamla ilgili kriterlere göre alınması gerekir. Örneğin, çalışanların nitelikleri, becerileri, yetenekleri, verimliliği ve genel iş performansı.
- b. Siyasi parti üyeliği, işçi sendikası konumu veya yasal olarak korunan herhangi bir durum veya istihdamla ilgisi olmayan kriterlere göre “**kara liste oluşturma**” yasaktır.
- c. Yüklenici, üretim yapılan ülkenin, belirlenmiş çalışan kategorileriyle ilgili yasalarına uymalıdır. Bununla ilgili örnekler arasında, fiziksel engellilerin, emeklilerin ve koruma altındaki azınlıkların ayrıcalıklı veya özel muamele görmelerini gerektiren yasalar yer alır.

✓ **Ülke yasaları tarafından gerekli görülmediği durumlarda bile yüklenicinin, engelli çalışanlarına, banyolara ve diğer fabrika tesislerine ulaşmalarını kolaylaştırmakla birlikte makul konaklama sağlaması önerilir.**

- d. **Eşit İşe Eşit Ücret.** Kadınlar ve erkekler; eşit değerdeki iş için eşit ücret, yaptıkları işin kalitesinin eşit değerlendirilmesi ve açık pozisyonları doldurmak için eşit fırsata sahip olmalıdır.
- e. **Taraf Tutma ve Rüşvet.** Yönetim personeli, iş veya özel muamele karşılığında çalışanlarından veya çalışan adaylarından hediye, ödeme veya diğer taltifleri alamaz.

4. KADIN HAKLARI

- a. **Güvenli çalışma ortamı.** Yüklenici, hamile olan, doğum yapmış ve emzirme döneminde olan kadın çalışanlar için uygun ve makul konaklama sağlamalıdır. Yüklenici, ülke yasalarının hamile çalışanlar için gerektirdiği herhangi bir çalışma saati sınırı veya diğer çalışma sınırlılıklarına uymalı ve hamile kadınları tehlikeli işlerden korumak için, yetkili bir hekim tarafından önerilen sınırlı çalışma saatlerinin de dahil olduğu diğer makul önlemleri almalıdır.
- b. **Hamilelik testi.** Hamilelik testi, istihdam için bir koşul olmaz ve çalışanlardan yapmaları istenemez. Gönüllü hamilelik testleri verilebilir ancak yalnızca çalışanın isteğine bağlıdır ve bu tür her istek belgelenmelidir.
- c. **Doğum kontrol yöntemleri.** Yüklenici, çalışanları doğum kontrol yöntemi kullanmaya zorlayamaz veya bu yönde bir baskı uygulayamaz.
- d. **Hamilelik izni.** Kadın çalışanların, ülke yasalarına ve Nike'nin Tazminat ve Yan Ödemeler Standardına göre (hangisi daha uzunsa) doğum izni alma hakları vardır.

Önerilen bir uygulama olarak özellikle belirtilmediği sürece bu Liderlik Standardı Kuralı, asgari standartları belirler. Bu doğrultuda yükleniciler, yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalı ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmelidir.

Referanslar:

- 100 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) Sözleşmesi, Eşit Değerde İş için Kadın ve Erkek İşçiler Arasında Ücret Eşitliği Hakkında Sözleşme (1951)
- 111 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü, Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi (1958)

STANDART

Yüklenici, üretim yapılan ülkedeki yasaların izin verdiği ölçüde çalışanların örgütlenme ve toplu pazarlık yapma özgürlüğü ile ilgili hakkını tanır ve bu hakka saygı gösterir. Çalışanların tacize, müdahaleye veya misillemeye maruz kalmadan, kendi istekleriyle bir sendika veya işçi kuruluşturma ya da bunlara katılma hakkı da buna dahildir.

TANIMLAR

- **Dürüst pazarlık**, bir anlaşmaya varmak için gönüllü olarak düzenli yapılan toplantı ve görüşmelerdir.
- **Kara listeye alma**, yasal olarak korunan konuma ya da işle ilgisi olmayan kritere dayalı işi ve cezayı reddetmek için çalışanlardan veya potansiyel çalışanlardan oluşan bir listenin oluşturulması, güncellenmesi, kullanılması ve/veya başkalarına iletilmesidir.
- Bu Liderlik Standardı Kuralında **sendikaya** veya **işçi sendikasına** ilişkin göndermeler, söz konusu olan tüm diğer işçi kuruluşları için de geçerlidir.

GEREKİLİKLER

1. İşveren olarak yüklenici, çalışanlarıyla olan istihdam ilişkisinden sorumludur. Yüklenici, yürürlükteki ülke yasalarına veya bu Liderlik Standardı Kurallarına uymalıdır.
2. **ÖZGÜRCE ÖRGÜTLENME HAKKI**
 - a. Ülke yasalarının çalışanlara, herhangi bir müdahale olmadan kendi seçimleriyle işçi sendikaları ve diğer işçi kuruluşları oluşturma, bunlara katılma ve toplu pazarlıkları yapma haklarını tanıdığı ülkelerde yüklenici, ülke yasalarına ve bu Liderlik Standardı Kuralının gerekliliklerine uymalıdır. Bu haklar, istihdamın bitmesi de dahil olmak üzere istihdam süresi boyunca geçerlidir.
 - b. Çalışanların, kendi istekleriyle işçi sendikası veya işçi kuruluşturma ya da bunlara katılma hakkı vardır.
 - c. Ülke yasalarının, serbest toplanma hakkını önemli ölçüde kısıtladığı durumda yüklenici, çalışanlarıyla ayrı ayrı veya toplu olarak işbirliği yapmak için ve çalışanların, çalışma koşulları ile istihdam şartlarıyla ilgili şikayetlerini ifade etmeleri ve haklarını korumaları için alternatif yöntemler geliştirmelidir. Buna göre yüklenicinin asgari olarak, etkili bir şikayet sürecine sahip olması gerekir (bkz. aşağıdaki 6. paragraf).

✓ Ayrıca yüklenicinin, yasaların izin verdiği ölçüde kendi çalışanları tarafından özgürce seçilen işçi komitelerinin kurulmasını desteklemesi önerilir.

- d. **Sendika Üyelik Ücretleri.** Pazarlık görüşmeleri serbestçe yapılan geçerli bir toplu iş sözleşmesinde belirtilmediği veya yasalar tarafından gerekli görülmediği sürece yüklenici, çalışanın yazılı onayı olmadan, sendika üyelik ücretlerini veya para cezalarını çalışanların maaşlarından kesemez.
- e. Ülke yasaları gereği veya yüklenici ile sendika arasında karşılıklı yapılan bir anlaşma çerçevesinde belirlenen koşullar altında sendika temsilcilerinin, sendika üyelerine ulaşabilmeleri gerekir.

✓ **Yüklenicinin, sendika temsilcisi olan çalışanına şikayetlerle ilgilenme ve sendika üyelerini temsil etme gibi görevlerini yapabilmesi için makul bir ücretli izin vermesi ve temsilcilerin, görevlerini etkili bir biçimde yapabilmelerini sağlamak için haklı olarak gereken kolaylıkları sağlaması iyi bir uygulama olarak önerilir.**
Uygun olabilen kolaylıklar ve izin; temsil edilen çalışan sayısına, işçi temsilcilerinin sayısına, toplu iş sözleşmesindeki hükümlere göre değişir.

3. MÜDAHALE ETMEME

- a. Çalışanlar, sendikaları için başkan ve temsilci seçme, yüklenicinin müdahalesi olmadan, bir işçi sendikasının çalışanlar tarafından yönetilmesini, finanse edilmesini veya denetlenmesini oluşturan ve destekleyen eylemleri içeren çalışmalar yapma hakkına sahiptir.
- b. Ülke yasalarıyla tutarlı olarak, çalışanların tek bir sendika tarafından temsil edildiği durumda yüklenici, çalışanların kendilerini temsil edecek başka kuruluşlar oluşturmalarını etkileyemez ve buna müdahale edemez. Yüklenici, bir sendikayı diğerine göre tercih ederek çalışanların örgütlenme özgürlüklerine müdahale edemez.

4. TACİZ VE MİSİLLEME YASAKTIR

- a. Yüklenici, çalışanlara gözdağı vermek veya sendika toplantıları, etkinlikler, kurultaylar ve yasal grev düzenleme çalışmalarının da dahil olduğu örgütlenme özgürlüğü hakkının yasal ve barışçıl bir uygulamasından oluşan herhangi bir etkinliği önleme, engel olma ve dağıtmak için çalışanları tehdit etmemeli veya onlara şiddet uygulamamalı, polis ve askeri güç birliklerini bulundurmamalıdır.
- b. Hiçbir çalışan veya çalışan adayı, bir sendika veya işçi kuruluşuna üye olduğu ya da yasal bir işçi sendikasına katıldığı veya sendika kurma hakkını kullanmanın da dahil olduğu diğer örgütlenme özgürlüğü etkinliklerine katıldığı için işten çıkarılmaya, ayrımcılığa, tacize, gözdağına ve misillemeye maruz bırakılmamalıdır.
- c. **Kara listeye alma.** “Kara listeler”in kullanımı, serbestçe örgütlenme hakkına aykırı bir davranıştır. Sendika üyeliğine veya yasal sendika etkinliğine katılmaya dayalı oluşturulan kara listeler özellikle yasaklanmıştır.
- d. Belirli bir sendika faaliyetiyle (sendika kurma gibi) uğraşan çalışan veya işçi temsilcilerine veya belirli bir konumu (sendikanın kurucu üyesi olma ve şu anda sendika yönetiminde görevli olma) olan işçi temsilcilerine ülke yasaları tarafından özel koruma sağlandığı durumda yüklenici, ilgili tüm hükümlere uymalıdır.

- e. Yüklenici, yasal grev düzenleyen veya bu greve katılan çalışanlarını herhangi bir yaptırıma maruz bırakmamalıdır.
- f. Sendikal ayrımcılık hareketi nedeniyle haksız yere işten çıkarılan, kıdemi düşürülen veya işindeki haklarını ve yetkilerini kaybetmeye maruz bırakılan çalışanlar, ülke yasalarının gerekliliklerine tabi tutulmalı, söz konusu işçinin isteğine bağlı olarak aynı işe veya aynı maaş ve kıdemle benzeri bir işe geri döndürülmesi de dahil olmak üzere kaybettikleri tüm haklarını ve yetkilerini geri kazanma hakkına sahip olmalıdır.
- g. Çalışanlar ve onların sendika temsilcileri, toplu iş sözleşmesine olan uyumla ilgili sorunları yönetim gündemine, kendilerine misilleme yapılmaksızın taşıyabilmelidir.

5. TOPLU PAZARLIK

- a. Yüklenici, örgütlenmiş çalışanların toplu pazarlığa serbestçe katılma hakkını tanımalıdır.
- b. Yüklenici, pazarlık görüşmelerini dürüst bir biçimde yapmalıdır.
- c. Yüklenici, imzalanmış herhangi bir toplu iş anlaşmasının gerekliliklerini, anlaşmanın geçerlilik süresi boyunca dürüstlikle yapmalıdır.
- d. Ülke yasalarının, pazarlık süreci için özel bir aracı olarak belirli bir sendikayı/sendikaları belirlediği durumda yüklenicinin, geçerli bir toplu iş sözleşmesi kapsamındaki maddelerle ilgili diğer çalışan grupları ve derneklerle toplu pazarlık sürecine katılması gerekmez.

✓ İyi bir uygulama örneği olarak, toplu iş sözleşmesinin olduğu durumda yüklenicinin, sözleşmenin kopyasını sözleşme kapsamına giren tüm çalışanlara vermesi önerilir.

6. ETKİLİ ŞİKAYET SÜRECİ

Yüklenici, çalışma koşulları ve istihdam şartları ve koşullarıyla ilgili endişelerini ifade edebilmelerini sağlamak için etkili bir şikayet süreci oluşturmalıdır. Bu şikayet süreci; büyüklüğüne, yerel yasalara, kültüre vb. göre fabrikadan fabrikaya değişir ama genel olarak, etkili bir şikayet sürecinde aşağıdakiler bulunur:

- a. Yazılı bir şikayet politikası ve uygulama prosedürleri. Bu ilkedeki aşağıdakilerin bulunması gerekir:
 - i. Çalışanların, endişelerini ifade etmeleri ve yönetimde söz sahibi olmaları için birden fazla iletişim kanalı. Örneğin: şikayet/öneri kutuları, şefler/takım liderleri, HR bölümü/danışmanları, işçi sendikası/işçi temsilcileri, "açık kapı" politikası, şirket "destek hatları", üçüncü taraflar, işçi komiteleri, yönetim ile işçi temsilcileri vd. arasında yapılan toplantılar
 - ii. Çalışan, misilleme korkusu olmadan şikayetlerini/endişelerini ifade etmeyi çok istiyorsa, ülke yasalarının gerekliliklerine tabi olarak endişeleri gizli bir biçimde (veya kimlik belirtmeden) ifade edebilmelidir.
- b. Çalışanların, şikayet sürecinin ve endişelerini ifade edebilme haklarının bilincinde olmaları için şikayet politikasının çalışanlara etkili bir biçimde bildirilmesi.

- c. Şikayetlere cevap vermekle sorumlu personeli bu politikayla, pozisyonları ve sorumluluklarıyla ilgili eğitim verme.
- d. Çalışana zamanında cevap verilmesini sağlamak için şikayetleri belgelemek ve takip etmek için kullanılacak araç.

✓ **İyi uygulamalar olarak yüklenicinin aşağıdakileri yapması da önerilir:**

- ✓ Şikayet sürecinde çalışanlardan gelen daha geniş/sistemsal sorunlara cevap vermek için plan belirleme ve geliştirme
- ✓ Mümkün olduğunda, şikayetlerin giderilmesinde işçi temsilcilerinin ve çalışanın katılımında yer alma.
- ✓ Temyiz süreci sağlama (özellikle disiplin cezası veya işe son verme durumlarında)
- ✓ İşçi temsilcilerinin bilgilerini, iş yerinde görünecek şekilde duyurmak.

- 7. EĞİTİM** Yüklenicinin çalışanlarına verdiği eğitim uygulamalarının bir bölümü olarak (bkz. 'Uygulama' Liderlik Standardı Kuralı) tüm çalışanlara, bu hakların bulundukları yere göre değişebileceğini kabul etme suretiyle bu standartla ilgili eğitim verilmelidir.

Önerilen bir uygulama olarak özellikle belirtilmediği sürece bu Liderlik Standardı Kuralı, asgari standartları belirler. Bu doğrultuda yükleniciler, yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalı ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmelidir.

Referanslar:

- 87 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), Örgütlenme Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi (1948)
- 98 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi (1949)
- 135 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), İşçi Temsilcileri Sözleşmesi (1971)
- İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (1948)(Madde 20(1) ve (2) ile 23(4)).

STANDART

Yüklenicinin Çalışanlarına, istihdam sona erdiğinde yıllık izin ve kanuni kıdem tazminatı gibi durumlar dahil olmak üzere ülke yasalarının gerekli gördüğü ve yasal olarak zorunluluk arz eden, tatiller ve izinlerin de dahil olduğu olanakları sağlayacak en azından asgari bir ücret zamanında ödenir. Disiplin amacıyla ücretten kesinti yapılmaz.

GEREKİLİKLER

1. İşveren olarak yüklenici, çalışanlarıyla olan istihdam ilişkisinden sorumludur. Yüklenicinin, yürürlükteki ülke yasalarına veya bu Liderlik Standardı Kurallarına uyması gerekir.

2. GENEL TAZMİNAT UYGULAMALARI

- Bazı ihtiyari gelirle birlikte maaşların, çalışanın temel ihtiyaçlarını karşılamak için esas olduğu yüklenici tarafından kabul edilir.
- Çalışanlar en azından, yasal olarak geçerli olan asgari ücreti alırlar.
- Maaşların ve yan ödemelerin düzenli ve zamanında ödenmesi gerekir Bu tür ödemelerin, doğru bir biçimde tanımlanması ve ilgili resmi yetkililere bildirilmesi ve maaşların da ülke yasalarının gereklerine uygun olarak ödenmesi gerekir. Örneğin, çalışan saatler karşılığında yapılacak olan ödeme, yasal açıdan gerekli olan vergileri ödemekten veya gerekli kesintilerden kaçınmak amacıyla “ödenek” veya diğer ödeme türleri yanlış bir biçimde tanımlanmaz.
- Tazminat, çalışanlara uygun bir biçimde nakit olarak doğrudan çalışanın hesabına yatırılır veya adına çek yazılır.

✓ İyi uygulama olarak önerilenler:

- ✓ Bir çalışan maaşını nakit ödemeye aldığı yüklenicinin çalışandan, maaşını aldığı kabul eden bir belge imzalamasını istemesi gerekir.
- ✓ Yüklenicinin çalışanlara, güvenli bir resmi tasarruf hesabı ve temel finansal hizmetlerle ilgili erişim ve/veya bilgi vermesi gerekir.

- Temel maaşın ve/veya mesai ödemelerinin yanlış hesaplandığı gibi bir çalışanın kazanılmış maaşının düzgün bir biçimde ödenmediği durumlarda yüklenici, yanlış hesaplama zamanından itibaren veya en az bir yıllık dönemde söz konusu maaşları geri ödemekle yükümlüdür. Ülke yasalarına göre daha uzun dönemlerde geri ödeme yükümlülüğü söz konusu olabilir.

3. KESİNTİLER

- Disiplin amacıyla maaştan kesinti yapılmayacağı gibi üretim yapılan ülkenin yasalarınca belirtilmemiş hiçbir kesintiye çalışanın yazılı izni olmadan izin verilmez. Performans veya davranışla ilgili sorunlar,

danışmanlık etme, uyarılar ve/veya sürekli eğitim gibi diğer performans yönetimi yöntemleriyle çözülmeye çalışılır.

- b. Bu politika yükleniciyi, fabrikanın veya çalışanların bireysel performanslarına dayalı ikramiyeyi kısıtlamaktan veya kaldırmaktan alıkoymaz.
- c. Çalışanların, işle ilgili görevlerini yapmaları için gerekli olan araçlar için ödeme yapmaları gerekmez. Ülke yasalarınca izin verildiği şekilde, yüklenicinin araçlarında veya mülkünde meydana gelen kayıp veya zarardan sorumlu bulunan çalışanlar, bu durumdan finansal olarak sorumlu tutulabilirler.
- d. **İşe Alma Ücretleri.** Yüklenici, gerekli vizeler, sağlık kontrolleri, iş kayıt veya çalışma izni ücretleri gibi işe almayla ilgili masrafları, ücretleri veya vergileri maaştan kesmez.
- e. **Sendika Üyelik Ücretleri.** Yüklenici, geçerli bir toplu iş sözleşmesinde belirtilmediği sürece, çalışanın yazılı onayı olmadan, sendika üyelik ücretlerini veya para cezalarını çalışanların maaşlarından kesmez.
- f. Yüklenici, yasa tarafından zorunlu kılınmamış ama ek olanaklar, sigorta veya tasarruf programları gibi çalışana seçenek olarak sunulan tüm kesintilere izin vermek üzere çalışanın kendi isteğiyle yaptığı anlaşmanın yazılı bir belgesini bulundurmmalıdır.
- g. Yasa gereği olmayan veya çalışanın menfaati için işveren tarafından kabul edilmiş kesintiler, çalışanın, yürürlükteki yasal asgari maaştan daha az maaş almasına neden olmaz.

4. EMEKLİLİK FONU/KIDEM TAZMİNATI

- a. Yüklenici, yasal olarak gerekli tüm sosyal güvenlik, işsizlik, emeklilik fonu veya kıdem tazminatını (bazen "güvence fonları" olarak geçer) tam olarak ödemeli ve bu tür fonların ödenmesi ve/veya sürdürülmesi için yeterli finansal kayıtları sağlamalıdır.
- b. Yüklenicinin, çalışanın yasa gereği hakkı olan kanuni olan tüm kıdem tazminatını ve diğer ayrı olanakları (ihbar tazminatları) belirleme prosedürü olmalıdır ve bu tür ihbar tazminatlarını çalışana tam olarak ödemelidir.

5. PARÇA BAŞI ÜCRETLER VE KOTALAR

Kota hedefleri veya parça başı ücret anlaşmaları nasıl olursa olsun ülke yasalarına göre yüklenici her çalışanın, çalıştığı saatler karşılığında en az asgari ücret ve mesai ücretlerini almasını sağlamalıdır.

6. DENEME SÜRESİ VE STAJ MAAŞI

- a. Yüklenici, yasal asgari ücretin altında deneme süresi maaşı ödemez.
- b. "Staj maaşları" veya çıraklık programı katılımı ödemeleri, ülke yasasına ve Nike'nin 'Sürekli İstihdam Sağlanır' Standardının gereklilikleri uygun olarak yapılmalıdır.

7. ÖDEME DOKÜMANTASYONU

- a. İşe başlamadan önce çalışanlara, maaşlar ve yan olanakların da dahil olduğu istihdam şartları ve koşulları hakkında yazılı ve anlaşılır bilgiler vermelidir.

b. **Maaş bordroları.** Yüklenici, çalışanlara ödeme yapılan her ödeme döneminde ülkenin ana dilinde hazırlanmış ve basılmış bir ödeme kaydını her çalışana vermelidir. Ödeme kaydı en azından aşağıdaki bilgileri içermelidir:

- Ödeme dönemi ve maaş ödeme tarihleri
- Düzenli mesai ve fazla mesai saatleri
- Mesai saatleri karşılığı tazminat oranları
- Düzenli mesai ve fazla mesai saatleri tazminatlarının toplamı
- Bireysel/ekip olarak alınan ikramiyeler gibi ek tazminatlar ve
- Tüm sigorta kesintileri ve/veya yasal olarak zorunlu olan diğer kesintiler

✓ **Yüklenici, ulaşım veya yiyecek ödeneği gibi herhangi bir yan ödemenin makbuzunu ödeme kaydında göstermelidir.**

c. Ödeme biçimini anlamaları için çalışanlara eğitim verilmesi gerekir.

✓ **İyi bir uygulama olarak yüklenici mümkün olduğunda çalışanlara, güvenli tasarruf hesabı/finansal ürünler sağlamalı ve/veya bu konuda bilgilendirme yapmalı, finansal okur yazarlık eğitimi vermeli veya bu tür eğitimlere katılmalarını sağlamalıdır.**

8. TATİL VE İZİN POLİTİKALARI, PROSEDÜRLERİ

- a. Yüklenicinin; yasal izinler, hastalık izni, yıllık izin, hamilelik izni, aile acil durum izni ve ülke yasalarının gerektirdiği diğer izinlerle ilgili açıkça yazılmış politika ve prosedürleri olmalıdır. Yüklenici, izin politikasını çalışanlara etkili bir biçimde bildirmelidir. Yüklenici, izin politikasını uygulamaktan sorumlu personelini pozisyonları ve sorumluluklarıyla ilgili eğitim vermelidir.
- b. Yüklenici, yasal açıdan gerekli olan tüm tatil ve izinleri vermeli ve ülke yasalarına ters düşmediği sürece aşağıda yer alan belirli gerekliliklere uymalıdır:

i. **Hastalık izni** Ülke yasaları gereğince çalışanlara hastalık izni verilmelidir

✓ **İyi bir uygulama örneği olarak, ülke yasaları tarafından gerekli görülmesi bile, resmi onaylı bir tıp doktoru tarafından gerekli görüldüğünde hastalık veya yaralanma durumunun iyileşmesi için çalışana izin verilmesi gerekir. Bu konuyla ilgili bir anlaşmazlık olduğunda yüklenici, masrafları kendisine ait olmak üzere başka bir tıbbi uzmandan ikinci bir görüş alabilir.**

ii. **Yıllık izin.** Yasalara göre yıllık iznin zorunlu görülmediği ülkelerde yüklenicinin, çalışanın tazminat ve yan olanaklarının bir bölümü olarak yıllık izin vermesi gerekir.

- iii. **Hamilelik izni.** Ülke yasaları tarafından gerekli görülmesi de kadın çalışanlara ücretsiz hamilelik izni hakkı verilir. Tasarruf amacıyla küçülme gibi olağanüstü iş durumları dışında izin almadan önce geçerli olan aynı şartlar ve koşullarda işlerine geri dönme hakkına sahiptirler ve herhangi bir ayrımcılığa veya kıdem kaybına tabi olmazlar.
- iv. **Menstrual dönem izni.** Bu izin türü, ülke yasalarınca zorunlu görülen bir yan olanaksa, menstrual dönem izni için uygun olmayı doğrulamak amacıyla hiçbir fiziki muayene yapılmaz.

9. FABRİKANIN KAPANMASI VE KÜÇÜLME

Küçülmeyle veya çalışanların işine son verilmesiyle sonuçlanacak bir tesis kapama veya kurumsal yeniden yapılandırma durumunda yüklenicinin aşağıdakileri asgari ölçüde yapması gerekir:

- a. **Yasal Uyarı.** Çalışanlara, çalışan temsilcilerine ve ilgili resmi yetkililere, fazlalıklarla/küçülmeyle ilgili olarak söz konusu koşullar altında olabildiğince yasal uyarı ve bilgi sağlamalıdır.
 - i. Konuyla ilgili bilgiler arasında, kapanma veya küçülme gerekçesi veya kriteri, bu durumdan etkilenme olasılığı olan çalışan sayısı ve kategorisi ile amaçlanan işe son vermelerin gerçekleştirileceği dönem bulunur.
 - ii. Yüklenici en azından böyle bir yasal uyarıyı yapmalı veya ihbar tazminatı (30 gün öncesinden yasal uyarı göndermek yerine 30 günlük maaş ödeme) ödemeli ve ülke yasaları gereğince bilgi vermelidir.
- b. **Kıdem Tazminatı**
 - i. Küçülme nedeniyle işine son verilecek olan çalışanların ülke yasalarına göre hakkı olan kıdem tazminatını, sosyal güvenlik ve diğer yan olanaklarını ödemelidir.
 - ii. **Haklardan feragat etme.** Yüklenici, yasal hak olan kıdem tazminatını ve diğer yan ödemeleri alabilmeleri için çalışanlarından sağlık durumunun iyi olduğuna dair beyanname, feragatname veya diğer haklardan vazgeçme belgesi imzalama koşulunu getiremez. Yüklenici, onay belgesi ve/veya haklardan vazgeçme belgesine ihtiyari veya kıdem tazminatının alındığının kabul edilmesini şart koşabilir.
- c. **Toplu İş Sözleşmesi** Bu durumdan etkilenen işçilerin bir sendika veya işçi kuruluştan tarafından temsil edildiği durumda yüklenici, geçerli olan toplu iş sözleşmesinin öngördüğü veya bu tür sendika veya işçi temsilcileri ile yüklenici arasındaki ortak kararlaştırma gereğince tüm yasal uyarılara, danışmanlığa, kıdem tazminatına, yeniden yerleştirmeye (outplacement) tamamen uymalıdır.

✓ **Yüklenicinin, kıdem tazminatı/yeniden yerleştirme olanaklarıyla ilgili yerel yasalar ve herhangi bir ek sözleşmeye gösterdiği uyumu doğrulamak için bağımsız üçüncü taraflarla iş birliği kurması önerilir.**

- ✓ **Kapanma veya küçülme durumunda ülke yasalarının ve toplu iş sözleşmesinin gerektirdiklerine ek olarak yüklenicinin doğrudan veya resmi kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları (STK'lar) veya diğer üçüncü taraflarla iş birliği içinde aşağıdakileri sağlaması önerilir:**
- **Danışmanlık.** Mümkün olduğunda çalışanlara ve çalışanların temsilcilerine toplantı yapıp ve fazlalıkları/küçülmeyi önlemek veya en aza indirmek için ve çalışan sayısının azaltılmasının istenmeyen etkilerini azaltmak için alınacak önlemler hakkında görüş verme fırsatı verilir.
 - **Transfer.** Yüklenicinin sahibi olduğu ülke içindeki diğer tesislere benzer maaşlarla transfer edilme fırsatıdır.
 - **Temyiz süreci.** Çalışanlara, küçülme sürecine cevap verme, karşı çıkma veya temyiz mahkemesine başvurma fırsatının tanındığı bir süreçtir.
 - **Yeniden yerleştirme/yeniden eğitim.** Bu çerçevede "iş bankaları" veya çalışanlara, benzer sektörlerde veya yakın çevrede yeniden yerleştirme fırsatları bulma, çalışanların potansiyel iş olanakları konusunda bilgilendirildiği bir süreç düzenleme ve yeni işe alımlarda kendilerine öncelik tanımaları için küçülme durumundan etkilenen çalışanları desteklemek amacıyla olası işverenlere çağrıda bulunmak amacıyla yerel medyaya reklam verme yer alır.
 - **Diğer finansal destekler** arasında ek kıdem tazminatı, diğer iş olanaklarını araştırmak için ücretli izin vermek, yeniden eğitim için finansal yardımda bulunmak, mikro işletme projeleri ve finansal okur yazarlık eğitimi için ekonomik destek sağlama bulunur.
 - **Sağlık olanakları** arasında, yasal açıdan gerekli olana ek olarak özellikle hamile işçilerin ve belirli sağlık sorunları olan işçilerin sağlık durumlarına uygun destek sağlamak yer alır.
 - **Devletin sağladığı hakları elde etme konusunda destek.** Çalışanlara hakları konusunda eğitim vermek ve bununla ilgili olarak uygun yerel resmi kuruluşlarla iş birliği kurmak bu çerçevede yer alır. Örneğin, resmi kuruluşlarla, konuyla ilgili STK'larla vb. temas kurma, devlet yardımı almak ve resmi eğitim programlarına katılmak için gerekli formları doldurma konusunda işçilere bilgi verme ve yardımcı olmak amacıyla fabrikada veya uygun bir yerde oturumlar düzenlemek.

Önerilen bir uygulama olarak özellikle belirtilmediği sürece bu Liderlik Standardı Kuralı, asgari standartları belirler. Bu doğrultuda yükleniciler, yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalı ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmelidir.

Referanslar:

- 158 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), İşe Son Verme Sözleşmesi (1982).

STANDART

Yüklenici'nin çalışanlarına saygı ve nezaketle davranılması gerekir. Yüklenici; fiziksel, cinsel, psikolojik veya sözlü tacize ya da herhangi bir sömürü davranışlarında yer almaz ve bunlara hoşgörü göstermez.

TANIMLAR

- **Fiziksel sömürü**, fiziksel disiplin (bedensel ceza) kullanımından veya tehdidinden oluşur.
- **Psikolojik ve sözlü sömürü**; çalışanlara bağırma, onları tehdit etme veya küçük düşüren sözcükler kullanma ve çalışanın kendine olan saygısını azaltma girişimi taşıyan sözcükler ve eylemlerden oluşur.
- **Cinsel taciz ve sömürü** aşağıdakilerden oluşur:
 - Bir kişinin bedeni, görünümü veya cinsel ilişkisi hakkında yorum yapma, cinsel amaçlı yaklaşım ve cinsel içerikli tekliflerden oluşan cinsel yaklaşımlar hoş karşılanamaz.
 - Saldırı, hareketi engelleme veya kapatma ya da fiziksel müdahaleden oluşan fiziksel davranış hoş karşılanamaz.
 - Cinsel ilişki karşılığında tercihe bağlı görevlendirmeler yapma ve adam kayırmayı teklif etme veya ima etme.
 - Reddedilen cinsel amaçlı yaklaşım karşısında çalışanlara misilleme yaparak onları haksız davranışa maruz bırakma.

GEREKİLİKLER

1. İşveren olarak yüklenici, çalışanlarıyla olan istihdam ilişkisinden sorumludur. Yüklenicinin, yürürlükteki ülke yasalarına veya bu Liderlik Kuralları Standartlarına uyması gerekir.
2. **TACİZ VE SÖMÜRÜ POLİTİKASI**
 - a. Yüklenicinin tacize ve sömürüye karşı yazılı bir politikası olmalıdır.
 - b. Taciz ve Sömürü politikası asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
 - i. Yukarıdaki Standartla ve üretim yapılan ülkenin yürürlükteki yasalarıyla uyumlu bir biçimde tacizi ve sömürüyü yasaklayan bir bildiri.
 - ii. Taciz ve sömürü içeren davranışlarla ilgili iç şikayet(ler)i ifade etme yöntemleri [*Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Yapma Özgürlüğü Liderlik Standardı Kuralındaki Şikayet maddesine bakın*]
 - iii. Saldırgan davranışın, işe son verme veya yasal yetkililer tarafından yürütülecek bir kovuşturmaya kadar giden disiplin cezalarına neden olabileceğine ilişkin ifade ve
 - iv. Taciz veya sömürü içeren bir tutum ve davranış dürüst bir biçimde bildiren hiçbir çalışanın cezalandırılmayacağına veya kendisine misilleme yapılmayacağına ilişkin ifade.

3. **İletişim.** Çalışanların, tacize ve sömürüye maruz kalmama haklarının bilincinde olmaları için yüklenici, taciz ve istismar politikasını çalışanlara etkili bir biçimde iletmelidir. Etkili iletişim aşağıdakilerden oluşur:

- Yeni işe alınanların oryantasyon eğitimi
- Şef/yönetim eğitimi
- Politikanın, çalışanların bildiri panosunda/panolarında veya çalışanlar tarafından kolayca okunabileceği diğer yerlerde duyurulması.

d. **Personel Eğitimi.** Yüklenici, taciz ve sömürü politikasını uygulamaktan ve yürütmekten sorumlu personeline, pozisyonları ve sorumluluklarıyla ilgili eğitim vermelidir.

4. GÜVENLİK PERSONELİ

Tesisteki güvenlik personeli, ister tam zamanlı sözleşmeli çalışan, ister dışarıdaki bir servis sağlayıcının alt sözleşmeli çalışanı olsun, çalışanın saygınlığını korurken en üst düzeyde emniyet ve güvenlik sağlayacak şekilde rutin ve acil durum faaliyetleri yürütmelidir. Bu, aşağıdaki gerekliliklerden oluşur:

- a. **Yazılı Politika.** Yüklenicinin; görünüm, kişisel davranış, sorumluluk ve yerel yasalar hakkında bilgi sahibi olmayla ilgili gerekliliklerden oluşan yazılı bir güvenlik politikası olmalıdır. Güvenlik personeli, görevleri ve sorumlulukları konusunda eğitilmiş olmalıdır.
- b. **Güç Kullanımı.** Güvenlik personeli, günlük görevlerini tüm çalışanlara ve ziyaretçilere nezaket ve saygı göstererek yerine getirmelidir. Kendini korumanın kesin suretle gerekli olduğu durumlar (örn., kendilerine veya diğer çalışanlara yöneltilmiş açık ve mevcut bir tehlike olduğunda) dışında günlük rutin işlerinde hiçbir şekilde güç kullanılmaması gerekir. Bu durumlarla sınırlı güç kullanımı, durumla orantılı ve ülke yasalarının sınırları içinde olması gerekir.
- c. **Kriz yönetimi.** Personele veya işletme mülküne karşı şiddet içeren veya şiddet potansiyeli taşıyan bir kriz durumu olduğunda güvenlik personeli bu durumu hemen yüklenicinin yönetimine bildirmelidir. Bu tür kriz durumları belgelenmelidir.
- d. **Silah Kullanımı.** Şiddetin sık görüldüğü ülkelerde çalışanların ve işletme mülkünün korunması için bu pozisyondaki kişinin/kişilerin silahlı olmasının gerekli olduğu durumlar dışında herhangi bir türde silah taşıma önerilmez. Bu tür durumlarda yüklenici veya güvenlik hizmeti tedarikçisinin, bu tür silahların doğru bir biçimde taşınması ve bakımının yapılması için eğitim veren bir sistemi olmalıdır. Yüklenicinin tesislerine herhangi bir zamanda hiçbir kişisel silah getirilmez.
- e. **Çalışanlar Üzerinde Arama Yapma.** Hırsızlığa ve yasal olmayan faaliyetlere karşı koruma sağlamak amacıyla çalışanların aranması gerekiyorsa, yüklenici öncelikle, bu tür aramalar yürütmeye yönelik standartlarla ilgili olarak yerel istihdam bürosuna ve diğer ilgili resmi kuruluşa danışmalıdır. "Pantolonların indirilmesi" ve el çantalarının vb. açılması gibi uygulamaların da dahil olduğu çalışanlar üzerinde yapılan aramalar, pozisyon ayrımı yapmaksızın tüm çalışanlara eşit olarak uygulanmalıdır. Çalışanlar üzerinde yapılan tüm aramalar açık alanda yapılmalıdır ve herhangi bir fiziksel arama (örn., pantolonların aşağı indirilmesi), üzeri aranacak olan çalışanın hemcinsi olan bir güvenlik personeli tarafından ve çalışana saygı gösterilerek yapılmalıdır.

- f. **Yatakhaneler.** Yatakhanelenin güvenlik personeli, çalışanların korunması ve erkekler ile kadınların ayrı tutulması için gerekli tüm güvenlik hizmetlerinin tesiste bulunduğundan emin olmalıdır. Sokağa çıkma yasağı varsa, bu yasak makul olmalı ve çalışanlar, gece sokağa çıkma yasağını uygulayan güvenlik görevlileri hakkında bilgilendirilmelidir.
- g. **Eğitim.** Tüm güvenlik personeli, yüklenicinin yazılı güvenlik politikası ve taciz& sömürü politikası konusunda eğitilmiş olmalıdır. İşle ilgili tüm eğitimler belgelenmelidir.

5. BELGELERİN SAKLANMASI

Yüklenici, taciz ve sömürü iddialarıyla ilgili tüm belgeleri hazır bulundurmalı ve istek üzerine Nike veya atanmış denetçilere vermelidir.

Önerilen bir uygulama olarak özellikle belirtilmediği sürece bu Liderlik Standardı Kuralı, asgari standartları belirler. Bu doğrultuda yükleniciler, yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalı ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmelidir.

STANDART

Yüklenicinin çalışanları, haftada 60 saatten fazla ya da üretici ülkenin yasaları tarafından izin verilen normal mesai ve fazla mesai saatlerini geçecek şekilde (hangisi daha azsa) çalışmaz. Tüm fazla mesai saatleri karşılıklı anlaşmaya bağlıdır ve üzerinde anlaşılan prim oranında tazmin edilir. İşçilerin her yedi günlük zaman diliminde kesintisiz olarak en az 24 saat tatil yapmasına izin verilir.

TANIMLAR

- **Olağanüstü Durumlar**, yüklenicinin kontrolü dışından gerçekleşen ve genellikle “mücbir sebepler” olarak bilinen durumlardır. Bu durumlar arasında doğal afetlerle ilgili yasalar (yangın, sel, deprem veya diğer doğal afetler), düşmanlıklar veya iç karışıklık ve elektrik gibi temel altyapı dağıtımıyla ilgili kesinti veya arıza durumu yer alır.
- **Olağanüstü iş durumu**, bir tür olağanüstü durumdur ve Nike tarafından görevlendirilen satıcının temel malzemeleri sağlayamaması gibi beklenmeyen hatalar veya Nike veya Nike İştirakiyle üzerinde anlaşılan diğer durumlar gibi normal iş akışının dışında gerçekleşen öngörülemez durumların dar istisnasıdır. Makine arızalarını, yanlış planlamayı, başka satıcılar için ürün üretimiyle ilgili iş sorunlarını veya yüklenici kontrolünün neden olduğu veya kontrolü içinde gerçekleşen diğer durumları kapsamaz.
- **Saatli çalışanlar**, üretim hattı işçileri gibi yasa gereği saat bazında tazmin edilen (zorunlu olmayan çalışanlar) çalışanlardır. Saatli çalışanlar, yönetim ekibi veya ülke yasaları tarafından izin verilen maaşlı çalışmaları kapsamaz.
- **Fazla mesai**, ülke yasaları tarafından tanımlanan düzenli çalışma saatlerine ek olarak gerçekleşen iştir.

GEREKİLİKLER

1. İşveren olarak yüklenici, çalışanlarıyla olan istihdam ilişkisinden sorumludur. Yüklenicinin, yürürlükteki ülke yasalarına veya bu Liderlik Standardı Kurallarına uyması gerekir.
2. **DÜZENLİ ÇALIŞMA SAATLERİ**
 - a. **Zaman tutma sistemi.** Yüklenici, saatli çalışanların günlük çalışma saatlerini zamanında ve doğru olarak kaydeden uygun bir zaman tutma sistemi sağlamalıdır. Zamanında yaklaşım, vardiyadan önceki veya sonraki 15 dakika ile tanımlanır. Zaman tutma sistemi, hem işe başlama hem de işi bırakma zamanlarını kaydetmelidir. Düzenli çalışma saatleri aynı belgede ve aynı sistemde kaydedilmelidir. Saatli çalışanların maaşları, zaman tutma sistemi tarafından kaydedilen çalışma saatlerine göre hesaplanmalıdır.
 - b. Doğruluğu, güvenilirliği ve şeffaflığı sağlamak açısından günlük zaman tutma sistemleri mekanik veya elektronik olmalıdır. Mekanik veya elektronik tabanlı olmayan bir sistem (örn. elle yazılan kartlar) Nike ve Nike İştiraki tarafından onaylanmalıdır.

3. FAZLA MESAI/ÇALIŞMA SAATLERİ SINIRLAMALARI

- a. Yüklenici, mesai saatleri ve fazla mesai saatleri üzerindeki günlük, haftalık ve yıllık sınırlamalarla ilgili ülke yasalarının gerekliliklerine uymalıdır.
- b. **Prim Oranı.** Fazla mesai, ülke yasalarının belirlediği en yüksek oranda veya çalışanların saatlik primlerinin %125'ine eşit olan minimum prim oranında ödenmelidir.
- c. Fazla mesai de dahil olmak üzere toplam mesai saatleri, "olağanüstü durumlar" (aşağıya bakınız) ile gerekçelendirilmediği sürece haftada 60 saati veya ülke yasalarınca belirlenen sınırlamaları (hangisi daha azsa) geçmemelidir.
- d. **Fazla Mesaiyle İlgili Yerel İzinler.** Ülke yasası yükleniciye, çalışanları için izin verilen düzenli mesai saatlerinden daha fazla mesai uygulaması yapmasına izin veriyorsa yüklenici aşağıdaki şartlar çerçevesinde bu uygulamayı gerçekleştirebilir ve bu yasal izinden yararlanabilir:
 - i. Bu izin, belediye veya daha üst düzeydeki ülke yasalarının gerekliliklerine göre verilir.
 - ii. İznin bir kopyası, çalışma sahasına asılmalıdır.
 - iii. Çalışılan fazla mesai saatleri isteğe bağlıdır ve
 - iv. "Olağanüstü durumlar" da belirtilmediği sürece (aşağı bakınız) çalışılan toplam saat haftada 60 saati geçmez.
- e. **Olağanüstü durumlar**
 - i. Sınırlı olağanüstü durumlarında ve ülke yasalarının izin verdiği yerlerde toplam çalışma saatleri, aşağıdaki şartlar çerçevesinde haftalık 60 saati geçmemelidir:
 - (a.) Yüklenici fazla mesai durumunu Nike veya Nike İştiraki'ne hemen bildirir ve önceden yazılı onaylarını alır
 - (b.) Yüklenici, fazla mesai ihtiyacını ve olağanüstü duruma cevap verecek herhangi bir fazla mesaiyi en aza indirmek için gerekli tüm makul adımları atar ve
 - (c.) Çalışılan tüm fazla mesailer isteğe bağlıdır.
 - ii. Nike veya Nike İştiraki, "olağanüstü durumlar" çerçevesindeki fazla mesai taleplerini durum bazında inceler ve varsa, bu istisna çerçevesindeki fazla mesai seviyesi ve süresini belirler.
 - iii. Olağanüstü durumlar nedeniyle fazla mesai yapma isteğinin onaylanması, Nike veya Nike İştiraki tarafından ekli Olağanüstü Durumları Raporlama Formu ile belgelendirilmeli ve bir kopyası, yüklenicide bulunmalıdır.

4. BOŞ GÜN (İZİN GÜNÜ)

- a. Yüklenici, molalar ve izinlerle ilgili ülke yasalarının gerekliliklerine ve düzenlemelerine uymalıdır.
- b. "Olağanüstü durumlar" (yukarı bakınız) dışında veya "değiştirme politikası"na (aşağı bakınız) bağlı olarak çalışanların her yedi günlük dönemde kesintisiz olarak en az 24 saat tatil yapmasına izin verilir.

✓ İyi bir uygulama örneği olarak mümkün olan yerde izin günü, çalışanın diğer izin gününü planlayabilmesi açısından haftanın aynı günü olarak programlanmalıdır.

c. Değiştirme politikası

- i. Fabrikalar, aşağıdaki şartlar çerçevesinde izin gününü değiştirebilirler:
 - Ülke yasalarına uygundur
 - Çalışanlara 24 saat öncesinden haber verilir
 - Geçerli olan tüm sendikaların ve işçi temsilcilerinin konuyla ilgili görüşleri alınır
 - Değiştirilen gün, çalışanın haftada 60 saatten fazla çalışmasına (eğer daha azsa, yerel yasal gereklilikler) yol açmaz
- ii. İzin günü, 24 saat öncesinden haber verilmeksizin değiştirilirse çalışılan gün, fazla mesai üzerinden ödenir ve isteğe bağlı gerçekleşmiş olur.
- iii. Ülkeye özgü Değiştirme Politikaları, çalışanlar için geçerli olan ek şartlar ve korumalarla uygulanabilir.

5. FAZLA MESAI KARŞILIKLI ANLAŞMAYA BAĞLIDIR

- a. Yüklenici, fazla mesainin gönüllü olmasıyla ilgili ülke yasaları gerekliliklerine uymalıdır.
- b. Fazla mesainin ülke yasaları çerçevesinde izin verildiği durumda çalışanlar, işe alınma sırasında bu şartın kendilerine bildirilmesiyle fazla mesai yapma gerekliliğini onaylamalıdır.
- c. Zorunlu fazla mesai gerekliyse, mümkün olduğunda çalışanlara en az 24 saat öncesinden haber verilmelidir.
- d. "Olağanüstü durumlar" veya "değiştirilmiş saatler" kapsamında ve yerel fazla mesai izni çerçevesinde 24 saatin altındaki çalışılan saatler, gönüllü olmalıdır.

✓ İyi bir uygulama örneği olarak yüklenicinin, gönüllü fazla mesai talebinde bulunarak bu ihtiyacını karşılama girişiminde bulunması önerilir.

Önerilen bir uygulama olarak özellikle belirtilmediği sürece bu Liderlik Standardı Kuralı, asgari standartları belirler. Bu doğrultuda yükleniciler, yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalı ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmelidir.

Olağanüstü Durumları Raporlama Formu

Tarih:

Fabrika Detayları:

(Yeri, Tedarik/İş Kolu, Çalışan sayısı, Geçerli Değerleri)

Fazladan saatler için “olağanüstü durumlar” gerekçesinin tanımı:

Onaylanan ek saat süresi/uzatması (Etkilenen çalışanların sayısı ile birlikte):

Olağanüstü durumların nedeni/gerekçesi, azaltma önlemleri, bu tür durumların ileride daha az ortaya çıkmasını sağlayacak adımlar:

Onaylayan:

STANDART

İş; ülkede geçerli yasa ve uygulamalar doğrultusunda kurulan onaylı bir istihdam ilişkisine dayalı olarak gerçekleştirilir. Yüklenici, Nike markalı veya Yan Ürünlerin üretimi için evden çalışma uygulamaları kullanmaz.

TANIMLAR

- **Kısa dönemli sözleşme.** Ülke yasalarında tanımlanmadığı durumda kısa dönemli sözleşme 1 yıl veya daha az süreli yapılan sözleşmelerdir.
- **Dönemsel işçi,** yüklenicinin tesislerinde çalışan ama ücretleri dönemsel istihdam bürosu gibi üçüncü taraflarca ödenen üretim hattı işçileridir.
- **Geniş çaplı ihlaller,** fabrikada genelinde gerçekleşen ve/veya çalışanların büyük bir bölümü üzerinde olumsuz etkisi olan sistem arızasıdır.

GEREKİLİKLER

1. İşveren olarak yüklenici, çalışanlarıyla olan istihdam ilişkisinden sorumludur. Yüklenicinin, yürürlükteki ülke yasalarına veya bu Liderlik Standardı Kurallarına uyması gerekir.

2. KAYIT

Yüklenici, çalışanların kayıtlarıyla ilgili ülke yasaları gerekliliklerine uymalıdır.

3. İŞ SÖZLEŞMESİ

- a. Yüklenici, çalışanın yazılı bir sözleşmesi olması gerektiğine ilişkin herhangi bir ülke yasası gerekliliğine uymalıdır. Bu gerekliliklere, çalışanların yazılı iş anlaşmasına sahip olmalarıyla ilgili tüm gereklilikler ve bu tür istihdam sözleşmelerinin şartları ile geçerlilik süresi ve/veya yenilenme gereklilikleri dahildir.
- b. Yüklenici, çalışanın yazılı iş sözleşmesinde belirtilen şartları açıklamalı ve varsa eğer, çalışanın anadilinde yazılması gerekenleri yazmalıdır.
- c. İş sözleşmesinin kullanıldığı yerlerde çalışanlara, işe başlamalarından önce iş sözleşmesinin çalışanın ana dilindeki kopyası verilmelidir.

4. DÖNEMSEL İŞÇİ VE KISA DÖNEMLİ SÖZLEŞME KULLANIMI

- a. Yüklenici, aşırı dönemsel (yalnızca çalıştırma sözleşmesi) veya sabit süreli kısa dönemli sözleşme kullanımında düzenli iş ilişkisinden doğan iş gücü ve sosyal güvenlik yasaları çerçevesindeki yükümlülüklerinden kaçınmamalıdır.
- b. Yasal olarak izin verilen yerlerde, üretim işi için dönemsel çalışan kullanımı, yalnızca mevsimsel işlerin veya yoğun üretim dönemlerinin gereksinimlerini karşılamak ya da bir yıldan daha kısa dönemli pozisyonları veya personel ihtiyaçlarını doldurmak için yapılır.
- c. Dönemsel üretim işçilerinin veya kısa dönemli sözleşmelerin olası aşırı kullanımı örnekleri arasında aşağıdakiler bulunur:
 - i. Bir yıldan fazla zamandır devam eden istihdam ihtiyaçları için dönemsel işçilerin yaygın kullanımı

- ii. Bu tür uygulamanın kıdem tazminatını, sosyal güvence hakları vb. haklarını reddettiği durumlarda kısa dönemli sözleşmelerinin yaygın olarak yenilenmesi
 - iii. Üretim hattı çalışanlarının %15'inden fazlasının dönemsel işçi olduğu veya kısa dönemli sözleşme bazında çalıştığı yerler
- d. Bu bölgedeki iş yasalarının ve uygulamalarının karmaşık olması ve ülkeden ülkeye önemli ölçüde değişmesi Bu Standardın uygulanması ülke bazında belirlenir.

5. ÇIRAKLIK PROGRAMLARI

- a. Genel bir kural olarak bu tür programların sonunda, düzenli çalışana verilenden daha az maaş verildiği veya kendilerine sağlanan avantajların, düzenli çalışanlara sağlananlardan daha az olması koşulu söz konusu olduğunda "staj maaşları" veya "çıraklık programı" katılımı ödemeleri yapılmaz.
- b. Bir istisna olarak bu tür programlar, aşağıdaki özelliklere sahip olması koşuluyla ülke bazında onaylanabilir:
 - i. Ülke yasaları gereği ve bu yasalara uygun olarak düzenlenmiştir.
 - ii. Program, iş becerileri katarak ve düzenli bir işe kapı açarak stajyere fayda sağlamak üzere tasarlanmıştır.
 - iii. Stajyerin programa katılımı süre sınırlıdır (genellikle 6 ay'ı geçmez).
 - iv. Stajyerlere, bitmiş herhangi bir ürünün üretimi için yasal asgari ücret bazında veya onun üzerinde ödeme yapılır.
 - v. Bu program, yüklenicinin iş ilişkisinden doğan iş gücü ve sosyal güvenlik yasaları çerçevesindeki yükümlülüklerinden kaçınması amacıyla kullanılmaz.

6. EVDEN ÇALIŞMA DÜZENLEMELERİ YASAKTIR

- a. Davranış Kuralları ve Liderlik Standartları Kurallarına uyum sağlanıldığından emin olmak için yüklenici, Nike markalı ürünlerin ya da Yan ürünlerin üretimi için evden çalışma uygulamaları kullanamaz. Bu demektir ki çalışanlar, Nike markalı veya Yan ürünlerin üretimini düzenli iş sahası dışında yapamazlar.
- b. Evden çalışmanın diğer Alıcılar (Nike markalı veya yan ürünü olmayanlar) için uygun olduğu yerde yüklenici, Nike markalı ve Yan ürün üretiminin bilerek veya bilmeyerek evden çalışmayla üretilmemesini sağlayan sistemi uygulamalı ve gösterebilmelidir.

Önerilen bir uygulama olarak özellikle belirtilmediği sürece bu Liderlik Standardı Kuralı, asgari standartları belirler. Bu doğrultuda yükleniciler, yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalı ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmelidir.

STANDART

Nike ile iş yapmanın bir şartı olarak yüklenici, bu Kuralı ve beraberindeki *Liderlik Standardı Kurallarını*, yürürlükteki yasaları kendi işletme uygulamalarına yansıtmalı ve entegre etmeli; ayrıca doğrulanmaya ve izlemeye sunmalıdır. Yüklenici bu Kuralları, çalışanlarının dilinde (dillerinde) olacak şekilde tüm önemli çalışma alanlarına göndermeli; bu Kurallarda ve yürürlükteki ülke yasalarında tanımlandığı üzere çalışanları kendi hak ve yükümlülükleri ile ilgili olarak eğitmeli ve Nike markalı ürünleri veya Nike iştiraki ürünlerini üreten alt yüklenicilerin bu Kurallara uyum göstermesini sağlamalıdır.

TANIMLAR

- **Belge veya belgeler;** basılı, yazılı veya elektronik olarak saklanan bilgilerdir. Kayıtlar, raporlar, bildiriler, şikayetler, bilgisayar dosyaları, personel dosyaları, bordro ve nöbet kayıtları, e-postalar ve diğer yazışmalardan oluşur.

GEREKİLİKLER

1. İşveren olarak yüklenici, çalışanlarıyla olan istihdam ilişkisinden sorumludur. Yüklenicinin, yürürlükteki ülke yasalarına veya bu Liderlik Kuralları Standartlarına uyması gerekir.
2. **KURALLARIN VE LİDERLİK STANDARDI KURALLARININ UYGULANABİLİRLİĞİ**
 - a. Nike ve Nike İştiraki Davranış Kuralları (Kural) ve Liderlik Standardı Kuralları (CLS'ler), Nike ve Nike iştiraklerinin ürünlerini yapan alt yüklenicilerin de dahil olduğu tüm anlaşmalı üreticiler için geçerlidir.
 - b. İşçiler ve işyerleriyle ilgili ülke yasalarının yürürlükteki tüm hükümleri ile birlikte Nike'nin Sağlık ve Güvenlik Kuralı ile Çevre standartları ve CLS'ler, yüklenicinin tesislerindeki herkes için geçerlidir.
 - c. Kural'ın ve/veya CLS'lerin, ülke yasalarının gerektirdiğinden daha yüksek iş gücü standartları belirlediği durumda bu standartlar Nike ve Nike İştiraki ürünlerinin üretildiği herhangi bir tesiste çalışan üretim hattı çalışanları için geçerlidir. Buna, üçüncü taraf veya diğer istihdam/sözleşme ilişkisi aracılığıyla işe alınan üretim hattı işçileri de dahildir.
 - d. **Lisans Alan ve Temsilciler.** Lisans Alanlar ve Temsilciler, Kural, CLS'ler ve Nike veya Nike İştiraki markalı ürünlerin üretimiyle ilgili ülke yasalarının yürürlükteki gerekliliklerine ve geçerli olan Lisans Alan ve Temsilci Kılavuzunda/politikasında belirlenen diğer gerekliliklere uymalıdır.
3. **STANDARTLARIN, YÜKLENİCİ'NİN İŞ UYGULAMALARINA ENTEGRE EDİLMESİ**
 - a. Yüklenici, çalışanlarına saygı duyan çalışma kuralları ve koşulları benimsemeli ve bunlara uymalı, en azından yerel ve uluslararası iş gücü ve sosyal güvenlik yasalarına ve düzenlemeleri çerçevesindeki haklarını korumalıdır.
 - b. **Politikalar ve prosedürler.** Küçülme ve işten çıkarma süreçleri boyunca yüklenicinin işe alma, işçi tutma, disiplin gibi istihdamın tüm yönlerini etkileyen yazılı politikaları ve uygulamaları olmalı ve bunlarla ilgili uygun ve doğru kayıtları güncellemelidir.

✓ İyi bir uygulama örneği olarak yüklenicinin; politikaları, prosedürleri ve uygulanmaları düzenli olarak gözden geçirmesi ve gerektiğinde değiştirmesi önerilir.

- c. Yüklenici, net bir biçimde tanımlanmış ve yeterli ölçüde nitelikli personel üyesi/üyelerinin yönetimi için insan kaynaklarına sorumluluk vermelidir.
- d. İşçi kiralama, ayrımcılık yapmama, şikayet sistemleri, tazminat, taciz ve sömürü, çalışma saatleri vd. ilgili gerekliliklerin aydınlatılması ve önerilen iyi politika ve prosedür uygulamaları için lütfen geçerli CLS'lere bakın.

4. İZLEME VE İYİLEŞTİRME

- a. Yüklenici; Standart Kurallarına, CLS Gerekliliklerine ve yürürlükteki ülke yasalarına gösterdiği uyumu doğrulamak için önceden bildirilerek veya bildirilmeden, Nike, Nike İştirakleri veya atanmış üçüncü taraf denetçileri yetkilendirmeli ve onlar tarafından yapılan denetimlerde işbirliği yapmalıdır.
- b. Doğrulama ve izleme süreçlerine sağlananlar arasında aşağıdakiler yer alır:
 - i. Denetçilere, yüklenicinin üretim tesisleri ve ilgili belgelerin bulunduğu tesislerle ilgili fiziksel erişim verilmelidir. Tesislerdeki çalışma koşullarının gerçek durumunu tespit etmek için gerekirse, güvenlik ve fikri mülkiyet hakları nedeniyle genellikle ziyaretçilere kapalı olan iş yeri alanları da buna dahildir.
 - ii. Gizlilik doğrulama görüşmeleri açısından yüklenicinin çalışanlarına sınırsız erişim kolaylığı sağlama. Yükleniciler, olası denetçi sorularıyla ilgili olarak çalışanları "yönlendirmemeli" veya denetimlerle ilgili olarak çalışanlara müdahale etmemeli ve misilleme yapmamalıdır.
 - iii. CLS'ler tarafından sağlanması gereken veya Kural ya da geçerli ülke yasalarıyla olan uyumu göstermek için gereken belgelere erişim sağlama.

c. Belgelerin Saklanması

- i. Yüklenicinin, Kural veya geçerli ülke yasalarıyla olan uyumu göstermek için gereken belgeleri; özellikle CLS'lerde belirtilen belgeleri sağlaması gerekir. Bu tür belgeler, Nike'nin veya Nike tarafından atanan denetçilerin hemen görebilmeleri ve kolaylıkla ulaşabilmeleri için yüklenicinin tesislerinde bulundurulmalıdır.
- ii. Belgelerin en az 12 ay veya ülke yasalarının gerekli gördüğü süre kadar (hangi dönem daha uzunsa) saklanması gerekir.
- d. **Şeffaflık.** Yüklenici, Kural'ı ve CLS'leri uygulaması ve bunlara gösterdiği uyumla ilgili olarak tamamen şeffaf (açık ve dürüst) olmalıdır. Belgeler, orijinal/değiştirilmemiş halde bulundurulmalıdır. Bilgiler ve belgeler saptırılamaz veya çarpıtılamaz. Örneğin yüklenici, maaşlarla ve çalışılan saatlerle ilgili yanlış ve yanıltıcı bilgi içeren "çift defter" tutması ve bunları denetçiye göstermesi yasaktır.
- e. **İyileştirme.** Yüklenici, denetim sırasında tespit edilen herhangi bir uygunsuzluk sorununu zamanında halletmek için elinden gelenin en iyisini yapmalıdır. Bunun yapılmaması, kaynak kullanımı anlaşması

5. İZİNSİZ ALT SÖZLEŞME YAPILMASI YASAKTIR

Yüklenici, Nike veya Nike İştiraki'nin yazılı izni olmadan Nike veya Nike İştiraki ürünlerinin üretimini alt sözleşmeyle üçüncü taraflara veya yüklenicinin sahibi olduğu ancak önceden onaylanmamış tesislerine devredemez.

6. İLETİŞİM VE EĞİTİM

- a. Yüklenici, Kural'ı çalışanlarının dil(ler)ine çevrilmiş olarak ana çalışma alanlarında duyulmalıdır.
- b. **Çalışanın oryantasyonu ve eğitimi.** Yüklenici, işe alma sırasında yeni çalışanlarına oryantasyon sağlamalıdır ve bu oryantasyonda; yüklenici kuralları, yan olanaklar, diğer haklar, insan kaynakları politikaları ve teşkilatlanma hakkına gösterilen saygı ile sağlık ve güvenliğin de dahil olduğu sektörel ilişkilerle ilgili açıklamalar yer almalıdır. Eğitimin düzenli olarak; özellikle herhangi bir politika veya prosedür revize edildiğinde güncellenmesi gerekir.
- c. İş yeri kuralları, politikaları ve uygulamaları, o ülkenin dilinden farklı bir dili olan çalışanlara kendi dil(ler)inde bildirilmelidir.
- d. **Şef eğitimi.** Yüklenici; şeflerin yürürlükteki ülke yasaları, Liderlik Standardı Kuralları hakkında eğitilmiş olduklarından emin olmalıdır.
- e. **Eğitim Dokümantasyonu.** Yüklenici bu tür eğitimleri belgelendirmeli ve bu belgelerde eğitimin konusu/konuları, tarih(ler)i ve katılımcının/katılımcıların adı gibi bilgiler de yer almalıdır.

Önerilen bir uygulama olarak özellikle belirtilmediği sürece bu Liderlik Standardı Kuralı, asgari standartları belirler. Bu doğrultuda yükleniciler, yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalı ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmelidir.

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Fiziksel ve zihinsel sağlık ve sosyal esenlik ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi sağlık yönetimi prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi sağlık yönetimi gerekliliklerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve sağlık yönetimi gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar sağlık yönetimi gerekliliklerine uymalıdır.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Çalışan nüfusuna yönelik mesleki ve mesleki olmayan sağlık tehlikelerinin belirlenmesi.
 - Depolama tanklarıyla ilişkili risklerin değerlendirilmesi.
 - Sağlık riskini azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması ve uygulanması (örn. aşılama programları, sigara bırakma programı).
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde sağlık risklerini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - Klinikler (1000'den fazla çalışanın görev yaptığı her saha için gereklidir):
 - Tüm sağlık personeli mesleki hastalıklar ve acil durum müdahaleleri konusunda eğitilmelidir.
 - Hasta kabul, tedavi, nakil ve taburcu etme prosedürleri uygulanmalıdır.
 - Tıbbi cihazların ve gözetim araçlarının kullanımı, test edilmesi, bakımı ve kalibrasyonu.
 - Bulaşıcı hastalık nedeniyle işe gelememiş olan çalışanların işe geri dönmesi.
 - Tüm bulaşıcı hastalıkların tedavi edilmesi.
 - Enfeksiyon Kontrolü ve mevcut uygun ekipman (örn. steril eldivenler, CPR bariyer maskesi, otoklav, tek kullanımlık iğneler, dikiş setleri).
 - Her 1000 çalışan için en az bir özel yatak.

- Klinikte sıcaklığı sürekli olarak 21 ile 27 °C arasında koruyabilen mekanik bir havalandırma sistemi olmalıdır.
- Temizlik standartlarına kesinlikle uyulmalıdır.

b. Sağlık Taraması:

- Risk Değerlendirmesinin sonuçlarına göre yapılandırılmış bir sağlık tarama programı.
- Tarama programlarının sonuçlarını analiz etmeye ve düzeltici eylem ve tıbbi tedavi için kılavuzluk sağlamaya yönelik bir sistem.
- İstihdamın her aşamasında çalışanların genel sağlık durumunun değerlendirilmesi (işe almadan önce, başlangıçtaki testler, görev vermeden önce, hastalık sonrası).
- Sağlık taraması yetkin bir hekim, meslek hastalıklarıyla ilgilenen bir sağlık çalışanı veya yetkili bir makam tarafından yapılmalıdır.
- Eğilimlerin tespit edilmesi ve sağlık destek çalışmalarının planlanması için meslek sağlığı verileri gözden geçirilmelidir.

c. Sağlık destek çalışmaları: iş gücünün genel sağlık riskini azaltmak için önleyici tedbirler kullanılmalıdır (örn. sigarayı bırakma, tetanos aşısı, Hepatit B aşısı, kadın sağlığı konusunda aylık etkinlikler vb.).

d. Her çalışan kendisiyle ilgili sağlık kayıtlarına bizzat erişebilmelidir.

3. EĞİTİM— Tüm çalışanlara fiziksel ve zihinsel sağlık ve sosyal esenlik konusunda bilgi ve/veya eğitim verilmelidir.

Sağlık Çalışanları: sağladıkları bakım hizmetinin düzeyine göre eğitim ve sertifika almalıdır.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a.** Mevcut risk değerlendirmesi.
- b.** Bakım ve kalibrasyon ekipmanı kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 9-6

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- İş yeri ortamında temizlikle ilgili riskleri en aza indirmeye yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi sağlık ile ilgili ilke ve prosedürlerin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi sağlık ile ilgili ilke ve prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve sağlık ile ilgili ilke ve prosedürlerin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar sağlık ile ilgili ilke ve prosedürlerin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

Sağlık atıkların tehlikeleriyle insanların temasının önlenmesi vasıtasıyla sağlığın iyileştirilmesinin hijyenik yoludur. Tehlikeler hastalığa yol açan fiziksel, mikrobiyolojik, biyolojik veya kimyasal ajanlar olabilir. Sağlık problemlerine neden olabilen atıklar, insan ve hayvan dışkı, katı atıklar, evsel atık su, sanayi atıkları ve tarımsal atıklardır.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, sağlıkla ilişkili riski azaltmak veya ortadan kaldırmak üzere, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Sağlıkla ilgili tehlikelerin tanımlanması.
 - Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması ve uygulanması (örn. havalandırma, temizlik vb.).
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, çalışanların ve yüklenicilerin çalıştığı alanlarda sağlık açısından hiçbir tehlike olmamasını sağlamak için prosedürler uygulamaya sokmuş olmalıdır. Asgari olarak aşağıdakiler yerine getirilmelidir:
 - Tüm çalışma yerleri temiz, kuru ve iyi durumda olmalıdır.
 - Her bir iş yeri kemirgenlerin, böceklerin veya diğer haşerelerin girişini engelleyecek şekilde inşa edilmeli ve tutulmalıdır.
 - Görevler ıslak koşullara neden olduğunda ıslak ortama karşı koruma sağlanmalıdır.

- d. Çöp ve atıklar sızdırma yapmayan ve emici olmayan konteynerlere atılmalı ve bu konteynerler her gün boşaltılmalıdır.
- e. Döküntüler zaman geçirilmeden temizlenmeli ve atıklar uygun biçimde atılmalıdır (ıslak zeminlerde uyarı işaretleri kullanılmalıdır).
- f. Aşağıdaki oranlar temelinde her bir cinsiyet için yeterli sayıda ayrı tuvalet sağlanmalıdır:

<u>Çalışan sayısı</u>	<u>Minimum tuvalet sayısı</u>
1 - 15	1
16 - 36	2
36 - 55	3
56 - 80	4
81 - 110	5
111 - 150	6
150'den fazla	Fazladan her 40 çalışan için 1 ilave tuvalet

- g. Tüm tuvalet tesislerinde yeterli havalandırma ve kapalı kanalizasyon boruları bulunmalıdır.
- h. Tüm tuvalet tesisleri en azından günde bir kez temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- i. Tüm çalışma alanlarında lavabolara el sabunu konmalıdır.
- j. Lavaboların bulunduğu tüm alanların yakınına ayrı kağıt havlular, hava üfleyiciler veya kumaş havluların temiz bölümleri konmalıdır.

3. **EĞİTİM**—Çalışanlar temizlik konusunda eğitilmelidir.

4. **DOKÜMANTASYON**—

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar: Mevcut risk değerlendirmesi.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 9-15

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Tüm çalışanları güvenli içme suyuna kolayca ve hızla erişmesini sağlamak için süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi su kalitesi prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi su kalitesi süreç ve prosedürlerini oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve su kalitesi süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar su kalitesi süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **İçilebilir Su** temiz ve sağlıklı bir şekilde içilebilecek olan sudur.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - İş yerinin içme suyunu kirlenme olasılığı bulunan tehlikelerin tespit edilmesi.
 - Tehlikelerle ilişkili risklerin değerlendirilmesi.
 - İçme suyunun kirlenme olasılığını azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. numune alma, arıtma).
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde su kalitesi prosedürleri uygulamalıdır:
 - Tüm çalışanlar için içme suyu sağlanmalıdır.
 - İçilebilir olmayan su kaynaklarına, bu bilgiyi içeren bir etiket koyulmalıdır.
 - Su dağıtma üniteleri tehlikeli çalışma ortamlarına yakın olmalıdır.
 - Kişisel bardaklar veya kaplar için temiz saklama ve temizlik alanları.
 - İçilebilir olmayan su, yemek hazırlamak/pişirmek için kullanılmadan önce kaynatılmalı veya başka bir şekilde dekontamine edilmelidir.
 - Fabrika içme suyu kaynaklarının kontaminasyonu veya şüphelenilen kontaminasyonu için yazılı müdahale prosedürleri bulunmalıdır.

g. Su Numunesi Alma Programı: Fabrika tarafından sağlanan içme suyu olarak kuyu veya yüzey suyu kullanan her fabrika, bir su kalitesi numune alma programı uygulamalıdır. Asgari olarak aşağıdaki gereklilikler karşılanmalıdır:

- Kullanıcı sayısına bağlı olarak numune alma sıklığı:

Nüfus	Asgari Numune sayısı/çeyrek (3 ayda bir)
25 - 999	1
1.000 – 4.999	10
5.000 – 9.999	15
10.000 – 19.999	20
> 20.000	50

- Bakteri ve dezenfeksiyon kabul düzeyleri:
 - Fekal koliform = 0,0.
 - Giardia Lamblia Kistlerinin %99,9 oranında etkisizleştirilmesi, virüslerin %99,99 oranında etkisizleştirilmesi.
 - Sisteme giren dezenfektan konsantrasyonu 0,2 mg/L'den düşük olamaz
 - Ölçülen toplan klor, kombine klor veya klordioksit her ay alınan numunelerin %95'inde tespit edilebilmelidir.

3. EĞİTİM—

Su kalitesi bilinci: Fabrikada kuyu veya yüzey suyu kullanan tüm çalışanlara, sahanın su kalitesi standartları ve prosedürleri hakkında bilinçlendirmeye yönelik eğitim verilmelidir. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:

- İlk yardım veya başka bir tıbbi destek gerektiren, içme suyuyla ilgili hastalıklar için raporlama prosedürleri.
- Hastalık raporlama prosedürleri.

Su kalitesi eğitimi: Fabrikada su kalitesinin korunmasından sorumlu tüm çalışanlar, herhangi bir içme suyu kontaminasyonu durumundaki acil durum müdahaleleri konusunda eğitim almalıdır.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar: Her fabrika aşağıdakilerle ilgili kayıtları saklamalıdır:

- a.** Mevcut risk değerlendirmesi.

- b. Su kalitesi analiz testi sonuçları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 9-18

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Yatakhanelerin işletilmesi ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi yatakhane yönetimi prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi yatakhane yönetimi prosedürlerini oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve yatakhane yönetimi prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar yatakhane yönetimi prosedürlerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Yatakhane** tek bir odada birden fazla tek kişilik yatağın bulunduğu, mahremiyetin sınırlı olduğu ya da hiç olmadığı bir barınma düzenlemesidir: banyolar genellikle ortaktır.

GEREKİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, kullanımdan önce, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Yatakhane işletme ile ilgili tehlikelerin tespit edilmesi.
 - b. Tehlikelerle ilişkili risklerin değerlendirilmesi.
 - c. Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. ısıtma ve soğutma sistemleri, yangın koruması, güvenlik vb.).
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde yatakhane yönetimi prosedürleri uygulamalıdır:
 - a. Genel:
 - Bina yapısal olarak sağlam, iyi durumda, temiz, güvenli olmalı ve sakinleri iklim koşullarına karşı yeterli düzeyde korumalıdır.
 - İtfaiye, hastane ve polis teşkilatı gibi yerel acil durum müdahale personelinden yeterli destek alabilecek durumda olmalıdır.
 - Her yaşam alanında sakin başına en az 4 metre kare yaşam alanı bulunmalı ve her bireyin kişisel eşyalarını saklayabileceği özel bir dolabı olmalıdır.

- Tüm yaşam alanlarında yeterli aydınlatma ve elektrik hizmetleri sağlanmalıdır.
- Çöplerin hijyenik bir biçimde toplanıp atılması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

b. Uyku alanları:

- Her sakin için ayrı bir yatak, karyola veya ranza (üçlü ranzalara izin verilmez) sağlanmalıdır.
- Tesis tarafından sağlanan nevresimler temiz ve hijyenik olmalıdır.
- Kadınlar ve erkekler için ayrı uyku alanları bulunmalıdır.

c. Duş ve tuvalet alanları:

- Tuvalet alanları her 15 sakin için bir tuvalet olacak şekilde düzenlenmelidir.
- Tuvaletler her yaşam alanına en fazla 50 metre mesafede olmalıdır.
- Kadınlar ve erkekler için ayrı tuvaletler olmalı ve ilgili işaretler asılmalıdır.
- Kadınlar ve erkekler için ayrı tuvaletler olmalı ve ilgili işaretler asılmalıdır.
- Tüm duş ve lavabolarda tazyikli, sıcak ve soğuk su bulunmalıdır.
- Duş ve lavabolar her yaşam alanına en fazla 50 metre mesafede olmalıdır.
- Duş başlıkları her 15 sakine bir duş başlığı düşecek şekilde en az 1 metre aralıklarla yerleştirilmelidir.
- Kadınlar ve erkekler için ayrı duş ve lavabolar olmalı ve ilgili işaretler asılmalıdır.
- Duş ve banyoların tabanları emici olmayan maddelerden yapılmalı ve her gün temizlenmelidir.

d. Yemek hazırlamak ve yemek için uygun alanlar bulunmalıdır.

e. Yangın güvenliği ve ilk yardım:

- Acil durumlarda uygulanması gereken ayrıntılı tahliye prosedürlerini içeren acil durum eylem planları tüm tesiste dikkati çeken yerlere asılmalıdır.
- Yangın söndürme ekipmanları, her bir yaşam alanından en fazla 30 metre mesafede, kolayca erişilebilir bir yere koyulmalıdır.
- Her katta en az iki çıkış bulunmalı ve bunların yeri açıkça işaretlenmelidir.
- Yıllık yangın tatbikatları belgelenmelidir.
- Her 50 sakine 1 set düşecek şekilde ilk yardım setleri sağlanmalı ve bunlar kolayca erişilebilir noktalarda, her an kullanıma hazır olmalıdır.
- Tehlikeli kimyasallar yalnızca belirlenmiş alanlarda saklanmalıdır.

3. EĞİTİM—Yatakhane sakinleri acil durumlardan kaynaklanan riskler hakkında bilgi ve eğitim almalıdır. Eğitim aşağıdaki asgari gereklilikleri içermelidir:

- Acil durum eylem planı.
- Yangın söndürme ve ilk yardım ekipmanlarının yerinin anlaşılması ve kullanım şekillerinin bilinmesi.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar: Her fabrika aşağıdakilerle ilgili kayıtları saklamalıdır:

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. Yangın tahliyesi tatbikat kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 9-1
- Nike “Yangın Güvenlik Yönetimi” Global Standardı
- Nike “Acil Durum Eylem Planı” Global Standardı

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Yemeklerin hazırlanması ve tüketilmesi için güvenli, temiz ve sağlıklı alanlar işletip muhafaza ederek riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi yemek servisi prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi yemek hizmeti prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve yemek servisi prosedürlerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar yemek servisi prosedürlerine uymalıdır.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Tehlikelerin tespit edilmesi (yemekle ilgili tehlikeler ve mutfak güvenliği dahil).
 - Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - Riskleri azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması ve uygulanması.
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde yemek servisi ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - Yemek servisi çalışanları:
 - En az yılda bir kez tıbbi muayeneden geçirilmeli ve bu kişilerde bulaşıcı hastalık olmadığı belgelenmelidir.
 - Bulaşıcı hastalıkların yayılmasını azaltmaya yönelik prosedürleri anlamalı ve izlemelidir.
 - Yemek hazırlar ve servis ederken saç filesi, eldiven ve önlük kullanmalıdır.
 - Gıdalarla temas etmeden önce ellerini iyice yıkayıp dezenfekte etmelidir.
 - Yemek hazırlama ve tüketme alanları:
 - Temiz ve dezenfekte edilmiş olmalıdır.
 - Çürüyebilir gıdalar tesiste saklanıyorsa, 5°C'yi aşmayan bir sıcaklığı muhafaza edebilen mekanik soğutma aracına sahip olmalıdır.

- Hem sıcak hem de soğuk musluk suyunun bulunduğu lavabolara sahip olmalıdır.
- Pişirme, servis ve yemek için kullanılan araç gereçler her kullanımdan sonra yıkanmalı ve dezenfekte edilmelidir.
- Masaların üstü ve tezgahlar her kullanımdan sonra temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Kemirgen ve böcek istilasından uzak olmalıdır.
- Çöp ve atıklar sızdırma yapmayan ve emici olmayan konteynerlere atılmalı ve bu konteynerler her gün boşaltılmalıdır.
- Yemek yaparken kullanılan yağlar sıhhi tesisata ya da yağmur suyu giderlerine karıştırılmamalıdır.

c. Tuvaletler:

- Tüm yemek servisi çalışanları, tuvaleti kullandıktan sonra ellerini iyice yıkayıp dezenfekte etmelidir.
- Tuvaleti kullandıktan sonra ellerin yıkanması gerektiğini belirten işaretler asılmalıdır.

d. Yemeklerden kaynaklanan bir hastalığa ya da kontaminasyon olayına yönelik müdahale mekanizması ve prosedürler.

3. EĞİTİM— Yemek servisi çalışanları gıdaların uygunsuz kullanımından kaynaklanan riskler hakkında bilgi ve eğitim almalıdır. Bu eğitim aşağıdakileri içermelidir:

- Risk değerlendirmesi ve prosedürlerin incelenmesi.
- Gıda güvenliği ve saklama gereklilikleri.
- Kişisel hijyen.
- Yemeklerden kaynaklanan hastalıklar ve bulaşıcı hastalıklar konusunda bilinçlendirme.
- Mutfak güvenliği uygulamaları.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar: Her fabrika mevcut risk değerlendirmesini yapmalı ve saklamalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 9-11

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Çocuklarla çalışma veya çocuk bakım alanları ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi çocuk bakımı prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi çocuk bakımı prosedürlerini oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve çocuk bakımı prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar çocuk bakımı prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, çocuk bakım alanları ve çocuklarla çalışma için (örn. futbol okulları, etkinlikler vb.) asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Çocuk bakımıyla ilgili tüm potansiyel tehlikelerin tanımlanması.
 - Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - Riski azaltmak için gerekli kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. ilk yardım/kardiyopulmoner resüsitasyon (CPR), güvenli oyun alanları).
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika çocuk bakımı prosedürleri uygulamalıdır. Bu prosedürler asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
 - Çocuklarla çalışma:
 - Etkinlik organizatörü yerel mevzuat gerekliliklerini biliyor olmalıdır.
 - İlk yardım/CPR konusunda deneyimli kişiler bulunmalıdır.
 - Ebeveyn adına hareket ederek yasal olarak ilk yardımda bulunmak / tıbbi tedavi vermek ya da çocuğu otomobil/otobüs veya başka bir ulaşım aracıyla nakletmek için ebeveynin/velinin yazılı onayı alınmalıdır.
 - Ebeveyn/veli iletişim bilgileri dosyalanmalıdır.
 - İstihdamdan önce, geceyi kapsayan etkinliklerde çocuklarla çalışacak ya da doğrudan çocuklara koçluk yapacak (örn. futbol okulları) çalışanların taranması.

- Çocuklar yalnızca yetkili ebeveyne/veliye ya da belirlenmiş kişilere teslim edilebilir.

b. Çocuk bakım alanları:

- Bina, hangisi daha yüksek standardı oluşturuyorsa, yerel yasal gereklilikleri ve/veya uygun Nike standartlarını karşılıyor olmalıdır.
- Çocukların temas etmesini önlemek amacıyla tüm sıcak yüzeyler izole edilmelidir.
- Çocukların ulaşabileceği yerlerdeki elektrik prizleri kullanılmadığında koruyucu kapakla kapatılmalıdır.
- Şömineler korumaya alınmalıdır.
- İlaç, zehir ve diğer tehlikeli maddeler kilitle bir dolapta saklanmalıdır.
- Alan daima temiz ve düzenli tutulmalıdır.
- Ayda bir kez, mevcut çocuklarla yangın tahliye tatbikatı yapılmalıdır.
- Açık oyun alanları güvenli, emniyetli olmalı ve açık sular ya da çukurlar çitle çevrilmeli veya üzerleri kapatılmalıdır.
- İçilebilir su mevcut olmalıdır. Ortak bardak veya benzer araç kullanımı yasaktır.
- Çocukların kullandığı tuvaletlerde soğuk ve sıcak su (43 °C'yi geçmemelidir) bulunmalıdır.
- Tuvaletler temiz ve çocukların kullanımına uygun olmalı ve lavabolar bulunmalıdır. Her 15 çocuk için bir tuvalet ve lavabo bulunmalıdır.
- Temiz çocuk/bebek karyolaları veya matlar (çocuğun yaşına ve gelişim düzeyine uygun) ve temiz çarşaf lar sağlanmalıdır. Gece için her çocuğa sağlam, su geçirmez bir yatak verilmelidir. Çocuk/bebek karyolaları ve matlar arasında en az 90 cm mesafe olmalıdır.
- 60'tan fazla çocuğun bulunduğu tüm tesisler için tam zamanlı görev yapan eğitimli bir tesis müdürü bulunmalıdır.
- Her çocuk için aşılama, kullanılan ilaçlar, bulaşıcı hastalık ve ihmal belirtileri veya olağandışı yaralanmalarla ilgili bilgileri kapsayan sağlık raporları tutulmalıdır. İhmal durumları veya olağandışı yaralanmalar tesis müdürüne bildirilmelidir.

3. EĞİTİM — Çocuklarla çalışan tüm çalışanlar, asgari olarak aşağıdakileri içeren bir eğitim almalıdır:

- Risk değerlendirmesine genel bakış.
- Çocuklarla çalışma konusundaki iyi uygulamalar.
- Yazılı Prosedürler.

4. DOKÜMANTASYON —

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika, tesisteki her çocuğa ait güncel, gizli ve hassas tıbbi kayıtları saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. Mevcut çalışanların tarama raporları.
- c. Ebeveyn/velilerin mevcut iletişim bilgileri.
- d. Yanın tatbikat kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike “Yangın Güvenlik Yönetimi” Global standardı.
- Nike “Acil Durum Eylemi ve Planlaması” Global Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 9-21

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- İş yeri ortamı ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular. Yüklenici, hangisi daha katı ise, bu standartta belirtilen gerekliliklere veya ilgili yerel yasa ve düzenlemelere uymalıdır.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi iş yeri ortamı ile ilgili ilke ve prosedürlerin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi iş yeri ortamı ile ilgili ilke ve prosedürleri oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve iş yeri ortamı ile ilgili ilke ve prosedürlerin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar iş yeri ortamı ile ilgili ilke ve prosedürlerin gerekliliklerine uymalıdır.

GEREKİLİKLER

- GENEL GÖREV**—Her fabrika tüm çalışanlar için, çalışana veya çevreye ciddi fiziksel zarar veren/verme olasılığı bulunan veya ölüme yol açan/açma olasılığı bulunan kabul edilmiş tehlikelerden uzak bir çalışma yeri sağlamalıdır.
- ÇALIŞMA ALANI**—Her fabrika, çalışanların ve yüklenicilerin sağlık, güvenlik ve esenlikleri açısından risk bulunmaksızın çalışabileceği şekilde yeterli çalışma alanı sağlamalıdır. Her fabrika çalışan veya yüklenici başına en az 11 metre küplük bir alan sağlamalıdır (hesaplama yaparken 3 metreyi aşan odalar 3 metre olarak kabul edilmelidir).
- GENEL BAKIM**—Her fabrikada, çalışanların ve yüklenicilerin çalıştığı veya hareket ettiği alanlarda hiçbir tehlike olmaması sağlanmalıdır. Asgari olarak aşağıdakiler sağlanmalıdır:
 - Tüm çalışma yerleri temiz, kuru ve iyi durumda olmalıdır.
 - Yürüme alanlarında takılıp düşme tehlikesi veya başka engeller bulunmamalıdır.
 - Tüm elektrik panolarının, göz banyosu/duş istasyonlarının ve diğer acil durum ekipmanlarının çevresinde en az 0,9 metrelik boşluk olmalıdır.
 - Depolama alanları daima düzenli olmalıdır. Malzemeler, tavana veya yangın sprinklerlerine (hangisi daha alçak ise) 45 cm mesafede veya daha yakın olacak şekilde istiflenemez.
 - Döküntüler zaman geçirilmeden temizlenmeli ve atıklar uygun biçimde atılmalıdır (ıslak zeminlerde uyarı işaretleri kullanılmalıdır).

- f. Tüm pencereler ve kapılardaki şeffaf yüzeyler kırılmaya karşı korunmalıdır. İnsanların şeffaf kapılara veya bölmelere çarpma riski varsa, bunlara işaretler koyulmalıdır.
4. **ÇIKIŞLAR** — Her fabrikada yangın sırasında ve diğer acil durumlarda kullanılacak güvenli çıkışlar bulunmalıdır: Bunlar asgari olarak aşağıdaki koşulları sağlamalıdır:
- a. Çıkış yolları, güvenli çıkış güzergahının kolayca bulunmasını sağlayacak şekilde düzenlenmiş ve işaretlenmiş olmalıdır.
 - b. Güvenli bir çıkışa açılmayan tüm kapılara ve koridorlara "ÇIKIŞ YOK" işareti asılmalıdır. Çıkışsız olan ve güvenli bir çıkışa açılmayan koridorlar 16,67 metreden uzun olamaz.
 - c. Çıkışlar, binanın her yerinden serbest ve engelsiz çıkışa imkan verecek durumda tutulmalıdır. Kapı veya koridorlar acil durumlarda çıkışı engelleyecek şekilde kilitlememeli veya kapatılmamalıdır.
 - d. Çıkışlar, her çalışma yerinde iki ayrı çıkış yolu olacak ve yangın veya başka bir acil durum nedeniyle herhangi bir çıkışın engellenmesi durumunda alternatif bir çıkış yolu sağlanacak şekilde düzenlenmelidir.
5. **AYDINLATMA** — Her fabrikada güvenli çalışma koşulları için yeterli aydınlatma sağlanmalıdır.
6. **MERDİVENLER** — Her fabrikada merdivenlerden güvenli iniş ve çıkışın koşulları sağlanmalıdır. Asgari olarak aşağıdaki koşullar sağlanmalıdır:
- a. Standart tırabzanlar (4 veya daha fazla basamak için).
 - b. En az 0,56 m genişlik.
 - c. Kaydırmaz yüzeyli basamaklar.
 - d. Tüm merdivenlerin basamak yükseklik ve genişliği aynı olmalıdır.
7. **MALZEMELERİN YÜKLENMESİ, BOŞALTIMASI VE SAKLANMASI:**
RİSK DEĞERLENDİRMESİ — Her fabrika, malzemelerin yüklenmesi, boşaltılması ve depolanmasıyla ilgili belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır. Risk Değerlendirmesi asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
- a. Malzemelerin yüklenmesi, boşaltılması ve depolanmasıyla ilgili tüm tehlikelerin tespit edilmesi.
 - b. Tespit edilen tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. teftiş, ergonomi, raf düzenlemeleri)
8. **İLKE VE PROSEDÜRLER** — Her sahada yükleme yeri/peronu güvenliği ve raf sistemlerinde çalışma ile ilgili ilke ve prosedürler uygulanmalıdır.
- a. Araçların yükleme ve boşaltma işlemleri başlamadan önce, planlanmamış biçimde hareket etmesini önlemeye yönelik tedbirler.
 - b. Bağlı treylerlerin sabit kamasını sağlamaya yönelik tedbirler.

- c. Treylerlerin incelenmesi (motorlu taşıtlar kullanıldığında).
 - d. Kullanılmadığı zamanlarda yükleme yerlerinin/peronlarının korumaya alınması.
 - e. Malzemelerin güvenli bir biçimde istiflenmesi (yükseklik, eğim).
 - f. Her raf sisteminde benzersiz bir kimlik numarası ve güvenli/maksimum çalışma yükü bulunmalıdır.
 - g. Yeni raf kurulumları, onarımlar, modifikasyonlar ve sökme işlemlerinde yalnızca eğitimli çalışanlar veya vasıflı yükleniciler görev almalıdır.
 - h. Raf sistemleri her yıl vasıflı bir kişi tarafından denetlenmelidir (raflarla ilgili tespit edilmiş bir hasar veya yaralanma riski varsa).
 - i. Malzeme saklama sistemleriyle ilgili tüm yapısal zarar durumları derhal bildirilmeli ve gerekli onarım işlemleri yapılmalıdır.
9. **EĞİTİM**—Çalışanlar, asgari olarak aşağıdakileri içeren bir eğitim almalıdır:
- Genel bakım ve iş yeri güvenliği ile ilgili davranışlar.
 - Malzemelerin elle taşınmasıyla ilgili ergonomi ve sırt sağlığı.
 - Rafların güvenli depolama kapasitesi.

10. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika, eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 4-1

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Her fabrikadaki sağlık, iş güvenliği ve çevre koşullarını iyileştirmek için sağlık, iş güvenliği ve çevre (HSE) komitesi süreç ve prosedürlerini geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi bir HSE komitesinin kurulmasını ve HSE komitesi prosedürlerinin uygulanıp takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi HSE komitesi prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve HSE komitesi prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar HSE komitesi prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

Yönetim temsilcisi fabrikadaki üst düzey yönetimi temsil eder ve fabrika faaliyetlerini yöneten, izleyen, değerlendiren ve koordine eden bir departman pozisyonu, yönetici veya şef olabilir.

İşçi temsilcisi genellikle imal edilen ürünle ilgili işçilikten sorumlu, yönetici konumu dışındaki bir pozisyonudur.

GEREKLİLİKLER

- İLKE VE PROSEDÜRLER**— Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde HSE komitesi prosedürleri uygulamalıdır:
 - Her fabrikada bir HSE komitesi kurulmalıdır.
 - Sahada 20 veya daha az çalışan varsa komite en az 2 üyeden; 20'den fazla çalışan varsa en az 4 üyeden oluşmalıdır.
 - Yaklaşık olarak eşit sayıda yönetim ve işçi temsilcisinden oluşmalıdır.
 - Komite üyeleri temel iş faaliyetlerini temsil eder nitelikte olmalıdır.
 - Bir komite başkanı seçilmelidir.
 - Komite Temsilcileri en azından bir yıl boyunca sürekli görev yapmalıdır.

- g. Üç aylık denetimlerin yapıldığı aylar hariç olmak üzere, komite toplantıları her ay gerçekleştirilmelidir.
 - h. Komite, toplantılarında tutanak tutmalıdır. Toplantı tutanakları tüm çalışanlarla paylaşılmalıdır.
 - i. Komite, çalışanların HSE ile ilgili önerilere ulaşabileceği bir sistem oluşturmalıdır.
 - j. Yönetim, HSE komitesinin tüm önerilerine, hangisi daha önce gelirse, sonraki toplantıdan önce veya 30 gün içinde yanıt vermelidir.
 - k. Komite, yaralanmaya neden olan kaza, hastalık, ölüm olayı, kimyasal döküntü ve yangın gibi, HSE ile ilgili tüm olayların soruşturulmasına yönelik prosedürler oluşturmalıdır. (Bu, soruşturmaların komite tarafından yürütülmesi gerektiği anlamına gelmez).
 - l. HSE Komitesi, HSE Komitesi süreçlerini her yıl gözden geçirmeli ve ihtiyaca göre süreçlerin daha verimli ve etkin olmasını sağlayacak düzeltmeler ve/veya iyileştirmeler yapmalıdır.
- 2. HSE KOMİTESİ TOPLANTI GÜNDEMİ**—Her komite toplantısında aşağıdaki konular ele alınmalıdır:
- a. Önceki ayın eylem kalemleri.
 - b. İş yeri güvenliğinin denetlenmesiyle bağlantılı olarak ele alınmayı bekleyen konular.
 - c. Olayların incelenmesi.
 - d. Çalışan önerilerinin gözden geçirilmesi.
- 3. ÜÇ AYLIK İŞ YERİ GÜVENLİK DENETİMLERİ** — HSE komitesi, üç aylık iş yeri güvenlik denetimlerinin yapılmasını sağlamalıdır. Asgari olarak aşağıdakiler yerine getirilmelidir:
- a. Denetim sonuçlarının belgelenmesi.
 - b. İş yerindeki tehlikelerin ve güvenli olmayan iş uygulamalarının giderilmesine yönelik önerilerde bulunulması.
 - c. İstenen sonuç alınana kadar uyumsuzlukların izlenmesi.
- 4. EĞİTİM**—Tüm HSE komitesi üyeleri aşağıdaki konularda eğitilmelidir:
- HSE komitesinin amacı ve işleyiş biçimi.
 - HSE Komitesi prosedürleri.
 - HSE komitesi toplantılarının gerçekleştirilme yöntemleri.
 - Her bir tesisi ilgilendiren tüm düzenlemelere ve Nike HSE standartlarına ulaşma yolu.
 - İş yerindeki tehlikelerin tanımlanması.
 - Kaza ve olaylarla ilgili etkin soruşturmalar yürütülmesi.

5. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

a. HSE Komitesi toplantı tutanakları ve İş yeri güvenlik teftişleri en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 1-12

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Çalışanların fiziksel, biyolojik ve kimyasal maruziyeti ile ilgili riski azaltmaya veya en aza indirmeye yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular. Maruziyeti işçi sağlığının korunduğu düzeylerde tutar. Asgari olarak, mümkün olan durumlarda maruziyetleri kabul edilmiş mesleki maruziyet limitlerinin (OEL) altına düşürür ya da yerel ve uluslararası eşik değerleriyle tanımlanan düzeye getirir. Yüklenici, hangisi daha katı ise, bu standartta belirtilen gerekliliklere veya ilgili yerel yasa ve düzenlemelere uymalıdır.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi mesleki maruziyet limitleri ile ilgili ilke ve prosedürlerin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi bu standart için süreç ve prosedürleri oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve bu standarda ait süreç ve prosedürlerin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar mesleki maruziyet limitleri standardıyla ilgili süreç ve prosedürlerin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **İç Mekan Hava Kalitesi** malzeme, süreç ve cihazlardan kaynaklanan duman, toz, buğu, sis, biyolojik tehlikeler, gazlar ve kimyasalların neden olduğu kirliliğin boyutu dahil, binaların içindeki havanın durumudur.
- **Biyolojik Tehlike** canlı bir organizmanın ürettiği veya canlı bir organizma olan, havayla yayılan organik bir kontaminanttır (biyo-aerosol olarak da bilinir). Yaygın biyo-aerosoller arasında bakteriler, mantarlar, küfler, toz akarları, sporlar, lejyonella ve polenler sayılabilir.
- **Kimyasal Tehlike** çalışanlar açısından zararlı olduğu kabul edilen bir unsur veya unsur karması ya da sentetik maddelerdir.
- **Fiziksel Tehlikeler** yaralanma, hastalık ve ölüme yol açabilen güvenli olmayan koşullardır (örn. korumasız bırakılan makineler, yüksekte çalışma, elektrik tehlikeleri, sıcak, gürültü, kayma ve düşme tehlikeleri).

GEREKLİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, her süreç ve/veya çalışma alanı için asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:

- a. Süreç ve/veya çalışma alanı ile ilgili tehlikelerin tespit edilmesi (kimyasal, fiziksel ve biyolojik tehlikeler dahil).
 - b. Tehlikelerle ilgili riskin değerlendirilmesi (gerekli olduğuna karar verilirse mevcut OEL'lerle karşılaştırmak için numune alımı dahil)
 - c. Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. yerel gaz boşaltımı, havalandırma, atmosfer izleme vb.).
- 2. İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde her süreç ve/veya çalışma alanı ile ilgili riski azaltmaya veya en aza indirmeye yönelik prosedürler uygulamalıdır:
- a. Tehlikelerin önlenmesi:
 - İşçi maruziyetlerini etkileyebilecek tüm malzeme, süreç ve ekipmanların onaylanması için belgelenmiş bir süreç.
 - Daha az tehlikeli olan veya tehlikeli olmayan madde ve süreçlere geçiş.
 - b. Tüm kontaminantlar için (biyolojik kontaminantlar dahil) maruziyet değerlendirmesi (örn. örnekleme) planı.
 - c. Maruziyetle ilgili sağlık sorunu olasılığını tespit etmek için çalışan şikayetlerinin ve işe devamsızlık kayıtlarının incelenmesi.
 - d. Yükleniciler, izin verilen Maruziyet limitleri için, ulusal hukuki gerekliliklerin veya sağlık gerekliliklerinin (Amerika Devlet Sanayi Hijyeni Görevlileri Birliği (ACGIH), Eşik Limit Değerleri (TLV'ler), ABD İş Sağlığı ve Güvenliği Kurumu (OSHA)) en kısıtlayıcı, kabul edilmiş düzenlemesine veya üzerinde görüş birliğine varılmış standardına uymalıdır. Seçilen standartlar iş ortamındaki çalışanlara en yüksek düzeyde koruma sağlamalıdır.
 - e. Kişisel korunma ekipmanı kullanılmadan önce mühendislik kontrollerinde (yerel gaz boşaltımı veya genel havalandırma gibi) kontaminantları maruziyet limitlerinin altında tutmaya önem verilmelidir. Sağlanmış ise:
 - Yerel atık gazlar doğrudan dışarıya veya kirlilik kontrol ekipmanına boşaltılmalıdır.
 - HVAC (Isıtma, havalandırma ve iklimlendirme) cihazının dış mekandaki hava girişleri ve diğer borular olası kontaminasyon kaynaklarının çok yakınında olmamalıdır (örn. atık gazların rüzgarla savrulması, motorlu taşıt emisyonlarının biriktiği yerlerin yakını).
 - f. Maruziyet kontrolü ekipmanı düzgün çalışıyor olmalı, kontrol edilmeli ve bakımı yapılmalıdır.
 - g. Kabul edilemez düzeylerde olduğu anlaşılan biyolojik tehlikeler için arıtma planı (örn. lejyonella, küf).
- 3. EĞİTİM**—Yöneticiler, şefler ve denetim sorumluluğu olan çalışanlar dahil, doğrudan mesleki maruziyet olasılığı bulunan tüm çalışanlar ilk görevlendirme sırasında ve daha sonra yılda bir kere maruziyet yönetimi hakkında eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:

- Yürürlükteki düzenleme ve prosedürler.
- İşçi maruziyeti riskleri konusunda genel açıklama.
- Maruziyet yolları (örn. soluma, cilt yoluyla absorpsiyon, açık yara).
- Maruziyete neden olabilecek görevler.
- Kontrol yöntemleri ve sınırlamalar.
- Kişisel korunma ekipmanının doğru kullanımı ve konumu.
- Tıbbi güvenlik veri formunun anlaşılması ve bu konuda bilinçlendirme.

İşi gereği maruziyet kontrol ekipmanlarını çalıştıran veya bakımını yapan çalışanlar, asgari olarak aşağıdakileri içeren bir eğitimden geçmelidir:

- HVAC sistemleri ve yerel gaz boşaltma ekipmanı için spesifik çalıştırma ve bakım prosedürleri.
- Kişisel korunma ekipmanının kullanımı.

4. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Çalışan eğitim kayıtları en az 3 yıl süreyle erişime açık kalmalı ve saklanmalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Uygulanabilir ise, her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından çalışanın istihdamı süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Tüm olay kayıtları en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Diğer Kayıtlar

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. Denetleme ve bakım kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- c. Numunelere ait laboratuvar analiz sonuçları en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike "Tehlikeli Maddeler" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike "Kişisel Korunma Ekipmanı" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 5-39
- Amerika Devlet Sanayi Hijyeni Görevlileri Birliği (ACGIH); Eşik Limit Değerleri (TLV'ler) ve Biyolojik Maruziyet İndeksleri (BEI'ler).

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Çalışanları ve yüklenicileri bedensel yaralanmaya veya sakatlığa yol açabilecek iş yeri tehlikelerinden korumak için bir Kişisel Korunma Ekipmanı (PPE) programı geliştirir ve uygular. Yüklenici, hangisi daha katı ise, bu standartta belirtilen gerekliliklere veya ilgili yerel yasa ve düzenlemelere uymalıdır.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi PPE programının geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi PPE programını oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve PPE programının gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar PPE programının gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Kişisel Korunma Ekipmanı** gözlerin, yüzün, başın, kol ve bacakların korunmasına yönelik koruyucu ekipmanı, koruyucu giysileri ve sönmüleme veya fiziksel temas yoluyla bedensel zarara karşı savunma sağlayan koruyucu siper ve bariyerleri içerir.

GEREKİLİKLER

- 1. RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Kişisel korunma ekipmanı gerektirebilecek görevlerin ve bunların potansiyel tehlikelerinin tanımlanması.
 - b. Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Öncelikle mühendislik kontrolleri, ikinci olarak idari kontroller ve kişisel korunma ekipmanı göz önünde bulundurularak kontrol önlemlerinin tanımlanması ve uygulanması.
- 2. İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde fiziksel yaralanma riskini PPE kullanımı yoluyla azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - a. Yüklenici en kısa sürede mevcut PPE'nin uygun olup olmadığını belirlemeli, tehlikelere karşı gerekli asgari düzeyden daha yüksek koruma sağlayan yeni veya ilave ekipmanlar seçmelidir. Aynı anda birden fazla tehlikeye maruziyet olasılığı varsa, her bir tehlikenin en yüksek düzeyine karşı yeterli koruma sağlanmalı veya gerekli araçların satın alınması önerilmelidir.
 - b. PPE uygun kullanım uygulamaları doğrultusunda kullanılır ve ilave bir risk oluşturmaz.

c. Tüm kişisel koruyucu giysiler ve korunma ekipmanları yapılacak iş açısından güvenli bir tasarım ve yapıya sahip olmalı, temiz ve güvenilir bir durumda muhafaza edilmelidir. Yalnızca Ulusal İş Güvenliği ve Sağlığı Enstitüsü (NIOSH), Amerika Ulusal Standartlar Enstitüsü (ANSI) veya Ülke standartlarını karşılayan koruyucu giysiler ve korunma ekipmanı satın alınabilir ve kullanımı kabul edilebilir. Yeni satın alınan PPE güncel ANSI veya Ülke standartlarına uymalıdır (uygulanabilir ise):

- Göz ve yüz koruması:
 - Gözlerin zarar görmemesi için, göz açısından tehlikeli olabilecek yerlerde bulunan tüm kişiler koruyucu gözlük takmalıdır. Bu kural çalışanlar, ziyaretçiler, araştırmacılar, üçüncü taraflar ve göz açısından tehlikeli olduğu saptanmış alanlardan geçen diğer kişiler için geçerlidir. Bu personel için koruma sağlamak amacıyla, yükleniciler yeterli sayıda gözlük ve/veya olası en yüksek korumayı sağlayan plastik göz koruyucusu satın almalıdır. Bu çalışanların kullandıkları kendi gözlükleri varsa, gözlüğün üzerine yakmak için uygun göz koruyucuları sağlanmalıdır.
 - Çalışanlar uçan partiküller, erimiş metal, asitler veya yakıcı sıvılar, kimyasal sıvılar, gazlar veya buharlar, biyo-aerosoller veya zarar verme olasılığı olan hafif yayılım gibi tehlikelere maruz kaldığında uygun koruyucu araçlar kullanılmalıdır.
 - Kontakt lens kullanan kişiler de tehlikeli ortamlarda uygun göz ve yüz koruma araçlarını kullanmalıdır.
 - Uçan nesnelerle ilgili bir tehlike varsa yan koruyucular kullanılmalıdır.
 - Kimyasal sıçrama tehlikesi varsa gözlükler ve siperlikler kullanılmalıdır.
 - Siperlikler yalnızca birincil göz koruma araçları üzerine (gözlükler) takılmalıdır.
 - Numaralı lens kullanan çalışanlar için, numaralı göz koruyucular sağlanmalı veya koruyucu, numaralı lensin üzerine tam uymalıdır.
 - Hafif yayıma karşı koruma sağlamak için uygun filtreli merceklerle donatılmış ekipman kullanılmalıdır. Renkli lensler, bu şekilde işaretlenmediği veya belirtilmediği sürece filtreli değildir.
- Baş koruması:
 - İnşaat işlerinde ve başka çeşitli işlerde çalışılan tüm çalışanlara ve yüklenicilere baş koruması sağlanmalı ve koruma araçları bu kişilerce kullanılmalıdır.
 - Düşen veya sabit nesne ya da elektrik çarpması tehlikesi olduğunda inşaat alanındaki mühendisler, denetçiler ve ziyaretçiler de baş koruması kullanılmalıdır.
 - Keskin nesnelerle temasa bağlı olarak baş derisinin yırtılmasına karşı koruma sağlamak için koruyucu başlıklar takılmalıdır. Ancak, yüksek darbeli güçlere veya düşen nesnelerin deriye girme ihtimaline karşı yeterli koruma sağlamadıkları için, güvenlik başlıkları/şapkalarının yerine kullanılmamaları gerekir.

- Ayak koruması:
 - Paket, nesne, parça veya ağır alet gibi düşürülebilecek malzemeleri taşıırken/kullanırken ve nesnelerin ayağa düşürülebileceği başka faaliyetler için darbe korumalı güvenlik ayakkabıları veya çizmeleri giyilmelidir.
 - Yük ızgaralı arabaların (manuel malzeme taşıma araçları) kullanıldığı işler veya malzeme veya ekipmanın çalışanın ayaklarına yuvarlanabileceği diğer faaliyetlerde sıkıştırma korumalı güvenlik ayakkabıları veya çizmeleri giyilmelidir.
 - Çalışanların çivi, tel, vida, büyük çatal çivi veya hurda metal gibi keskin nesnelerin üzerine basıp ayaklarından yaralanabilecekleri durumlarda delme korumalı güvenlik ayakkabıları veya çizmeleri giyilmelidir.
- El koruması:
 - Kimyasal, kesik, delinme, sürtünme, yırtılma, yanık, biyolojik madde ve aşırı sıcak veya soğuk gibi tehlikelere karşı uygun eldivenler giyilmelidir.
 - Eldiven seçimi eldivenin performans özelliklerine, durumuna, kullanım süresine ve mevcut tehlikelere göre yapılmalıdır. Tek bir eldiven türü her durum için uygun olmayacaktır.
- Cilt koruması (eldiven dışında):
 - Vücutla temas edebilecek kimyasal sıçrama olasılığı varsa, atmosferde cilde zarar verebilecek veya cildin emebileceği kontaminantlar olma ihtimali söz konusuysa ya da kontaminantlar çalışanların dışarda giydiği giysilerin üzerinde kalabilirse, cilt koruması kullanılmalıdır. Koruma miktarı, vücudun kontaminantlara maruz kalabilecek bölgesine bağlıdır. Küçük, kontrollü süreçler için bir önlük yeterli olabilir; daha büyük işler içinse tulum gerekebilir.

d. Zarar gören PPE'nin bildirilmesine ve değiştirilmesine yönelik prosedürler.

e. İyi, temiz ve çalışır durumda muhafaza edilmeli ve uygun biçimde saklanmalıdır.

f. İşveren tarafından ücretsiz olarak sağlanmalı ve onarılmalıdır.

g. En az üç ayda bir kontrol edilmelidir.

3. **EĞİTİM**—İlk görevlendirme sırasında ve daha sonra en az yılda bir kez olmak üzere eğitim verilecektir. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:

- PPE'nin ne olduğu, ne zaman gerektiği ve sınırlamaları.
- PPE'nin doğru kullanımı, bakımı, kullanım ömrü ve imhası.
- PPE kullanması gereken her işçi PPE'nin doğru kullanımı ve bakımı konusunda eğitim almalıdır. İhtiyaca göre yükleniciler çalışanlara periyodik tekrar eğitimleri vermelidir. Her çalışan en azından aşağıdakiler konusunda eğitilmelidir:

- PPE'nin ne olduğu ve neden gerektiği.
 - Hangi kişisel korunma ekipmanının gerekli olduğu.
 - Kişisel PPE'nin doğru takma/giyme, çıkarma ve ayarlama yöntemi.
 - PPE'nin sınırlamaları.
 - PPE'nin doğru kullanımı, bakımı, kullanım ömrü ve imhası.
 - Laboratuvar ve karma personeline ortak alanlara girmeden önce (koridor, asansör, yemek alanları, tuvaletler, ofisler vb.) eldiven ve önlüklerini çıkarmaları gerektiği bildirilmelidir. Potansiyel olarak tehlikeli malzeme veya maddelerin taşınması için ikincil konteynerler kullanılmalıdır.
 - PPE kullanımını gerektiren işler yapmasına izin verilmeden önce, her çalışan PPE'nin doğru kullanımını ve bu konuda verilmiş olan eğitimi anladığını gösterebilmelidir.
- Yeni veya ilave tehlikelere yol açan yeni ekipman veya süreçler kullanılmaya başladığında iş yeri yeniden değerlendirilmelidir.
 - Gerekli durumlarda kayıtlar incelenmeli ve daha önce seçilmiş PPE'nin uygunluğu yeniden değerlendirilmelidir.
 - Fabrika yönetimi, eğitim alan, etkilenen herhangi bir çalışanın eğitimi anlamadığına veya doğru PPE kullanımı için gerekli becerilere sahip olmadığına kanaat getirirse, yönetici/şef bu çalışana yeniden eğitim vermelidir.
 - İş yerinde veya PPE'de, daha önceki eğitimi geçersiz kılan değişiklikler yapılırsa veya etkilenen çalışanın bilgisinde ya da kendisine verilen kişisel korunma ekipmanını kullanımında eksiklikler varsa yeniden eğitim gerekli olur.

4. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. Teftiş kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 7-1

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Çalışanları ve yüklenicileri, solunum sistemlerini etkileyebilecek olan, düzenlemelere tabi kimyasallara aşırı maruziyetten korumak için bir solunum koruması programı geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi solunum programının geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi solunum programını oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve solunum programının gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar solunum programının gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Hava temizleyici gaz maskesi**, havadaki belirli kontaminantları, ortam havasını hava temizleyici elemanlardan geçirerek temizleyen bir hava temizleyici filtresi, kartuşu veya kanisteri bulunan bir gaz maskesidir.
- **Belirlenen koruma faktörü (APF)**, işveren bu bölümde belirtildiği şekilde sürekli ve etkin bir solunum koruması uyguladığında bir gaz maskesinin veya gaz maskesi sınıfının çalışanlar açısından sağlaması beklenen işyeri solunum koruması düzeyidir.
- **Hava sağlayıcı gaz maskesi**, maskenin kullanıcısına ortam havasından bağımsız bir kaynaktan solunabilir hava sağlayan ve hava tedarikli gaz maskeleri (SAR) ve bağımsız bir nefes alma aparatı içeren bir gaz maskesidir.
- **Kanister veya kartuş**, konteynerden geçen havadaki belirli kontaminantları temizleyen, bir filtresi, sorbenti veya katalizörü veya bunların bir kombinasyonu bulunan bir konteynerdir.
- **Uygunluk faktörü** belirli bir gaz maskesinin belirli bir bireye uygunluğuna ilişkin nicel bir tahmindir ve genel olarak gaz maskesi yırtıldığında ortam havasındaki bir madde konsantrasyonunun maskedeki konsantrasyona oranına ilişkin bir tahmin sağlamaktadır.
- **Uygunluk testi** bir gaz maskesinin herhangi bir birey için uygunluğunu nitel veya nicel olarak değerlendirmek için kullanılan bir protokoldür. (Ayrıca Bkz. nitel uygunluk testi (QLFT) ve nicel uygunluk testi (QNFT)).
- **Nitel uygunluk testi (QLFT)**, bireyin test maddesine verdiği yanıtı baz alan ve bir gaz maskesinin herhangi bir birey için uygunluğunu değerlendirmeyi amaçlayan geçme/kalma tipli bir uygunluk testidir.

- **Nicel uygunluk testi (QNFT)**, gaz maskesine sızan miktarı sayısal olarak ölçerek gaz maskesinin uygunluğunun değerlendirmesidir. QNFT, 10'dan yüksek bir uygunluk faktörüne sahip olması gereken gaz maskeleri için gereklidir.
- **Yoon-Nelson Matematiksel Modeli**, gaz maskesinin kartuşlarının değiştirilme süresi parametrelerini ve emiş kapasitesini ölçmek için deneysel verileri kullanan betimsel bir yöntemdir.

GEREKİLİKLER

- 1. RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Solunum koruması gerektirebilecek görevlerin ve bunların potansiyel tehlikelerinin tanımlanması.
 - b. Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Kontrol önlemlerinin tanımlanması ve uygulanması (önce mühendislik kontrollerini, ikinci olarak idari kontrolleri ve son olarak da solunum korumasını göz önünde bulundurun).
- 2. İLKE VE PROSEDÜRLER**—Kartuşlu veya hava tedarikli gaz maskeleri kullanan her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde, solunum problemleri riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler geliştirmiş olmalı ve bu prosedürleri uygulamalıdır:
 - a. Çalışanların havadaki tehlikeli kontaminantlara maruziyetini azaltmak için gaz maskeleri kullanılacaksa, yükleniciler, iş sahasına özel prosedürler içeren bir yazılı solunum koruması programı geliştirmeli ve uygulamalıdır. Plan aşağıdaki unsurları içermelidir:
 - Programı denetlemek üzere nitelikli bir program yöneticisinin tahsisi.
 - Solunum koruması ihtiyacının belirlenmesi için görevlerin değerlendirilmesi:
 - Çalışanların zararlı düzeylerde toz, is, sprej, buğu, sis, duman, buhar, gaz ve radyoaktif maddelerle kontamine olmuş solunabilir havaya maruz kalabileceği görevler, solunum koruması ihtiyacına yönelik potansiyel durumlar olarak belirlenmelidir.
 - Gaz maskesi kullanımına uygunluk ve tıbbi değerlendirme gereklerinin tespiti:
 - b. Gaz maskesi seçimi:
 - Yükleniciler, Ulusal İş Güvenliği ve Sağlığı Enstitüsü (NIOSH) tarafından sertifikalı ve sertifikada belirtilen koşullara uygun şekilde kullanılması gereken bir gaz maskesi seçmelidir.
 - Yükleniciler, çalışanların maruziyetlerine ilişkin makul bir tahmini ve kontaminantın kimyasal durumunun ve fiziksel şeklinin tanımlanması da dahil olmak üzere, iş yerindeki solunum tehlikelerini belirlemeli ve değerlendirmelidir.
 - Maruziyet belirlenemediğinde veya makul şekilde tahmin edilemediğinde, atmosfer yaşam veya sağlık açısından doğrudan tehlikeli (IDLH) kabul edilmelidir.

c. Tıbbi değerlendirme:

- Yükleniciler, çalışanın uygunluk testinden ve kullanımdan önce gaz maskesi kullanabilme becerisini tespit etmek için tıbbi bir değerlendirme sağlamalıdır.
- Yükleniciler, tıbbi bir anket veya tıbbi anketle aynı bilgileri toplayan başlangıç tıbbi muayenesi kullanarak tıbbi değerlendirmeler gerçekleştirmek üzere bir hekim veya diğer bir lisanslı/sertifikalı sağlık çalışanı (PLHCP) belirlemelidir.
- Yükleniciler, çalışanın gaz maskesi kullanabilme becerisine ilişkin olarak PLHCP'den yazılı bir öneri almalıdır.
- Aşağıdaki gibi bazı durumlarda ilave tıbbi değerlendirmeler gereklidir:
 - Çalışanda gaz maskesi kullanma becerisine ilişkin tıbbi işaret veya semptomlar görüldüğünde.
 - PLHCP, program yöneticisi veya şefi yeniden değerlendirme yapılmasını önerdiğinde.
 - Uygunluk testi ve program değerlendirmesi sırasında yapılan gözlemler dahil olmak üzere gaz maskesi programından edinilen bilgiler böyle bir ihtiyacı işaret ettiğinde.
 - İş yeri koşullarında herhangi bir çalışan üzerindeki psikolojik yükü önemli ölçüde arttıracı bir değişiklik meydana geldiğinde
 - Tıbbi durumun yıllık değerlendirmesi zorunlu olmadığında.

d. Uygunluk testi:

- Negatif veya pozitif basınçlı, yüzü sıkıca saran bir gaz maskesi kullanan tüm çalışanlar uygun bir nitel uygunluk testinden (QLFT) veya nicel uygunluk testinden (QNFT) geçmelidir.
- Uygunluk testi ilk kullanımdan önce, farklı bir gaz maskesi kullanıldığında ve sonrasında en azından yılda bir kez zorunludur.

e. Gaz maskelerinin saklanması ve bakımı:

- Gaz maskeleri aşağıdaki aralıklarla temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir:
 - Münhasır kullanıma yönelik gaz maskelerinde sıhhi koşulları sağlayabilmek için bu temizlik ve dezenfekte işlemleri mümkün olduğunca sık şekilde yapılmalıdır.
 - Birden fazla çalışana tahsis edildiğinde farklı bireyler tarafından kullanılmadan önce.
 - Acil kullanıma yönelik gaz maskelerinin ve uygunluk testi ve eğitim sırasında kullanılan gaz maskelerinin her kullanımından sonra.

f. Filtrelerin, kartuşların ve kanisterlerin tanımlanması:

- İş yerinde kullanılan tüm filtreler, kartuşlar ve kanisterler etiketlenmeli ve bunlara NIOSH onay etiketiyle renk kodları yapıştırılmalıdır.
- Etiket çıkartılmamalı ve okunaklı kalmalıdır.

- Kartuşlar kullanıldıkları ortama uygun olmalıdır.

g. Değişim takvimleri:

- Filtreler, kartuşlar ve kanisterler izlenmeli ve kontaminant türü ve ilgili maruziyetler dikkate alınarak önceden belirlenen bir takvime göre değiştirilmelidir.
- Değişim takvimleri, deneysel veya analitik yöntemlere, imalatçının önerisine göre veya matematiksel modeller (örn. Yoon-Nelson Matematiksel Modeli) kullanılarak belirlenebilir.

3. EĞİTİM

Solunum koruması eğitimi, görevlerini güvenli bir şekilde yapabilmeleri için gaz maskesi kullanmak zorunda olan tüm çalışanlar için gaz maskelerinin ilk tahsis sırasında ve en azından yılda bir kez gerçekleştirilecektir. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:

- Gaz maskelerini doğru takma ve çıkarma prosedürleri (mühür kontrol süreci dahil).
- Doğru temizleme ve saklama.
- Uygun olduğunda kartuş değiştirme prosedürleri.
- Gaz maskesinin neden gerekli olduğu ve uygun olmayan bir gaz maskesinin, yanlış kullanımın veya saklamanın ne şekilde gaz maskesinin sağladığı kısıtlamaların koruyucu etkisinden ve gaz maskesinin kapasitesinden ödün verilmesine neden olabileceği.
- Gaz maskesinin kısıtlamaları ve kapasitesi.
- Acil durumlarda kullanım.
- Etkin kullanımı sınırlandırabilecek veya önleyebilecek tıbbi işaretlerin ve semptomların anlaşılması.
- Bu standardın gene gerekleri.
- Her yıl ve aşağıdaki koşullarda tekrar eğitim gereklidir:
 - İş yeri koşulları değiştiğinde, yeni gaz maskesi türleri kullanıldığında.
 - Çalışanın bilgilerinde veya kullanımındaki yetersizlik ihtiyaca işaret ettiğinde.
- Program Değerlendirmesi- Yükleniciler programın doğru şekilde uygulanmasını sağlamak için iş yerinde gerektiği şekilde değerlendirmeler gerçekleştirmeli ve doğru kullanımı sağlamak için çalışanlara danışmalıdır.

4. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a.** Mevcut risk değerlendirmesi.

- b.** Mevcut uygunluk testi kayıtları(Sadece gaz maskeleri).
- c.** Teftiş kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- d.** Tıbbi değerlendirme kayıtları saklanmalı ve bu kayıtlara erişim sağlanmalıdır.
- e.** Uygunluk testlerinin bir kaydı tutulmalı ve bu testlerin kaydı bir sonraki uygunluk testine kadar saklanmalıdır.
- f.** Mevcut programın yazılı bir kopyası saklanmalıdır.
- g.** Yükleniciler istihdam süresince tüm kayıtları saklamalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 7-11

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Çalışma ortamındaki ısı gerilimi ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular. Yüklenici, hangisi daha katı ise, bu standartta belirtilen gerekliliklere veya ilgili yerel yasa ve düzenlemelere uymalıdır.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi ısı gerilimi standardının ve prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi ısı gerilimi standardını ve prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve ısı gerilimi standardının ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar ısı gerilimi standardının ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Isı Gerilimi** ısı bitkinliği, ısı krampları (kas ağrısı veya spazmlar) ve sıcak çarpması gibi, sıcak alanlarda çalışmaktan kaynaklanan çeşitli tıbbi rahatsızlıklara verilen genel addır.
- **Aklimatizasyon** vücudun sıcakta çalışmaya uyum sağlamasıdır.

GEREKİLİKLER

- 1. İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde, sıcaktan kaynaklanan hastalık ve yaralanma riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - a.** Aşağıdakileri içeren yazılı bir Isı Gerilimi Önleme Programının geliştirilmesi ve uygulanması:
 - Program sorumluluklarının belirlenmesi.
 - Programın ne zaman uygulanması gerektiğinin belirlenmesi.
 - Riskleri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik kontrol tedbirlerinin oluşturulması.
 - Koruyucu giysilerin seçilip dağıtılması.
 - Aşağıdakiler dahil olmak üzere, riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik iş uygulamalarının belirlenmesi:
 - Vardiya sırasında ihtiyaca göre su içme.
 - Önleyici dinlenme dönemleri için çalışanların daima gölge alanlara erişebilmesi.
 - Sıcaktan kaynaklanması olası hastalık semptomlarına müdahale edilmesi.

- Acil durum tıbbi hizmetleri için iletişim bilgilerinin sağlanması.

- Eğitim gereklilikleri.

b. Isı gerilimi potansiyelinin olduğu iş yeri ve görevlerin tespit edilmesi.

c. Rahat ve güvenli çalışmaya olanak veren sıcaklık koşullarının sağlanması. Çalışma sıcaklığı aralıkları:

- Sabit konumda yapılan çalışmalar: 16° C - 30° C.
- Fiziksel çaba gerektiren işler: 13° C - 27° C.
- Çalışma sıcaklık aralıkları sağlanamıyorsa, ısı geriliminin etkilerini en aza indirmek amacıyla, aşağıdaki mühendislik, idari kontroller ve/veya kişisel koruma ekipmanını içeren ısı/soğuk gerilimi prosedürleri uygulanmalıdır:
 - Her işçinin saatte yaklaşık 100 gram su içmesine yetecek miktarda, erişilebilir içme suyu sağlanması. Sıcaklık 30° C'yi aştığında, suyu soğutmak için buz temin edilmelidir.
 - Çalışanlar tüm vardiya boyunca gölge bir alana erişebilmeli ve genel ilke olarak, bir vardiyadaki çalışanların %25'inin aynı anda yararlanabileceği kadar gölge alan bulunmalıdır.
 - Gölge alan olarak bir aracın içi kullanılıyorsa, çalışır durumda bir kliması bulunmalıdır.
 - Depo amaçlı metal baraklar ve diğer yan binalar, açık havadaki gölge alanlara benzer bir serinletici ortam sağlamadıkları sürece "gölge" alan olarak kabul edilmez. Örneğin, mekanik olarak havalandırılmaları ya da hava hareketlerine açık olmaları gerekir.
 - Gölge alanın uzaklığı 200 metreyi veya 5 dakikalık yürüme mesafesini aşmamalıdır.
 - Önleyici Dinlenme Dönemleri (PRP) için düzenlemeler yapılması. Çalışan, sıcaktan korunmak için mola vermesi gerektiğini düşünüyorsa veya çalışanda sığağa bağılı hastalık işareti varsa PRP gereklidir.

2. EĞİTİM—

Tüm çalışanlar: Şefler ve diğer çalışanlar aşağıdaki konularda eğitilmelidir:

- Isı kaynaklı hastalıklarla ilgili çevresel ve kişisel risk faktörleri.
- İşverenin ısı kaynaklı hastalık standartlarına uyuma yönelik prosedürleri.
- İçme suyunun önemi.
- Aklimatizasyonun önemi, nasıl geliştirildiği ve işveren prosedürlerinin bu konuyu ele alma şekli.

Şefler dışındaki çalışanlar ayrıca aşağıdaki gereklilikler konusunda eğitilmelidir:

- Sığağa alışkın değilse bu durumu ve bedeni uyum sağlayana kadar (uyum sağlama genellikle 4-14 gün sürer) daha sık molaya ihtiyacı olabileceğini şefine bildirmek.

- Suyu az miktarlarda, örneğin her saat 2 su bardağı kadar içmek.
- Gölge alanlarda mola vermek ve sıcaklığın etkilerinin geçmesini beklemek.
- Her ikisi de vücudun su kaybetmesine yol açtığından, aşırı sıcakta alkol ve kafein kullanımından kaçınmak veya kullanımı sınırlamak.
- Kendisinin veya başka bir çalışanın başı dönmeye, midesi bulanmaya başlarsa, güçsüz veya bitkin hissederse durumu şefe bildirmek ve iyileşmek için yeterli bir süre gölgede dinlenmek. Sorun devam ederse tıbbi yardım almak.
- Uygun giysiler giymek, şapka takmak ve güneş koruyucu kullanmak.
- Çalışma arkadaşlarına dikkat etmek ve ısı gerilimi semptomlarını fark ederse bunları doğrudan veya şef aracılığıyla işverene bildirmek. Çalışanların birbirine göz kulak olmasını sağlamak için “dostluk” sistemleri faydalı olabilir.
- Acil durum tıbbi hizmetlerinin gerekli hallerde nasıl sağlanacağı dahil, olası ısı kaynaklı hastalık semptomlarına müdahale prosedürleri.
- Acil durum hizmetleriyle temasa geçme biçimi ve gerekli durumlarda, çalışanların acil durum tıbbi hizmetleri tarafından ulaşılabileceği bir yere nakledilme yöntemi. İş sahasındaki duyurularda yakın bir hastane veya acil durum bakım tesisi açıkça belirtilmelidir.
- Acil durum tıbbi hizmet sağlayıcılarına iş sahasına ulaşma konusunda açık ve tam yönergeler sağlamaya yönelik prosedürler. Acil duruma müdahale eden kişilere yer tarifi yapabilmek için, çalışanlar sahaların açıkça işaretlendiği haritalara erişebilmelidir.
- Isı kaynaklı hastalıklarla ilgili kısa güvenlik hatırlatmalarının yapılacağı yenileme eğitimleri veya “takip toplantıları” yapılmalıdır. Bunlar sık sık, özellikle de sıcaklığın yüksek olduğu dönemlerde gerçekleştirilmelidir.

Şef konumundaki çalışanlar ayrıca aşağıdakiler konusunda eğitilmelidir:

- Isı gerilimiyle ilgili düzenlemelere uyumun sağlanması konusunda şefin sorumlulukları.
- Herhangi bir çalışanda olası ısı kaynaklı hastalık semptomları görüldüğünde şefin yapması gerekenler.
- Gerekli durumlarda acil durum tıbbi hizmetlerinin nasıl sağlanacağı.
- Acil durum tıbbi hizmet sağlayıcılarıyla nasıl temasa geçileceği.
- Gerekli durumlarda çalışanların acil durum tıbbi hizmet sağlayıcısı tarafından ulaşılabileceği bir noktaya nasıl nakledileceği.
- Acil durumlarda, ihtiyaç halinde, acil duruma müdahale eden kişilere iş sahasına ulaşabilmeleri için açık ve tam yönergelerin nasıl sağlanacağı.

3. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 5-1

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliği ve sağlığına karşı oluşan potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere karşı yanıt vermek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Kanla bulaşan hastalık mikroplarına mesleki maruziyet riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi kanla bulaşan hastalık mikrobu prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi risk değerlendirmesi, yazılı prosedürler, eğitim, kayıt tutma ve yıllık değerlendirme süreçlerini kurmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve kanla bulaşan hastalık mikrobu prosedürleriyle ilgili gerekliliklere uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar kanla bulaşan hastalık mikrobu prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Kanla Bulaşan Hastalık Mikropları** insan kanında bulunan ve insanlarda hastalığa yol açabilen patojenik mikroorganizmalardır. Bu hastalık mikropları hepatit B virüsü (HBV) ile insan immün yetmezlik virüsünü(HIV) içerir, fakat bunlarla sınırlı değildir.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir kanla bulaşan hastalık mikrobu risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Kanla bulaşan hastalık mikroplarına mesleki maruziyet ile ilgili tehlikelerin tanımlanması (mesleki maruziyet riski taşıyan bireyler, görevler ve alanlar).
 - Mesleki maruziyet ile ilgili riskin değerlendirilmesi.
 - Maruziyet riskini azaltmak veya ortadan kaldırmak için gerekli kontrol tedbirlerinin tanımlanması.
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde, kanla bulaşan hastalık mikroplarına mesleki maruziyet riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - Kanla veya diğer potansiyel olarak bulaşıcı maddelerle (tüm vücut sıvıları potansiyel olarak bulaşıcı kabul edilmelidir) temasın önlenmesi.
 - El yıkama için kullanıma hazır lavabolar ve kanla bulaşan hastalık mikroplarıyla kontamine olma olasılığı bulunan döküntüler için dezenfektanlar.

- c. Kullanıma hazır kişisel korunma ekipmanı (PPE) (örn. tek kullanımlık eldivenler, kardiyopulmoner resüsitasyon (CPR) maskeleri vb.).
 - d. Keskin nesneleri (örn. cam, bıçaklar, dikiş iğneleri vb.) atmak için kullanıma hazır konteyner.
 - e. Kanla bulaşan hastalık mikroplarıyla kontamine olduğundan şüphelenilen ekipman, ürün veya malzemenin kapatılabilir, biyolojik tehlike etiketli poşet ve konteynerlerle atılması.
 - f. Kontamine malzemelerin uygulanabilir kontrollü atık düzenlemeleri doğrultusunda güvenli bir biçimde atılması.
- 3. TIBBİ GEREKLİLİKLER**—Her fabrika, mesleki maruziyet durumunda enfeksiyon riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik tıbbi prosedürler uygulamalıdır. Tıbbi prosedürler asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
- a. Lisanslı bir hekim tarafından/gözetiminde veya başka bir lisanslı sağlık çalışanı tarafından/gözetiminde tıbbi aşılama programları ve takip çalışması gerçekleştirilmeli ve bunlar çalışanlara ücretsiz olarak sağlanmalıdır.
 - b. Mesleki maruziyet yaşayan tüm çalışanlara hepatit B aşısı ve aşı serisi sağlanmalıdır.
 - c. Maruziyet durumu yaşayan tüm çalışanlar için maruziyet sonrası değerlendirme ve takip gerçekleştirilmelidir.
 - d. Etkilenen çalışana tıbbi prosedürleri izleyen 15 gün içinde tıbbi sonuçların/görüşün bir kopyası verilmelidir.
- 4. EĞİTİM**—Mesleki maruziyet olasılığı bulunan tüm çalışanlar ilk görevlendirme sırasında ve daha sonra yılda bir kere kanla bulaşan hastalık mikropları hakkında eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:
- Yürürlükteki düzenleme ve prosedürler.
 - Kanla bulaşan hastalıklar konusunda genel açıklama.
 - Maruziyet yolları (örn. soluma, açık yara).
 - Maruziyete neden olabilecek görevler.
 - Kontrol yöntemleri ve sınırlamalar.
 - Kişisel korunma ekipmanının doğru kullanımı ve konumu.
 - Tıbbi ve maruziyet sonrası prosedürler.
 - İşaret ve etiketler.
 - Kontamine ürün, ekipman veya malzemeler için imha prosedürleri.

5. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın açık yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez. Aşağıdaki tıbbi kayıtlar asgari olarak şunları içermelidir:

- a. Hepatit B aşılamalarının kayıtları veya yazılı isteğe bağlı red beyanı.
- b. Maruziyet sonrası değerlendirme ve takip kayıtları.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar: Her fabrika mevcut risk değerlendirmesini yapmalı ve saklamalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 5-32

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Hareketli makine parçalarına bağlı yaralanma riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi makine koruması prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi makine koruması prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve makine koruması prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar makine koruması prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Asansör** bina içinde insanları ve malzemeleri bir kattan diğerine taşımak için kullanılan, dikey bir şaft boyunca mekanik olarak yükseltip alçaltılan bir platform veya kafesten oluşan taşıma aracıdır.
- **Kilit altına alma/Etiketleme (LOTO)** çalışanların makine veya ekipmanlara beklenmedik bir biçimde enerji vermesini veya bunları çalıştırmasını ya da servis/bakım faaliyetleri sırasında tehlikeli maddelerin ortaya çıkmasını önlemeye yönelik spesifik uygulama ve prosedürleri ifade eder.
- **Makine koruması** operatörü ve makine alanındaki diğer çalışanları kısırtma noktaları, dönen parçalar, uçan maddeler ve kıvılcımlar gibi tehlikelere karşı koruma yöntemleridir. Koruma yöntemleri arasında bariyer siperler, iki elle çalıştırılan cihazlar, otomatik kilitler vb. sayılabilir.

GEREKLİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir makine koruması risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Tüm makinelerin ve ekipmanın hareketli makine parçaları ile ilgili tehlikeler açısından incelenmesi.
 - b. Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması ve uygulanması (örn. sabit siperler, otomatik kilitler, iki elle çalıştırılan kontrollörler).
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde, hareketli makine parçalarından kaynaklanabilecek yaralanma riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:

- a. Öncelikle tehlikelerin ortadan kaldırılması, sonra da koruma sağlanması düşünülerek yeni ve/veya modifiye edilmiş ekipmanların değerlendirilmesi.
- b. Siperler işlevsel olmalı ve yerine sabitlenmelidir.
- c. Siperler ilave tehlike oluşturmamalıdır.
- d. Çalışma yüzeyinden yüksekliği 2,1 metreden az olan fanlar ve diğer dönen ekipman, 1,25 cm'den küçük açıklıkları olan siperlerle korunmalıdır.
- e. Döner parçaları olan makineler muhafazaya alınmalı ve otomatik kapanma mekanizmasıyla dahili olarak kilitlenmelidir.
- f. Çalıştırma sırasında hareket edebilecek veya ilerleyebilecek makine ve ekipmanı emniyete almak.
- g. Makinelerdeki siperlerin her yıl denetlenmesi.
- h. Kilit altına alma/etiketleme gerekliliklerini karşılayan önleyici bakım ve onarım işlemleri.

3. ASANSÖRLER, YÜRÜYEN MERDİVENLER VE MALZEME ASANSÖRLERİ—

Risk Değerlendirmesi: Her fabrika, asansörler, yürüyen merdivenler ve malzeme asansörleri için asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:

- a. Asansörler, yürüyen merdivenler ve malzeme asansörlerinin işletilmesi ve bakımı ile ilgili tehlikelerin tespit edilmesi.
- b. Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
- c. Riski kabul edilebilir bir düzeye indirmeye yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması ve uygulanması (örn. otomatik kilitler, önleyici bakım).

Program: İLKE VE PROSEDÜRLER—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde asansörler, yürüyen merdivenler ve malzeme asansörlerine yönelik prosedürler uygulamalıdır:

- a. Güvenli taşıma yükünün belirtilmesi. Ekipman insanlar tarafından kullanıma yönelik değilse, bunu belirten işaretler kullanılması.
- b. Kullanıcıların ve yakında bulunan kişilerin yaralanma riskini önleyecek şekilde konumlandırma ve kurulum.
- c. Yaralanmaların önlenmesi için uygun olan durumlarda otomatik kilitler, bariyerler ve güvenlik cihazları doğru biçimde kurulmalı ve işlevsel olmalıdır.
- d. Düzenli olarak önleyici bakım yapılmalıdır.
- e. Onarım ve bakım işlemleri, kilit altına alma/etiketleme gerekliliklerine uymalıdır.
- f. Ekipman kullanılamaz durumdayken girişin önlenmesi için bariyer ve işaretler.
- g. Acil durumlarda asansör, yürüyen merdiven ve malzeme asansörü kullanımına ilişkin prosedürler.

- h. Yerel yasa doğrultusunda üçüncü taraflarca belirli aralıklarla yapılacak denetim ve belgelendirme.
 - i. Tavandaki engellerle en az 2,1 metre mesafeyi sağlayan dikey açıklık.
4. **EĞİTİM**—Tüm çalışanlar işe ilk kez alındıklarında hareketli makinelerle çalışma konusunda eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
- Makinelerin tehlikeleri.
 - Güvenli kullanım prosedürleri.
 - Makinenin koruma mekanizmaları ve bunların doğru kullanımı hakkında bilgilendirme.
 - Koruma araçlarında eksik veya hasar varsa, araç kullanılamaz durumdaysa ya da güvenli olmayan başka bir durum söz konusuysa kullanılacak bilgilendirme prosedürleri.

5. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. Yeni ve modifiye edilmiş ekipman için değerlendirme kayıtları ekipmanın kullanım ömrü süresince saklanmalıdır.
- c. Denetim ve bakım kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- d. Onarım kayıtları ekipman ömrü boyunca saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike "Tehlikeli Enerji Kontrolü" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 8-16

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Acil duruma yol açabilecek potansiyel olaylara müdahale etmeye yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi acil durum eylemleri ve planlama ile ilgili ilke ve prosedürlerin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi acil durum eylemleri ve planlama ile ilgili ilke ve prosedürleri oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve acil durum eylemleri ve planlama ile ilgili ilke ve prosedürlerin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar acil durum eylemleri ve planlama ile ilgili ilke ve prosedürlerin gerekliliklerine uymalıdır.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, acil durumlar için, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Acil durumlara yol açabilecek olayların tespit edilmesi. (örn. yangın, bomba tehdidi, toplumsal anlaşmazlıklar, hava kirliliği, kaçırma/rehin alma, sel, tsunami, deprem, kasırga, tıbbi vb.).
 - Her acil durum ile ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - Riski azaltmak veya ortadan kaldırmak için gerekli kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. acil durum planları, eğitim, alarm sistemi, kontrol merkezi vb.).
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrikada yazılı acil durum eylemleri ve planlama prosedürleri geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. Prosedürler asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
 - Planla ilgili daha ayrıntılı bilgi edinmek veya görevler hakkında açıklama almak için başvurulabilecek kişilerin adları veya iş unvanları.
 - Acil durum personelinin rol ve sorumlulukları (denetim ve kontrol dahil).
 - Acil durum numaralarının asılması dahil acil durum bildirme araçları.
 - Tahliye prosedürleri ve yayınlanan planlar (tahliye gerektiren acil durumlar için).
 - Tahliyeden önce kritik önem taşıyan tesis ekipmanlarını çalıştırmak ve bu tür işlemleri sürdürmek için kalan çalışanların tespiti ve bu kişiler için yapılacak düzenlemeler.
 - Özürlü kişilerin tespiti ve bu kişilere yardım için yapılacak düzenlemeler.

- g. Kurtarma ve tıbbi yardım görevleri.
 - h. Tüm çalışanlar için bir açıklama yapılmasıyla ilgili düzenlemeler.
 - i. Çalışanları acil durumun statüsü konusunda (örn. işe dönmek, evlere dağılmak vb.) bilgilendirmek için iletişim süreci.
 - j. Her çalışan için yıllık tahliye tatbikatı.
 - k. Yıllık acil durum eylemleri ve planlama programının gözden geçirilmesi.
3. **UYARI/ALARM SİSTEMİ**—her fabrikada kurulmalıdır. Sistem asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
- a. Prosedürler uyarınca harekete geçilmesi için yeterli düzeyde uyarı.
 - b. Ortamdaki gürültü ve ışık düzeylerinin üstünde olan, kolayca algılanabilir uyarı/alarm.
 - c. Özgün ve tanınabilir uyarı/alarm.
 - d. Uyarı/alarm sistemini etkinleştirme yolları.
 - e. Sistem test, onarım ve bakım işlemleri dışında her an çalışır durumda olmalıdır.
 - f. Yıllık ve periyodik test ve bakım işlemleri vasıflı kişilerce yerine getirilmelidir.
4. **EĞİTİM**—Tüm çalışanlar işe alınırken ve her plan değişikliğinde eğitim almalıdır; bu eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:
- Acil durum prosedürleri.
 - Kaçış güzergahı ve prosedürleri.
 - Acil durumların raporlanma şekli.
 - Uyarı/alarm sisteminin etkinleştirilmesi.

Acil Durum Personeli: acil durumlar konusunda ek rol ve sorumlulukları olan tüm çalışanlar görevleriyle ilgili spesifik yıllık eğitim almalıdır.

5. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmeleri.
- b. Tahliye tatbikatı belgeleri en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- c. Uyarı/alarm sistemi testleri ve bakım ile ilgili belgeler en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- d. Güncel acil durum planı.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike "Yangın Güvenliği Yönetimi" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 6-1

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Olayların raporlanması ve yaralanma ve hastalık yönetimi için süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular. Yüklenici, hangisi daha katı ise, bu standartta belirtilen gerekliliklere veya ilgili yerel yasa ve düzenlemelere uymalıdır.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi yaralanma ve hastalık yönetimi programının geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi yaralanma ve hastalık yönetimi program ve prosedürlerini oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve yaralanma ve hastalık yönetimi program ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar yaralanma ve hastalık yönetimi program ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **İşle İlgili Yaralanma veya Hastalık** iş yerinde gerçekleşen ve bir yaralanma veya hastalığa neden olan ya da yaralanma/hastalığın ortaya çıkmasında etkili olan veya daha önceden var olan yaralanma veya hastalığın kötüleşmesine yol açan herhangi bir olay veya maruziyettir.
- **Atlatılan Tehlike** yaralanma, hastalık veya hasarla sonuçlanmayan, ancak bunlara yol açma olasılığı taşıyan, planlanmamış herhangi bir olaydır.

GEREKİLİKLER

1. İLKE VE PROSEDÜRLER—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde yaralanma ve hastalık yönetimine yönelik prosedürler uygulamalıdır:

- Tüm olaylar (işle ilgili yaralanmalar, mülke zararlar sonuçlanan kazalar veya atlatılan tehlikeler) derhal yönetime bildirilmelidir.
- Tüm ölüm olayları ve ciddi yaralanmalar (örn. insanların 24 saat süreyle hastaneye yatırılmasını gerektiren, vücutta kalıcı fiziksel deformasyona, herhangi bir uzvun veya görme yetisinin kaybına vb. yol açan olaylar) olayın meydana gelişini izleyen 8 saat içinde Nike, Inc. temsilcisine bildirilmelidir.
- Olayla ilgili soruşturma raporu 48 saat içinde saha yönetimine sunulmalıdır. Rapor asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
 - Sahanın adı.

- Olayın spesifik yeri ve zamanı.
- Konuyla ilgili veriler ve şahitlerden elde edilen bilgiler.
- Ölen veya hastaneye kaldırılan çalışanların adı ve sayısı.
- İrtibat kurulacak kişi ve telefon numarası.
- Olayın ve olaya yol açan tüm etkenlerin tam açıklaması.
- Olayın tekrarlanmasını önlemek için gereken düzeltici önlemler.

d. Yaralanma/hastalık yönetimi:

- Olayın gizliliği.
- Yaralanan çalışanla iletişim (örn. ücretler, tıbbi kısıtlamalar vb.).
- İşe dönüşle ilgili düzenlemeler (iş kısıtlamaları ve geçici iş dahil).
- İş kısıtlamalarının uygulanması.

2. KAYIT TUTMA —Her fabrikada ölüm, hastaneye yatış, iş günü kaybı, ilk yardımı aşan tıbbi yardım, iş transferi veya iş akdinin sona ermesi ya da bilinç kaybı ile sonuçlanan tüm işle ilgili yaralanma ve hastalıkların kaydı tutulmalı ve bu kayıtlar aşağıdakileri içermelidir:

- a.** Olaylar, ilgili bilgilerin alınmasını izleyen 6 iş günü içinde kaydedilmelidir.
- b.** Çalışan veya yüklenicinin adı.
- c.** Yaralanma veya hastalığın tarihi.
- d.** Yaralanma veya hastalığın meydana geldiği yer.
- e.** Kazayla ilgili genel açıklama.
- f.** Yaralanma veya hastalık nedeniyle kısıtlı çalışılan iş günü sayısı.
- g.** Yaralanma veya hastalık nedeniyle çalışılmayan takvim günü sayısı.
- h.** Yıllık yaralanma/hastalık özetleri çalışanların erişebileceği alanlara asılmalıdır. Bu özetler aşağıdakileri içermelidir:
 - Toplam yaralanma ve hastalık olayı sayısı.
 - Toplam ölüm olayı sayısı.
 - İşe gelinemeyen toplam gün sayısı.
 - İş faaliyetlerinin kısıtlandığı veya iş transferinin yapıldığı toplam vaka sayısı.
 - Aşağıda gösterilen şekilde hesaplanan olay oranı:
 - $(\text{İşe gelinemeyen toplam gün sayısı} + \text{iş faaliyetlerinin kısıtlandığı veya iş transferinin yapıldığı toplam vaka sayısı}) \times 200.000 / \text{Tüm çalışanların çalışma saati} = \text{Toplam Olay Oranı.}$

i. Ayrıca her fabrikada atlatılan tüm tehlikeler tespit edilip izlenmeli ve özetlenmelidir.

- Atlatılan tehlikeler daha küçük ölçeklidir ve analiz edilip çözüme kavuşturulmaları nispeten daha kolaydır.
- İstatistiksel analiz için yeterli veri toplanır; eğilim tespit çalışmaları yapılır.
- HSE Programının başarıyla uygulanması için temel bir gereklilik olan 'çalışan katılımı' için fırsatlar sağlanır. Buna davranış değişikliği ilkeleri, sorumluluk paylaşımı, farkındalık ve inisiyatif alma vb. dahildir.
- İş yeri ile ilgili en önemli sorunlardan biri olan Atlatılan Tehlikelerin raporlanmasıyla, doğrudan veya dolaylı olarak, Açık bir kültür yaratılması ve böylece herkesin sorumluluk bilinciyle paylaşımında bulunup katkı sağlaması amaçlanır. Atlatılan Tehlikelerin raporlanmasıyla çalışan ilişkilerinin güçlendiği ve daha güvenli bir iş ortamı yaratmak açısından ekip çalışmasının teşvik edildiği gösterilmiştir.

3. EĞİTİM—

Yaralanma ve Hastalık Raporlama: çalışanlar sahanın yaralanma ve hastalık yönetimi programı konusunda eğitilmelidir. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:

- Ciddiyeti ne olursa olsun, işle ilgili her yaralanma ve hastalığın ya da atlatılan tehlikenin derhal raporlanması.
- Normal iş görevlerini yerine getirme becerilerini etkileyen her türlü yaralanma ve hastalık konusunda bilgi verilmesi.

Yaralanma ve Hastalık Yönetimi: yöneticiler ve şefler, sahanın Yaralanma ve Hastalık ve Atlatılan Tehlike Yönetimi Programı hakkında ek eğitim almalıdır. İlave eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:

- Yaralanma, hastalık veya atlatılan tehlike bildiriminin işlenmesi.
- Kaza veya atlatılan tehlike ilgili soruşturma yürütülmesi/kök neden analizi yapılması.
- Gizliliğin korunması.
- Çalışanla, tıbbi personelle ve diğer paydaşlarla iletişim.
- Yaralanma/hastalıktan sonra çalışanın işine geri dönmesi.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar: Yaralanma ve hastalık kayıtları, ilgili olay yılının bitişini izleyen 5 yıl boyunca saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 1-15
- Nike Kaza/Olay Raporlama Formu
- Nike Yaralanma/Hastalık Kayıt Formu

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliği ve sağlığına karşı oluşan potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere karşı yanıt vermek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Fabrikada yangın tehlikesi riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi yangın güvenliği prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi yangın güvenliği prosedürlerini oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve yangın güvenliği prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar yangın güvenliği prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

GEREKLİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yangın güvenliği risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Yanıcı ve tutuşabilir malzemeleri depolama ve kullanmayla ilişkili tehlikelerin tanımlanması (örn. önemli yangın tehlikeleri ve tutuşma kaynakları).
 - Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması ve uygulanması (örn. yangın söndürme ekipmanı, eğitim, yanıcı maddelerin güvenli şekilde depolanması).
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde yangın güvenliği prosedürleri uygulamalıdır:
 - Yangının Önlenmesi:
 - Yanıcı ve tutuşabilir malzemelerin depolanmasını en aza indirmek.
 - Yanıcı maddelerin onaylanmış bir dolapta saklanması.
 - Sigara içme ilkesi uygulanması (yalnızca belirli alanlarda sigara içilmesi).
 - Elektrikli ekipmanın güvenli ve çalışır durumda korunması.
 - Yangından Korunma:
 - Tüm yangından korunma ekipmanlarının konumlarının belgelenmesi.
 - Uygun yangın dedektörlerinin ve alarm sistemlerinin kullanılması.

- Sprinkler sistemleri (uygun olan durumlarda) ve bunlar bozulduğunda uygulanacak prosedürler.
- Alanda beklenebilecek yangının türüne uygun yangın söndürme ekipmanının sağlanması.
- Yangın söndürme ekipmanının kolay erişilebilir ve kolay kullanımlı olması.
- Yangın söndürme ekipmanının işaretlerle gösterilmesi.
- Yangın söndürücülerin ve hortumların her ay görsel olarak incelenmesi.
- Tüm yangın söndürme ekipmanı için denetleme ve bakım planı.

c. Yangın Tedbirleri:

- Yeterli sayıda acil durum yolu ve çıkışı, acil durumlarda çalışanların hızla tahliye edilmesine olanak sağlayacak işaretlerle gösterilir.
- Acil durum yolları ve çıkışları her zaman açık tutulur. Acil durum çıkışları olağan çalışma saatlerinde kilitli tutulmaz ve dışarıda güvenli bir yere açılır.
- Acil durum yolları ve çıkışları şemalarla gösterilir.
- Acil durum aydınlatması mevcuttur, test edilmiştir ve bakımı yapılmaktadır.

d. Acil durumlarda yangın söndürme ekipmanını kullanması beklenen çalışanlar yangın söndürme işleminin tehlike ve teknikleri konusunda bilgilendirilmelidir.

3. EĞİTİM—Tüm çalışanlar işe ilk kez alındıklarında ve daha sonra en az yılda bir kez olmak üzere yangın güvenliği eğitimi almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:

- Yangın tehlikeleri.
- Acil durum yolları ve çıkışları.
- Görevler ve sorumluluklar.

Yangın söndürme: yangın söndürme konusunda ek sorumlulukları olan çalışanlar yukarıda belirtilenlerin yanında yıllık eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:

- Görevlerine uygun yangın söndürme ekipmanının kullanımı.
- Yangın söndürme teknikleri.
- Yangın söndürmeye yönelik kişisel korunma ekipmanı.
- Ek görevler ve sorumluluklar.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a.** Mevcut yangın güvenliği risk değerlendirmesi.

- b.** Yangından korunma ekipmanlarının mevcut konumu.
- c.** Denetleme ve bakım kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike “Acil Durum Eylem Planı” Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 6-4

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- İlk yardım veya başka bir tıbbi müdahale gerektiren olaylara etmeye yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi ilk yardım prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi ilk yardım süreç ve prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve ilk yardım süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar ilk yardım gerektiren işle ilgili her olayı derhal yönetime bildirmelidir.

TANIMLAR

- **İlk yardım** gerekli ise profesyonel tıbbi bakım ulaşmadan önce yaralı veya hasta olan kişiye uygulanan tıbbi destektir.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Herhangi bir olaya yol açabilecek tehlikelerin ve yerlerin belirlenmesi.
 - Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi (her sahadaki çalışan sayısı dahil).
 - Riski azaltmak için gerekli kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. ilk yardım malzemeleri, ekipman ve personel).
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde ilk yardım prosedürleri uygulamalıdır:
 - Tıbbi acil durumlara müdahale etmek için mevcut olan kaynaklar (şirket içinde ve dışında).
 - Her telefonun yanında göze çarpacak şekilde acil durumda kullanılacak telefon numaraları bulunmalıdır.
 - Tıbbi tesislerin ve acil durum hizmetlerinin yeri ve ulaşılabilirliği.
 - İlk yardım ve tıbbi tedavi kayıtları saklanmalıdır.
- İLK YARDIM GÖREVLİLERİ**—Sertifikalı ilk yardım görevlilerinin bulunduğu her fabrika, aşağıdaki asgari gereklilikleri karşılamalıdır:

- a. Fabrikadaki çalışanlar ve tehlikeler için yeterli sayıda eğitimli ilk yardım görevlisi.
 - b. Sertifikalı ilk yardım görevlilerinin adlarının, görev yaptıkları yerlerin ve iletişim bilgilerinin çalışanlara bildirilmesi.
 - c. Gerekli ilk yardım sertifikalarının yenilenmesi.
4. **İLK YARDIM MALZEMELERİ** —Her fabrikada risk durumlarına göre temin edilecek ilk yardım malzemeleri (örn. ilk yardım setleri, otomatik defibrilatör (AED), sedye vb.). İlk yardım setlerinde asgari olarak aşağıdakiler bulunmalıdır:
- a. Steril yapışkanlı bandajlar (çeşitli boylarda).
 - b. Emici kompres.
 - c. Steril göz pedleri.
 - d. Üçgen bandajlar.
 - e. Yanık tedavisi.
 - f. Tek kullanımlık eldivenler.
 - g. İlk yardım kutuları ve ekipmanları için kolayca görülebilecek işaretler.
 - h. Minimum içerik gerekliliklerini karşılamak için her ay yapılacak kontrol ve yenileme işlemleri
5. **GÖZ BANYOSU VE VÜCUT YIKAMA EKİPMANI** —Gözler, yüz veya vücut için kimyasal maruziyet riski olduğunda göz banyosu veya vücut yıkama ekipmanı gerekir; bu ekipman aşağıdaki asgari gereklilikleri karşılamalıdır:
- a. Su, içilebilir su (içme suyu) olmalıdır.
 - b. Suyun hızı, yaralanmaya yol açmayacak düzeyde olmalıdır.
 - c. Minimum akış hızı: en az 15 dakika süreyle 1,5 l.
 - d. Keskin çıkıntılar olmamalıdır.
 - e. Hava yoluyla bulaşan kontaminasyonu önlemek için ağızlıklar kapatılmalıdır.
 - f. Kontrol musluğu kolayca bulunabilmeli ve etkinleştirildiğinde kapatılana dek açık kalmalıdır.
 - g. Tehlikeli maddeye en fazla 30 m mesafede olmalıdır.
 - h. Erişilebilir olmalı ve kolayca görülebilen bir işaretle ayırt edilebilmelidir.
 - i. Su ağızlıkları zeminden 83,8 cm ila 114,3 cm yükseklikte olmalıdır.
 - j. Bir yıkama sıvısı haznesi içeren kapalı birimler, aşınmayan maddelerden yapılmalıdır. Yıkama sıvısı, hava yoluyla bulaşan kirletici maddelerden korunmalıdır.
 - k. Ünitelerdeki suyun sıcaklığı 15 ile 35° C arasında tutulmalıdır.
 - l. Tüm ekipman ve borular donmaya karşı korunmalıdır.

m. Tesisat bağlantılı göz yıkama üniteleri her hafta çalıştırılarak boru yıkanmalı ve sorunsuz çalıştığı doğrulanmalıdır. Kapalı üniteler imalatçının talimatları doğrultusunda incelenmelidir.

EĞİTİM—Tüm çalışanlar sahanın İlk Yardım süreç ve prosedürleri konusunda eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:

- İlk yardım veya başka bir tıbbi destek gerektiren herhangi bir olayda başvurulması gereken kişiler.
- Çalışma alanındaki ilk yardım ekipmanlarının yeri.
- İlk yardım veya başka bir tıbbi destek gerektiren, işle ilgili herhangi bir olayın raporlanması.
- Tehlikeli maddeye maruziyet sonucu gözde, yüzde veya vücutta hasar oluşması durumunda acil durum göz banyosu veya vücut yıkama ünitelerinin doğru biçimde kullanılması.

İlk Yardım Görevlileri: Tüm ilk yardım görevlilerine ilave eğitim verilmelidir. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:

- İlk yardım sertifikası alınması.
- İlk yardım müdahalesi, kanla bulaşan hastalık mikropları ve olay raporlaması dahil fabrikaya özel prosedürler.

6. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar: Her fabrika aşağıdakilerle ilgili kayıtları saklamalıdır:

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. İlk yardım setleri ve göz banyosu/vücut yıkama üniteleri için yapılan denetimlerin kayıtları en az 1 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike “Kanla Bulaşan Hastalık Mikropları” Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike “Yaralanma ve Hastalık Sistemi Yönetimi” Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 6-18

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Elektrik tehlikesi riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi elektrik güvenliği programı prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi elektrik güvenliği programı için risk değerlendirmesi, yazılı prosedürler, eğitim, kayıt tutma ve yıllık değerlendirme süreçlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve güvenli elektrik prosedürleriyle ilgili gerekliliklere uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar elektrik güvenliği prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, elektrikle ilgili her görev için asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Elektrikle ilgili görevlerin ve ilgili tehlikelerin tanımlanması.
 - Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - Riskleri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik kontrol tedbirleri(örn. kişisel korunma ekipmanı, işletme prosedürleri, eğitim, güvenli iş uygulamaları vb.).
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, elektrik tehlikeleri ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır. Prosedürler asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:
 - Genel elektrik güvenliği:
 - Elektrikli ekipmanlar üzerinde yalnızca eğitimli ve yetkili çalışanlar onarım gerçekleştirebilmelidir.
 - Yüklü elektrik devreleri üzerinde çalışma yapan kişiler gerekli niteliklere sahip olmalı ve bu çalışmaları yapmak için özel olarak yetkilendirilmelidir.
 - Elektrik dağıtım alanları kazaya bağlı hasarlara karşı korunmalıdır (örn. özel olarak tasarlanmış odalar, bariyer ve korkuluk kullanımı vb.).
 - Elektrik dağıtım odalarına erişim, yetkili personel ile sınırlandırılmalıdır.

- Tüm elektrik dağıtım panoları, devre kesiciler, anahtarlar ve bağlantı kutuları tamamen kapatılmalı ve nemden/yağıştan korunmalıdır.
- Tüm elektrik kontrol cihazları, kontrol edilen ekipmanı belirtecek şekilde etiketlenmelidir.
- Tüm dağıtım panolarının çevresinde 0,9 metre boşluk olmalıdır.
- Tüm kablo kanalları tam olarak desteklenmelidir. Kablo kanallarına yalnızca elektrik bağlantıları yapılabilir.
- Tüm elektrik telleri ve kabloları iyi durumda olmalıdır (açıkta devre olmamalıdır).
- Uzatma kabloları yalnızca geçici olarak kullanılabilir.
- Islak yerler için Kaçak Akım Rölesi (GFCI) sağlanmalıdır.
- Tesise özel elektrik güvenliği kuralları mevcut olmalıdır.

b. Elektrik Denetimleri:

- Fabrikada bir Denetim ve test programı bulunmalıdır. Bu denetimlerin sıklığı ülkedeki yerel düzenlemelere, ekipman türüne, ekipmanın kullanıldığı ortama ve kullanım sıklığına bağlıdır.
- Yeni ve mevcut fabrikalarda yapılan büyük modifikasyonlar, kod ve standartlarla uyumun doğrulanması için denetlenmelidir.
- Elektrikle ilgili eksikliklerin önceliklendirilmesi ve giderilmesi.

c. Korunma Ekipmanı (yükli devreler üzerinde çalışmak için):

- Risk değerlendirmesinin gerektirdiği izolasyonlu güvenlik ayakkabıları/çizmeleri ve gözlükler kullanılmalıdır.
- Elektrik işleri için kullanılan tüm araçlar uygun şekilde yalıtılmış olmalıdır.
- Elektrik odasındaki tüm dağıtım panolarının önüne izolasyonlu paspas koyulmalıdır.

3. EĞİTİM—Tüm çalışanlar elektrik güvenlik kuralları ve elektrikle ilgili eksikliklere yönelik raporlama prosedürleri konusunda eğitilmelidir.

Elektrik Güvenliği: Herhangi bir elektrik sistemi veya yükli devreler üzerinde çalışan vasıflı kişiler, asgari olarak aşağıdaki tesise özel gereklilikler konusunda eğitilmelidir:

- Çalışma ortamıyla ilgili tehlikelerin fark edilmesi.
- Uygun prosedürlerin ve korunma ekipmanının kullanımı.
- Yükli elektrik devrelerinin ve ekipmanın güvenli bir biçimde kilit altına alınması ve etiketlenmesi için prosedürler.
- Kişisel korunma ekipmanının bakımı.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Elektrikle ilgili yaralanma ve hastalık kayıtları en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmesi
- b. Denetim raporları ekipman veya fabrika ömrü boyunca saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike "Tehlikeli Enerji Kontrolü" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 8-31

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Tehlikeli enerjinin kontrol edilmesi amacıyla makine ve ekipmanların kilit altına alınması/etiketlenmesi (LOTO) için süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi LOTO prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi LOTO süreç ve prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve LOTO süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar LOTO süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Tehlikeli enerji**, enerjinin beklenmedik bir biçimde devreye girmesi veya saklı enerjinin ortaya çıkması sonucu zarara neden olabilecek, makine üzerindeki saklı veya artık enerjidir. Buna elektrik enerjisi, termal enerji, kimyasal reaksiyonlar, mekanik hareket, potansiyel veya saklı enerji dahildir.
- **Kilit altına alma/etiketleme (LOTO)** çalışanların makine veya ekipmanlara beklenmedik bir biçimde enerji vermesini veya bunları çalıştırmalarını ya da servis/bakım faaliyetleri sırasında tehlikeli maddelerin ortaya çıkmasını önlemeye yönelik spesifik uygulama ve prosedürleri ifade eder.

GEREKLİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Ekipman, görev (örn. makine veya ekipmanlar üzerinde gerçekleştirilen montaj, bakım, teftiş, temizlik veya onarım çalışmaları) ve bunlarla ilgili, kontrol altına alınmamış tehlikeli enerji kaynaklarından kaynaklanan tehlikelerin tespit edilmesi.
 - b. Tehlikeli enerji ile ilgili risklerin değerlendirilmesi.
 - c. Riskleri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik kontrol tedbirleri (örn. LOTO prosedürleri).
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, tehlikeli enerjinin kontrol edilmesi ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır. Prosedürler asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:
 - a. Birden fazla enerji kaynağı olan ekipmanlar için makineye özel LOTO prosedürleri belgelenmelidir.

- b. Enerji kontrol cihazlarını emniyete almak için ayrı ayrı tayin edilecek kilit, anahtar ve etiketlerin sağlanması. Kilit ve etiketler yalnızca bunları monte eden işçiler tarafından çıkarılabilmelidir.
 - c. Ekipmanların yalıtımı ve güçlerinin kesilmesi:
 - Mekanik sistemlere güç veren motorların bağlantısının kesilmesi veya kapatılması.
 - Güç bağlantısını keserek/kilit altına alarak elektrik devrelerinin enerjisinin kesilmesi.
 - Hidrolik, pnömatik veya akışlı sistemlerde gaz veya sıvı akışlarının bloke edilmesi.
 - Makine parçalarının yerçekiminden kaynaklanabilecek harekete karşı bloke edilmesi.
 - d. Sistemin enerjisi kesildikten sonra varsa saklanan enerjinin dağıtılması:
 - İç basınç atmosfer basıncı düzeyine gelinceye dek basınçlı kazanlardan, tanklardan veya akümülatörden gazın ve sıvıların boşaltılması (işçi ve çevre güvenliği açısından).
 - Kondansatörlerin yüklerinin topraklama yoluyla boşaltılması.
 - Gerilim veya sıkıştırmaya maruz kalan yayların serbest bırakılması veya bloke edilmesi.
 - Kapatma ve yalıtımdan sonra sistemin tam olarak durmasına izin vererek atalet güçlerinin dağıtılması.
 - e. Yalıtımın ve enerjinin kesildiğinin doğrulanması.
 - f. Ekipmanlara yeniden güç verilmesi:
 - Çalışanlar tehlike noktalarından uzaktayken çalışmanın denetlenmesi, kilitlerin çıkarılması, güvenli çalıştırma ve yeniden enerji verme.
 - Makine veya ekipmanın test edilmesi veya yerinin değiştirilmesi için LOTO cihazlarının geçici olarak kaldırılması gerektiğinde, çalışanlara yeterli koruma sağlayan düzenlemeler yapılmalıdır.
 - Çalışma tamamlandığında ve ekipman çalışmaya başladığında çalışanların bilgilendirilmesi.
 - Güvenli çalışmayı sağlamak için yeniden enerji verilen ekipmanların izlenmesi.
 - g. Başka bir yalıtım yolu mevcut değilse, yalnızca etiket kullanılması.
 - h. Yalıtım sürecine birden fazla çalışan katılıyorsa, birden fazla kilit altına alma ekipmanı ve prosedürü kullanılmalıdır.
 - i. Kilitler yalnızca saha yöneticisi tarafından bizzat, makinenin güvenli olduğuna ve tüm çalışanların tehlikeli bölgenin dışında bulunduğu kanaat getirdikten sonra zorla çıkarılabilir.
- 3. İZLEME**—Her fabrikada çalışanları, yüklenicileri ve alt yüklenicileri kapsayan LOTO prosedürleri için yıllık olarak belgelenmiş bir izleme süreci uygulanmalıdır.
- EĞİTİM**—Tüm çalışanlar LOTO konusunda bilinçlendirilmeye yönelik eğitim almalıdır.

LOTO işlerine katılan çalışanlar tam olarak eğitilmelidir. Her yıl bilgileri tazeleme amaçlı eğitim verilmelidir. Eğitim aşağıdakileri içermelidir:

- TÜM enerji kaynaklarının nerede ve nasıl, hangi parçalar kullanılarak yalıtılması gerektiği.
- Kontrol cihazları üzerinde kilit ve etiket kullanılması.
- Yalıtımın doğrulanması.
- Güvenli çalıştırma ve yeniden enerji verme prosedürleri.
- Tehlikelerin tanımlanması ve kontrol edilmesi.

4. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Tehlikeli enerjiye maruziyet ile ilgili tüm olayların kayıtları tutulmalıdır. Bu kayıtlar en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Her fabrika mevcut risk değerlendirmelerini yapmalı ve saklamalıdır.
- b. Her fabrika izleme kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 8-10

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliği ve sağlığına karşı oluşan potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere karşı yanıt vermek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Asbest içeren malzemelerin (ACM) tanımlanması ve yönetimi için süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi bilinen veya şüphelenilen ACM varlığının tanımlanmasına, yönetimine ve bu koşulda çalışmaya ilişkin prosedürlerin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi ACM süreç ve prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve ACM süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar ACM süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Asbest** doğal olarak bulunan ve uzun, ince liflerden oluşan bir mineraldir. Bu lifler toz olarak solunması halinde zararlı olabilir ve akciğer kanseri riskini artırdıkları bilinmektedir. Yükleniciler tüm çalışanları, yüklenicileri, ziyaretçileri ve satıcıları asbestle ilişkili hastalıklara yönelik potansiyel sağlık risklerinden korumak amacıyla asbest içeren malzemelerin (ACM) kullanımı ve saklanmasına yönelik kılavuz ilkeler ve prosedürler belirlemelidir. Bu standart, yüklenicinin sahip olduğu tüm bina ve yapılar için geçerlidir. Bu standart, çalışanların asbestle karşılaşabileceği rutin işler ve Asbest içeren malzemelerin onarılması ya da kaldırılması için yapılan çalışmalar için geçerlidir.
- **Asbest içeren malzeme (ACM)** ağırlığının %1'inden fazla asbest içeren her türlü malzeme anlamına gelir. Asbest mineral türleri krosidolit, amosit, krisotil, antofilit, tremolit ve aktinolit içerir.

GEREKLİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir ACM risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Bilinen veya şüphelenilen ACM'nin yerinin, miktarının, türünün, durumunun ve bunlarla ilişkili tehlikelerin vasıflı bir kişi tarafından tespiti.
 - b. ACM ile ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. etiketleme, erişim kontrolü, teftişler).

2. İLKE VE PROSEDÜRLER—Bilinen veya şüphelenilen ACM'nin bulunduğu her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren prosedürler uygulamalıdır:

- a. ACM varlığının ve ilişkili sağlık risklerinin etkilenen çalışanlara bildirilmesi.
- b. ACM etiketleri şunları içermelidir: tehlikeler, 'asbest içerir' ibaresi ve önlemler.
- c. ACM üzerinde yapılan tüm işler için çalışma izni kullanılması.
- d. İşlerin yalnızca eğitimli ve yetkin kişiler tarafından yapılması.
- e. ACM ile çalışırken uygun kişisel korunma ekipmanının kullanılması, mühendislik kontrolleri, rutin operasyon gereklilikleri, muhafaza ve temizlik ekipmanları ile hükümler.
- f. ACM'nin yerel mevzuat gereklilikleri doğrultusunda uygun biçimde atılması.
- g. Bilinen veya şüphelenilen ACM'nin durumunu doğrulamak amacıyla üç ayda bir yapılacak teftişler.
- h. ACM ile çalışan kişiler için tıbbi kontroller yapılması.

3. EĞİTİM—

Asbest konusunda bilinç kazandırma: bilinen veya şüphelenilen ACM varlığında çalışan tüm çalışanlar yılda bir kez eğitim almalıdır. Eğitim aşağıdakileri içermelidir:

- ACM'yi teşhis etmenin temel yöntemleri.
- ACM ile ilişkili sağlık riskleri.
- Asbest liflerinin serbest bırakılmasına yol açabilecek faaliyetler.
- ACM'nin yapısal olarak zarar görmesi durumundaki bildirim gereklilikleri.
- Sahaya özel ACM ilke ve prosedürleri.

ACM'nin bakımından sorumlu çalışanlar: bakım veya gözetimden sorumlu personel gibi, ACM ile doğrudan temas eden tüm çalışanlar ek olarak aşağıdaki konularda yıllık eğitim alacaktır:

- ACM'ye zarar vermekten kaçınma yöntemleri.
- Kişisel korunma ekipmanının kullanımı, takılması, sınırlamaları ve bakımı.
- ACM'nin bakım prosedürleri.
- ACM'deki hasar ve bozulma işaretlerinin tespiti.
- Liflerin serbest bırakılmasına müdahale.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika, çalışan eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Uygulanabilir ise, her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: ACM ile ilgili tüm olayların kayıtları tutulmalıdır. Bu kayıtlar en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut ACM'ye ait risk değerlendirmesi ve döküm.
- b. Bakım, onarım ve imha kayıtları (izinler ve laboratuvar raporları dahil) istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklanmalıdır.
- c. Bilinen veya şüphelenilen ACM için üç ayda bir yapılan teftişlerin kayıtları en az 3 yıl saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 5-35

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Kapalı alanlara giriş ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi kapalı alanlara giriş prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi kapalı alanlara girişle ilgili süreç ve prosedürleri oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve kapalı alanlara girişle ilgili süreç ve prosedürlerin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar kapalı alanlara girişle ilgili süreç ve prosedürlerin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Kapalı Alan** herhangi bir çalışanın girebileceği genişlikte olan, giriş ve çıkış için sınırlı olanağı bulunan ve çalışanın sürekli olarak kalması için tasarlanmayan herhangi bir alandır (örn. muayene bacaları, kanalizasyonlar, tüneller, kazanlar, depolama tankları, çukurlar).
 - İzin gerektiren kapalı alanlar, aşağıdaki özelliklerden bir veya daha fazlasına sahiptir:
 - Tehlikeli bir atmosfer içermesi olasılığı;
 - Çalışanın yutulmasına neden olabilecek malzeme;
 - Çalışanın içeriye doğru birleşen duvarlar veya küçük bir kesit halinde incelen aşağı meyilli bir zemin nedeniyle takılmasına ya da boğulmasına neden olabilecek bir dahili yapılandırma; veya
 - Başka bir ciddi sağlık veya güvenlik tehlikesi içerir.
 - İzin gerektirmeyen kapalı alanlar, ölüme veya ciddi fiziksel zarara yol açabilecek herhangi bir tehlike içermeyen, atmosferik tehlike ya da atmosferik tehlike olasılığı bulunmayan kapalı alanlardır.

GEREKLİLİKLER

1. RİSK DEĞERLENDİRMESİ—Her fabrika, her kapalı alan için asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:

- Tüm kapalı alanların ve bunlarla ilgili tehlikelerin tespit edilmesi.
- Her tehlike ile ilişkili riskin değerlendirilmesi.
- Riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. giriş prosedürleri, kişisel korunma ekipmanı, iletişim, eğitim vb.).

2. İLKE VE PROSEDÜRLER —Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde yazılı kapalı alan prosedürleri uygulamalıdır:

a. İzin gerektiren kapalı alanlar:

- Risk değerlendirmesinde orta veya yüksek düzeyde risk taşıdığı tespit edilen kapalı alanlara giriş için izin alınmalıdır.
- Yetkili olmayan çalışanların izin gerektiren kapalı alanlara girişi yasaklanmalıdır.
- Tüm erişim noktalarına uyarı işaretleri asılmalıdır. İşarete şu ibare bulunmalıdır:

“TEHLİKE – İZİN GEREKTİREN KAPALI ALAN, GİRMEYİNİZ”.

b. İzin gerektiren kapalı alanlara giren kişilerin, bu kişilerin şeflerinin ve bu kişilere eşlik edenlerin sorumlulukları.

c. Giriş izni gereklilikleri:

- Kapalı alanın adı.
- Giriş amacı, tarihi ve girişin sona erdiği tarih ve saat dahil çalışma süresi.
- Yetkili olarak giriş yapan kişilerin, bu kişilere eşlik edenlerin ve giriş şefinin belirtildiği liste.
- Kapalı alanla ilgili tehlikeler ve bunların kontrol edilme şekli.
- İzolasyon prosedürleri.
- Kabul edilebilir giriş koşulları.
- Gerekli atmosferik testler ve devam eden izleme sonuçları.
- Kurtarma ve acil durum gereklilikleri.
- Giriş yapan kişiler ve onlara eşlik edenler için iletişim prosedürleri.
- Gerekli giriş ekipmanı (örn. üçayak ve vinç, tam vücut kuşağı).
- Diğer izinlerin detayları (örn. sıcak iş).

d. Tüm izleme ve test ekipmanları için yıllık kalibrasyon ve giriş öncesi otomatik kalibrasyon.

e. Her fabrikada çalışanları, yüklenicileri ve alt yüklenicileri kapsayan kapalı alan giriş prosedürleri için yıllık olarak belgelenmiş bir süreç uygulanmalıdır.

f. Kapalı bir alanın izin gerektirmeyen bir kapalı alan olarak sınıflandırılmasına ilişkin gereklilikler.

- Kapalı alanın gerçek veya olası bir tehlikeli atmosfer içermediğinden emin olunmalıdır.
- Kapalı alanın ölüme veya ciddi fiziksel zarara yol açabilen tehlikeler içermediğinden emin olunmalıdır. Bu, katı veya sıvı maddelere batma, elektrik çarpması veya hareketli parçalar gibi kabul edilmiş sağlık veya güvenlik tehlikelerini içerir.
- Tehlikeleri gidermek için giriş yapılırken, tehlikeler ortadan kaldırılıncaya dek alan izin gerektiren bir alan olarak kabul edilmelidir.

- Alanın kullanımındaki veya yapılandırmasındaki değişiklikler giriş yapan kişilere yönelik tehlikeleri artırdığında, gerekli ise, izin gerektirmeyen kapalı alanlar izin gerektiren kapalı alanlar olarak yeniden sınıflandırılmalıdır.

3. EĞİTİM—Kapalı alan çalışmalarına katılan herkes (örn. giriş yapan kişiler, bu kişilere eşik edenler, şef, kurtarma ekibi) ilk görevlendirme sırasında ve daha sonra en az yılda bir kere eğitim almalıdır. Bu eğitim aşağıdakileri içermelidir:

- Kapalı alana giriş tehlikeleri ve kontrol tedbirleri.
- Giriş izni.
- Tüm ekipmanın kullanım şekli.
- İletişim.
- Kurtarma ve acil durum gereklilikleri.

4. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Kapalı alanlar ile ilgili tüm olayların kayıtları tutulmalıdır. Bu kayıtlar en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmeleri.
- b. Kapalı alan giriş izinleri en az 1 yıl süreyle saklanmalıdır.
- c. İzleme ekipmanı kalibrasyon kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- d. İzleme kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 4-53

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Yüklenici ve alt yüklenici faaliyetleri ile ilgili sağlık, iş güvenliği ve çevre riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi yüklenici güvenliği prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi yüklenici güvenliği programını oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yüklenici İletişim Sorumlusu etkilenen yüklenicilerin ve etkilenen çalışanların eğitilmesini ve yüklenici güvenliği programının gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Yöneticiler ve Şefler etkilenen yüklenici iletişim sorumlusunun ve çalışanların eğitilmesini ve yüklenici güvenliği programının gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Yükleniciler ve Çalışanlar yüklenici güvenliği programının gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Yüklenici iletişim sorumlusu** yüklenicinin veya alt yüklenicinin proje çalışma faaliyetlerinin koordinasyonundan sorumlu olan kişidir.

GEREKLİLİKLER

- 1. RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Yükleniciye veya alt yükleniciye verilebilecek görevler ve bunlarla ilgili tehlikeler.
 - b. Listelenen tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması.
- 2. VASIF DEĞERLENDİRME**—Her fabrika, “düşük” düzeyi aşan riskin bulunduğu görevleri yerine getiren veya ekipman ya da fabrika bakım çalışmalarını gerçekleştiren her yüklenici ve alt yüklenici için vasıf değerlendirme süreçleri uygulamalıdır. Vasıf değerlendirme süreçleri asgari olarak aşağıdakileri içerir:
 - a. Etkilenen her yüklenici tarafından doldurulan ve aşağıdakileri içeren ön vasıf değerlendirme formu:
 - Geçmiş iş HSE performansı.

- Asgari mesuliyet sigortası gereklilikleri (olay başına 1 milyon USD/toplam 2 milyon USD önerilir).
 - İlgili güvenlik programlarının uygulanması ve eğitim.
- b. Yüklenicilerin kabul veya reddedilmesi için değerlendirme süreci.
- c. Vasıflı yüklenicilerin belgelenmiş listesi.
- d. Listelenmiş vasıflı yükleniciler için yıllık değerlendirme.
3. **İŞ ÖNCESİ İNCELEME/ORYANTASYON**—Her fabrika yükleniciler/alt yükleniciler için asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde iş öncesi inceleme ve oryantasyon çalışması yapılmalıdır:
- a. Acil durum çıkışları, alarmların tanınması ve acil durumlarda yapılacaklar dahil olmak üzere fabrikanın tanıtılması.
- b. Varsa, gerekli yüklenici/alt yüklenici eğitiminin ya da belgelendirmenin doğrulanması.
- c. Varsa, tesise getirilen kimyasallara ait madde güvenlik veri formunun (MSDS) doğrulanması.
- d. İyi durumda olduğundan ve tüm düzenleyici gerekliliklere uyduğundan emin olmak için, tesise getirilen ekipmanın incelenmesi.
- e. Tüm ilgili HSE düzenlemelerinin ve fabrika HSE ilke ve prosedürlerinin gözden geçirilmesi.
- f. Genel güvenlik kurallarının gözden geçirilmesi.
- g. İdare, temizlik ve imha gereklilikleri.
- h. Olayların raporlanması.
- i. Uyumsuzluk hükümleri.
4. **İZLEME**—Her fabrikada yükleniciler ve alt yükleniciler için bir izleme süreci uygulanmalıdır. İzleme düzeyi, görevlerle ilgili risklerin düzeyine göre belirlenmelidir.
5. **UYUMSUZLUK HÜKÜMLERİ**—Her fabrikada, yüklenici ilke ve prosedürlerinin herhangi bir kısmı ile uyumsuzluk durumları için bir süreç uygulanmalıdır.
6. **EĞİTİM**—Etkilenen tüm yöneticiler, şefler ve çalışanlar yüklenici güvenlik programı prosedürleri konusunda eğitilmelidir.
7. **DOKÜMANTASYON**—
- Eğitim Kayıtları:** Her fabrika, eğitim ve iş öncesi inceleme/oryantasyon kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.
- Vasıf Değerlendirme Kayıtları**
- a. Her fabrika güncel ön vasıf değerlendirme/vasıf değerlendirme formlarını saklamalıdır.
- b. Her fabrika güncel ön vasıf değerlendirme/vasıf değerlendirme form değerlendirmelerini saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar

- a. Her fabrika yüklenici görevleri ile ilgili güncel risk değerlendirmesini yapmalı ve saklamalıdır.
- b. Her fabrika izleme kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 4-52

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Ergonomik tehlike riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi ergonomi programı prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi ergonomi ilke ve prosedürleri için risk değerlendirmesi, yazılı prosedürler, eğitim, kayıt tutma ve yıllık değerlendirme süreçlerini oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve ergonomi prosedürleriyle ilgili gerekliliklere uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar ergonomi prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Ergonomi**, ekipman ve prosedürlerin tasarlanması yoluyla, işlerin bu işleri yapmak durumunda olan insanlara uygun hale getirilmesidir.

GEREKİLİKLER

- 1. RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, her görev için asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Görevlerin ve ilgili tehlikelerin tanımlanması.
 - b. Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Riski azaltmaya yönelik kontrollerin tanımlanması (örn. çalışma alanı tasarımı, görev rotasyonu).
- 2. İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika ergonomik tehlikelere yönelik prosedürler uygulamalıdır. Prosedürler asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:
 - a. Kas-iskelet bozukluklarının (MSD'ler), işaret ve semptomlarının ve MSD tehlikelerinin erken dönemde bildirilmesi.
 - b. Ergonomi konulu periyodik iletişimleri ve çalışanların ergonomi konulu önerilerinin değerlendirilmesini kapsayan çalışan katılım süreci.
 - c. Ergonomik tehlikelerin veya yaralanma eğilimlerinin bildirilmesiyle ortaya çıkan ergonomik sorunların giderilmesine yönelik süreç.
 - d. Tekrar içeren faaliyetler için mola veya faaliyette değişiklik fırsatları sağlanır.

- e. Münferit bilgisayarlı iş istasyonlarının değerlendirilmesi.
- f. Ergonominin ekipman ve süreç tasarımına entegre edilmesi.

3. EĞİTİM—Ergonomik tehlikeler içeren görevlerden sorumlu tüm kişiler eğitim almalıdır. Eğitim aşağıdakileri içermelidir:

- Yaygın MSD'ler ile bunların işaret ve semptomları.
- MSD'lerin ve işaret ve semptomlarının erken dönemde bildirilmesinin önemi ve bunları erken dönemde bildirmemenin sonuçları.
- İş yerinde MSD'lerin ve işaret ve semptomlarının bildirilme şekli.
- MSD tehlikeleriyle ilişkili risk faktörleri, işler ve çalışma faaliyetleri.
- Risk faktörlerini azaltmak için kullanılan yöntemler, araçlar veya ekipman.
- Saha ergonomi programının ayrıntıları.

4. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Ergonomik nedenlere bağlı yaralanma ve hastalık kayıtları en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Diğer Kayıtlar: Mevcut risk değerlendirmesi ve münferit ergonomik iş istasyonu değerlendirmeleri.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike "Yaralanma/Hastalık Yönetimi" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 5-15

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Çalışma seviyelerinden/seviyelerine/seviyeleri arasında düşme riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya ve düşen nesnelerin çalışanlara veya yüklenicilere çarpmasını önlemeye yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi düşme önleme prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi düşme önleme prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve düşme önleme prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar düşme önleme prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Düşme önleme sistemi** serbest düşüşü durdurmak için birbirine bağlantılı şekilde kullanılan, vücut kuşakları, şok emici halatlar, hız kesme cihazları, dikey cankurtaran halatları ve ankraj noktaları gibi onaylı güvenlik ekipmanı bileşenlerinin kullanımını ifade eder.

GEREKLİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir düşme riski değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Çalışanların veya nesnelerin düşme riski taşıdığı işlerin belirlenmesi.
 - b. Yüksekte çalışmayı gerektiren görevlerle ilgili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması ve uygulanması.
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde, düşme veya düşen bir nesnenin çarpması riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - a. Koruma altında olmayan 1,8 metrelik veya bunu aşan yüksekliklerde tam vücut kuşağı gereklidir.
 - b. Düşme önleme ekipmanı her kullanımdan önce ve sonra incelenmelidir.
 - c. Aylık düşme önleme ekipmanı incelemesi.
 - d. Düşme önleme ekipmanının uygun şekilde bakımı, temizlenmesi ve saklanması.
 - e. Düşme önleme sistemlerinin uygun şekilde kullanımı.

- f. Alet ve malzemelerin uygun biçimde kullanılması, saklanması ve emniyete alınması.
 - g. Düşme riskinin veya düşen nesnelerin çarpması riskinin olduğu alanlara kısıtlı erişim.
 - h. Yaralı işçilerin uzaklaştırılması için belgelenmiş acil durum prosedürleri.
 - i. Merdiven Güvenliği:
 - Envanter.
 - Güvenli Kullanım.
 - İnceleme gereklilikleri.
 - j. 2,1 m'den uzun olan tüm sabit merdivenlerin çevresinde 2,1 m yüksekliğinde bir kafes olmalıdır.
 - k. Erişim ekipmanlarının güvenli kullanımı, bakımı ve incelenmesi (personel yükseltici, makaslı lift, sepetli lift vb.)
 - l. Zemin ve Duvar Açıklıkları:
 - İnsanların 1,2 m'den fazla düşebileceği her yerde, rampa, merdiven veya sabit merdiven girişi olan noktalar dışındaki tüm açık taraflarda standart korkuluklar (standart korkuluklar üst ve orta korkuluklar ile bariyerlerden oluşur) ve ayak basamağı kullanılmalıdır.
 - Duvar veya zemindeki açıklıklardan malzeme veya ekipman düşme tehlikesi olan yerlerde, açıklık bariyer veya paravanla koruma altına alınmalıdır.
- 3. EĞİTİM**—Etkilenen tüm çalışanlar, ilk görevlendirme sırasında ve daha sonra en az yılda bir kere düşme önleme teknikleriyle ilgili eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:
- Düşme tehlikelerine maruz kalabilecek kişiler.
 - Tehlikeleri fark etme ve en aza indirme yöntemleri.
 - Çalışma alanındaki düşme tehlikelerinin niteliği.
 - Sistemi uygulamak ve denetlemek için doğru prosedür.
 - Düşme önleme araçlarının kullanımı.
 - Düşme önleme bileşenleri için maksimum yük limitleri.

Merdiven Güvenliği: Etkilenen tüm çalışanlara, güvenli kullanım ve inceleme gerekliliklerinin ele alındığı Merdiven Güvenliği eğitimi verilecektir.

4. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. İnceleme formları (düşme önleme ve merdivenler) en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 7-19

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Ekipman arızası veya bakım ve onarım faaliyetleri ile ilgili tehlikelere maruziyet riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi bakım güvenliği ile ilgili ilke ve prosedürlerin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi bakım güvenliği prosedürlerini oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Bakım Temsilcisi bakım güvenliği ile ilgili ilke ve prosedürleri oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve bakım güvenliği ile ilgili ilke ve prosedürlerin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar bakım güvenliği ile ilgili ilke ve prosedürlerin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Sıcak iş** duman veya yangına neden olabilecek ya da saptama sistemlerini etkinleştirebilecek açık alev, kıvılcım veya diğer tutuşma kaynaklarını içeren her türlü kaynak, kesme, bileme işlemleri ve benzer faaliyetlerdir.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir bakım risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Bakım ve onarım işleriyle ilgili tehlikelerin tanımlanması.
 - Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - Riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. kişisel korunma ekipmanı, sıcak iş izni).
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika bakım prosedürleri uygulamalıdır. Prosedürler asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
 - Atölyeler iyi, temiz ve çalışır durumda olmalıdır.
 - Tüm alet ve ekipmanlar güvenli ve sorunsuz bir biçimde çalışır durumda olmalıdır.
 - İmalatçının ekipman kullanım kılavuzlarına erişim.
 - Kişisel korunma ekipmanı sağlanmalı ve kullanılmalıdır.

e. Önleyici bakım ve onarım sistemi şunları içermelidir:

- Programlama ve önceliklendirme.
- Tamamlanan işlerin detayları.
- İşin yapıldığı tarih ve işi yapan kişi.
- Her ekipman kalemine veya ekipmana ait bakım/onarım kayıtları.

f. Özel olarak bu faaliyet için belirlenmiş, yanıcı ve tutuşabilir maddelerden arındırılmış olmayan alanlarda sıcak iş yapılacağında uygulanacak güvenlik prosedürleri ve sıcak iş izin sistemi. Sıcak iş izni şunları içermelidir:

- Sıcak işin yeri ve niteliği.
- İşin zamanı ve süresi.
- İş başlamadan önce, iş sırasında ve iş tamamlandıktan sonra alınması gereken önlemler.
- İş yürüten şef ve çalışan.
- Gerekli kişisel korunma ekipmanı.
- Yangın söndürme ekipmanı gereklilikleri.
- İzni imzalayabilecek yetkili kişilerin listesi.

3. EĞİTİM—

Bakım çalışmalarından sorumlu çalışanlar: asgari olarak aşağıdakileri içeren bir eğitim almalıdır:

- Bakım güvenlik programının spesifik gereklilikleri.
- Aletlerin kullanımı, saklanması ve bakımı.
- Ekipman ve araçların önleyici bakım gereklilikleri.

Sıcak İş Yapmaya Yetkili çalışanlar: asgari olarak aşağıdakileri içeren bir yıllık eğitim almalıdır:

- Sıcak iş izin sistemi ve prosedürü.
- Ekipman kullanımı (yangın söndürme ekipmanı dahil).

4. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmeleri.
- b. Önleyici bakım kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- c. Onarım kayıtları ekipman ömrü boyunca saklanmalıdır.
- d. Sıcak iş izinleri en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike "Tehlikeli Maddeler" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike "Elektrik Güvenliği" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike "Tehlikeli Enerji Kontrolü" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 4-23

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Gürültü düzeylerini düşürmek ve/veya çalışanları ve yüklenicileri işitme kaybına yol açabilecek gürültü düzeylerinden korumak için bir gürültü maruziyeti programı geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi gürültü maruziyeti programının geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi gürültü maruziyeti programını oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve gürültü maruziyeti programının gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar gürültü maruziyeti programının gerekliliklerine uymalıdır.

GEREKİLİKLER

- RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - Gürültülü alanların saptanması için gürültü analizi yapılması. Çok gürültülü alanlar, 85 dB ve üstü olarak tanımlanır.
 - Yüksek gürültü ile ilgili riskin değerlendirilmesi (örn. işitme kaybı, konsantrasyon eksikliği, yangın alarmlarını duyamama).
 - Gürültü maruziyetini 85 dB'in altına düşürmeye yönelik kontrollerin değerlendirilmesi:
 - İlk ve en iyi seçenek olarak mühendislik kontrolleri düşünülmelidir.
 - Kişisel korunma ekipmanı son seçenek olarak düşünülmelidir.
- İLKE VE PROSEDÜRLER**—85 dB'i aşan gürültü seviyelerinin olduğu tespit edilen her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde, işitme kaybı riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - Makinelerde veya üretim süreçlerinde önemli bir değişiklik olduğunda gürültü seviyesinin izlenmesi gerekir.
 - İşitme organlarının korunması gereken alanlara işaretler koyulmalıdır.
 - Gerekli alanlarda işitme koruması araçlarının mevcudiyeti ve kullanımı.
 - Öngörülen gürültü düzeyinin sağlanması açısından etkinliğini belirlemek için işitme korumasının değerlendirilmesi:

- 3. İŞİTME TESTİ**—Her fabrikada etkilenen çalışanlara yönelik bir işitme testi programı uygulanmalı ve bu program asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
- a. Çalışanlara ücretsiz olmalıdır.
 - b. Yetkili bir sağlık görevlisi tarafından yürütülmelidir.
 - c. Testler (odyogram) işe alım sırasında ve her yıl yapılmalıdır.
 - d. Sonuçlar ilgili çalışanlara bildirilmelidir.
 - e. Yetkili sağlık çalışanı işitmede herhangi bir değişiklik saptarsa takip/düzeltilici eylem gerçekleştirilmelidir.
- 4. EĞİTİM**—Tüm çalışanlar için ilk görevlendirme sırasında ve daha sonra en az yılda bir kere fabrikada bir işitme programı düzenlenecek ve eğitim verilecektir. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:
- Gürültünün işitme üzerindeki etkileri.
 - İşitme koruma cihazlarının amacı.
 - Avantajlar, dezavantajlar ve çeşitli işitme kaybı türleri.
 - Seçim, uyum, kullanım ve bakımla ilgili talimatlar.
 - Odyometri testinin amacı ve test süreci hakkında bilgi.

5. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. Gürültü değerlendirme ölçümleri en az 5 yıl süreyle saklanacaktır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 5-7

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- İyonize ve iyonize olmayan yayınımla ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular. Yüklenici, hangisi daha katı ise, bu standartta belirtilen gerekliliklere veya ilgili yerel yasa ve düzenlemelere uymalıdır.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi yayının güvenli programının geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi yayının güvenli programını oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve yayının güvenli programının gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar yayının güvenli programının gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **İyonize Yayınım** elektromanyetik dalgaların ve/veya moleküllerdeki kimyasal bağları ayırabilmek veya sıkı sıkıya bağlı elektronları atomlardan ayırabilmek için yeterli enerjiye sahip partikül yayınının açığa çıkardığı enerjidir. Bazı örnekler şunlardır: Röntgen, alfa ve beta vericiler ve gama yayını.
- **Radio Frekans (RF) Yayını** 300 kHz ve 100 GHz frekans aralığındaki iyonize olmayan yayındır. Termal etkiler başlıca sağlık tehlikesidir. Örnek endüstriyel uygulamalar arasında ısı yalıtıcılar ve yüksek frekanslı kaynak makineleri yer almaktadır.
- **Elektrikli ve Manyetik Alan (EMF) Yayını** herhangi bir elektrikli cihazın çevresindeki elektrik enerjisi ve manyetik enerjidir. Yapılan araştırmalar, yüksek düzeyde EMF'nin sağlık üzerinde potansiyel etkileri olduğunu ortaya koymuştur.

GEREKİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Yayınım kaynaklarının ve ilgili tehlikelerin tanımlanması.
 - b. Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Maruziyet riskini azaltmak veya ortadan kaldırmak için gerekli kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. izleme, koruma, kişisel korunma ekipmanı).

- 2. İLKE VE PROSEDÜRLER** —Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde fiziksel yaralanma riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
- a. Yayınım kaynakları, aşırı maruziyeti önlemek için koruma ve kilit mekanizmalarıyla tasarlanmalıdır.
 - b. Bir bireyin yıllık mesleki yayınım maruziyeti 3 rem'i geçmemelidir.
 - c. İlgili alana erişim sadece yetkili personelle sınırlandırılmalıdır.
 - d. Yayınım alanlarına işaret ve uyarılar asılmalıdır.
 - e. Yüksek düzeyde yayınıma maruz kalan çalışanlara yönelik olarak veya düzenlemelerin gerektirdiği şekilde tıbbi kontroller gerçekleştirilmelidir.
 - f. Hasar gören kaynağa müdahalede (müdahalelerde) bulunulmalıdır.
 - g. Yayınım kaynaklarıyla çalışırken veya yayınım kaynaklarını kullanırken uyulması gereken işe özel prosedürler.
 - h. Acil durum prosedürleri.
 - i. Yayınıma neden olan ekipmanların bakımı ve kalibrasyonu, imalatçının önerileri doğrultusunda gerçekleştirilmelidir.
 - j. Yayınım maruziyetini en aza indiren iş uygulamalarına yer verilmelidir.
- 3. YILLIK DEĞERLENDİRME** —Her fabrika, aşağıdakileri içerecek yayınım programına ilişkin bir yıllık değerlendirme (yeni ekipman alımı, taşınma veya önemli bir değişiklik sonrasında) gerçekleştirmelidir.
- a. Prosedürler.
 - b. Yayınım taraması
 - c. Otomatik kilitletler
 - d. Sızıntı
 - e. Doz ölçümü (gerekli olduğu takdirde)
 - f. Çalışan değerlendirmesi

4. EĞİTİM—

Yayınım Güvenliği Bilinci: Etkilenen çalışanlar ilk görevlendirme sırasında bilinçlendirilmeye yönelik eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:

- Yayınımın etkileri.
- Çalışanların maruz kalabileceği belirli tehlikeler ve bu tehlikelerin nasıl kontrol edilebileceği.
- Güvenli iş uygulamaları.

- Acil durum prosedürleri.

Yayınım Güvenliği: EĞİTİM—Doğrudan yayınım kaynaklarıyla çalışan çalışanlar başlangıç eğitimi ve daha sonra en az yılda bir kez olmak üzere eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:

- Fabrikada bulunan yayınım türleri.
- Fabrikada bulunan yayınım kaynaklarına maruziyetin potansiyel tehlikeleri.
- Maruziyet düzeyleri ve sonuç olarak ortaya çıkan riskler.
- Tehlike değerlendirmelerinin sonuçları.
- Güvenli iş uygulamaları.
- Acil durum prosedürleri.

5. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. Yıllık değerlendirme kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- c. Test ekipmanı kalibrasyon kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- d. Bakım kayıtları ekipman ömrü boyunca saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 5-23

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Motorlu taşıtların kullanımı ve yaya trafiği ile ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular. Yüklenici, hangisi daha katı ise, bu standartta belirtilen gerekliliklere veya ilgili yerel yasa ve düzenlemelere uymalıdır.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi motorlu taşıt programı (PMV) prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi PMV prosedürlerini, eğitim süreçlerini ve önleyici bakım uygulamalarını oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve PMV prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar PMV prosedür ve eğitiminin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Motorlu Taşıt (PMV)**, malzemeleri taşımak, itmek, çekmek, kaldırmak, istiflemek veya katlar halinde dizmek için kullanılan mobil güçle çalışan herhangi bir araçtır. Bunlar yaygın olarak forklift, transpalet, traktör, platformlu kaldırma araçları, motorlu el arabası, yaya kumandalı forklift ve forklift olarak bilinirler.

GEREKİLİKLER

- 1. RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir PMV risk değerlendirmesine sahip olmalıdır:
 - a. Tüm PMV'lerin ve ilgili tehlikelerin tanımlanması.
 - b. PMV'ler ile ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Riski ortadan kaldırmaya veya azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması.
- 2. PROSEDÜRLER**—Her sahada, asgari olarak aşağıdakileri kapsayan bir taşıt programı uygulanmalıdır:
 - a. Araç güvenliği gereklilikleri:
 - Yük kapasitesi açıkça görülebilir şekilde belirtilmiş.
 - Sınırlayıcı sistem.
 - Uyarı sistemi (örn. lambalar, alarm veya korna).
 - Yüksek kaldırma alanlarında düşen nesnelere karşı koruma.

- Güvenli araç kullanma prosedürleri ve davranışları.
 - b. Periyodik önleyici bakım (lift araçlarının ekipman ve donanımlarının kanuni teftişleri de dahil).
 - Arızalı ekipmanın derhal geri çekilmesi ve tamiri.
 - Tamirat yalnızca yetki bir kişi tarafından yapılmalıdır.
 - c. Güvenli çalışma koşullarının sağlandığından emin olunması için kullanım öncesi araç kontrolü.
 - d. Yazılı güvenli çalıştırma kuralları.
 - e. Yaya ve PMV trafiğinin ayrımı.
 - f. Tüm kaza ve kazaya yakın tehlikelerin raporlanması.
 - g. Akü şarj ve dolum alanları güvenli ve emniyetli olmalıdır:
 - Şarj cihazları emniyete alınmalı, üzerleri kapatılmalı ve iklim koşullarından korunmalıdır.
 - 30 m alan dahilinde sigara içilmemelidir.
 - Uygun kişisel korunma ekipmanı ve dökülme durumuna yönelik müdahale ekipmanı.
 - Göz yıkama/duş alanları.
 - h. Genel bakım işlemleri PMV'lerin güvenli işleyişine engellememelidir.
- 3. TRAFİK YÖNETİMİ**—Her fabrika, tüm motorlu taşıma için asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde trafik yönetimi prosedürleri uygulamalıdır:
- a. Geri gitme ihtiyacının azaltılması veya ortadan kaldırılması için mümkün olan yerlerde tek yönlü sistemlerin kullanılmasının düşünülmesi.
 - b. Geri giden araçlar için koruma (geri vites alarmı, gözcü vb.).
 - c. Saha hız limitleri.
 - d. Kör noktalarda dışbükey ayna kullanımı (kör nokta ortadan kaldırılamıyorsa).
 - e. Dış ışıklandırmanın kurulması ve bakımı.
 - f. Kişisel korunma ekipmanı (reflektörlü kabanlar, emniyet ayakkabıları vb.).
 - g. Saha sürüş kuralları.
 - h. Dış sürücülerin kontrolü (saha kuralları, sigara içme ve bekleme koşullarıyla ilgili düzenlemeler).
 - i. Araçlar iyi çalışır durumda olmalıdır (far, fren, teker vb. bakımı uygun biçimde yapılmalıdır).
 - j. Yükleme ve boşaltma sırasında sürücü ve çalışanların güvenliği.
 - K. Çalışanların fabrikaya giriş sırasında güvenliği.
 - L. Tüm sürücüler fabrika sertifika programı ile edinilen ve/veya yerel idare veya daire tarafından verilen araç türüne uygun ehliyete sahip olmalıdır.

4. TAŞIMA GÜVENLİĞİ TEŞVİK PROGRAMI—Her fabrika, çalışanların fabrika içinde ve dışında taşınması sırasında görülen trafikle ilişkili kazaların azaltılması veya ortadan kaldırılması için tasarlanmış güvenlik uygulamalarının öğrenilmesi ve uygulanması için bir program uygulamalıdır. Program şunlarla ilgili önlemleri içermelidir:

- a. Emniyet kemeri ve kask kullanımı.
- b. Fabrika arazisine giriş ve çıkış sırasında yaya güvenliği.
- c. Hız kontrolü.
- d. Çocuk emniyeti.
- e. Alkollü araç kullanma.
- f. Ehliyet ve sigorta.

5. TIBBİ MUAYENE—Tüm Motorlu Taşıt sürücüleri motorlu araçları güvenli biçimde sürebilmek için gerekli fiziksel yeterliliğe sahip olmalıdır.

6. EĞİTİM—

Sertifikalı Motorlu Taşıt sürücüsü: Çalışanlar sahanın motorlu taşıt programıyla ilgili eğitim ve sertifika almalıdır. Bir operatörün sürekli ve yakın gözetim altında olmadan PMV kullanmasına izin verilmeden önce, tüm eğitim ve değerlendirmeler tamamlanmış olmalıdır. Eğitim aşağıdakileri içermelidir:

- Kullanılan her PMV türüne yönelik resmi talimatlar ve pratik beceriler (eğitmen tarafından gösterim ve öğrenci tarafından uygulama).
- Sahaya özel kurallar ve prosedürler.
- Kontrol, tamir ve bakım.
- Operatörün iş yerindeki performansının değerlendirmesi.
- Hatalı kullanım ve/veya belirtilen gerekliliklere uymama nedeniyle sertifikanın geri alınması ilkesi

Yenileme Eğitimi: Aşağıdakilerden birinin görülmesi durumunda ilgili konularda yenileme eğitimi verilmelidir:

- Operatörün aracı güvenli olmayan biçimde kullandığının gözlenmesi.
- Operatörün bir kaza veya kazaya yakın tehlikede yer alması.
- Operatörün aracı güvenli biçimde kullanmadığını gösteren bir değerlendirme alması.
- Operatörün farklı türde bir PMV kullanmak için atanması.
- İlke, prosedür veya iş yeri koşullarında PMV'nin güvenli kullanımını etkileyebilecek değişiklikler.
- Her 3 yılda bir yenileme eğitimi ve her PMV operatörünün performans değerlendirmesi yapılacaktır.

Eğitmen: Eğitim yönetim tarafından onaylanmış bir eğitmenin yakın gözetimi altında yapılmalıdır. Kişiler eğitmen olabilmek için eğitimini verdikleri Motorlu Taşıtlarla ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalıdır.

7. DOKÜMANTASYON

Eğitim Kayıtları: Her fabrika, eğitim ve sürücü değerlendirme kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmeleri.
- b. Kullanım öncesi araç kontrolü formları en az 3 ay süreyle saklanmalıdır.
- c. Bakım ve tamir kayıtları motorlu taşıtın kullanım ömrü süresince saklanmalıdır.
- d. Varsa üçüncü şahısların yaptığı teftişlerin kayıtları.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 8-1

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- LASER'e mesleki maruziyet riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi LASER güvenliği prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi LASER güvenliği süreç ve prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve LASER güvenlik programının gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar LASER güvenlik programının gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **LASER (yayınının uyarılmış saçılımı ile ışık amplifikasyonu)** monokromatik, düzenli ve yönlü olması açısından normal ışıktan ayrılan, güçlü bir dar ışık demeti üreten bir cihazdır. LASER uygulamalarına bazı örnekler şunlardır: metal kesme, tıbbi operasyonlar, sistem ölçümü ve eğlence amaçlı ışık desenleri oluşturma.

GEREKLİLİKLER

- 1. RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. LASER'lerin tanımlanıp sınıflandırılması ve ilgili tehlikelerin tespit edilmesi.
 - b. Tehlikelerle ilişkili risklerin değerlendirilmesi.
 - c. Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. izleme, kişisel korunma ekipmanı).
- 2. İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde, LASER'lere mesleki maruziyet riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - a. LASER, ışına maruziyeti önlemek için koruma ve kilit mekanizmalarıyla tasarlanmalıdır.
 - b. İlgili alana erişim sadece yetkili personelle sınırlandırılmalıdır.
 - c. LASER alanlarına işaret ve uyarılar asılmalıdır.
 - d. Personel için uygun kişisel korunma ekipmanı.
 - e. LASER'lerle çalışırken veya LASER kullanırken uyulması gereken işe özel yazılı prosedürler.

- f. Acil durum prosedürleri.
- g. LASER sistemleri imalatçının önerileri doğrultusunda kalibre ve test edilmelidir.
- h. LASER sistemiyle ilgili tüm eksiklikler, kullanımdan önce giderilmelidir.

3. EĞİTİM—

LASER güvenliği bilinci: Etkilenen çalışanlar ilk görevlendirme sırasında bilinçlendirilmeye yönelik eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:

- LASER yayınının etkileri ve çalışanların maruz kalabileceği belirli tehlikeler; bu tehlikelerin nasıl kontrol edilebileceği.
- Güvenli iş uygulamaları.
- Acil Durum Prosedürleri.

LASER güvenliği: Yetkili çalışanlar ilk eğitimin ardından yılda bir kez olmak üzere eğitim almalıdır. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:

- Fabrikada bulunan LASER türleri.
- Fabrikada bulunan LASER'lere maruziyetin potansiyel tehlikeleri.
- Maruziyet düzeyleri ve sonuç olarak ortaya çıkan riskler.
- Tehlike değerlendirmelerinin sonuçları.
- Güvenli iş uygulamaları.
- Acil durum prosedürleri.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. Test ekipmanı kalibrasyon kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- c. Bakım kayıtları ekipman ömrü boyunca saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.

STANDART

Yüklenici güvenli, hijyenik ve sağlıklı bir iş ortamı sağlar ve iş dışında, işle bağlantılı olarak ya da iş sırasında veya yüklenicinin fabrikadaki çalışmaları sonucu ortaya çıkabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek için gerekli önlemleri alır. Yüklenici, çalışanların güvenliğini ve sağlığını tehdit eden potansiyel riskleri saptamak, bu risklerden kaçınmak ve bu risklere müdahale etmek için gerekli sistemlere sahiptir.

- Nike şu anda nano malzemelerin kullanımını giysiler, ayakkabılar ve ekipman ürün hatları ile sınırlandırmaktadır. Yüklenici tarafından kullanılan nano malzemeler, Nike'ın Kısıtlanmış Madde Listesinde (RSL) ve Sürdürülebilir Kimya kılavuzlarında belirtilen gereklilikleri karşılamalıdır.
- Onay üzerine, yükleniciler çalışanları ve yüklenicileri nanopartiküllerin, ultra ince partiküllerin ve nano aerosollerin kullanımı, imalatı ve imhasıyla ilgili olası maruziyetten korumak amacıyla bir Nano malzeme programı geliştirip uygulamalıdır. Yüklenici, hangisi daha katı ise, bu standartta belirtilen gerekliliklere veya ilgili yerel yasa ve düzenlemelere uymalıdır.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi nano malzeme programının geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi nano malzeme programını oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir. (1) Nanoteknolojinin mesleki sağlığı nasıl etkileyebileceği anlaşılmalı ve (2) nano malzemelerle güvenli bir biçimde çalışmak için stratejiler geliştirilmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve nano malzeme yönetim standardının ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar nano malzeme yönetimi standardının gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Nanopartiküller** 1 ila 100 nm çapa sahip partiküllerdir. Nanopartiküller gaz içinde asılı olabilir (nano aerosol olarak), sıvı içinde asılı olabilir (kolloid veya nano hidrosol olarak) veya bir matrise gömülü olabilir (nano kompozit olarak).
- **Ultra ince partiküller** aerosol araştırmaları ve mesleki ve çevresel sağlık toplulukları tarafından geleneksel olarak çapı genellikle 100 nm'den küçük olan ve havayla yayılan partiküller anlamında kullanılmaktadır.
- **Tasarlanmış nanopartiküller** bilinçli olarak üretilir; arazi nano ölçekli veya ultra ince partiküller ise yanma ve buharlaşma gibi süreçlerin yan ürünleridir.
- **Nano aerosol** bir gaz içinde asılı olan nanopartikül grubudur. Partiküller ayrı nanopartiküller olarak ya da nanopartikül grupları (kümeleri veya yığınları) halinde bulunabilir.
- **Nanometre** metrenin milyarda biridir.

- **Karbon bazlı nano malzemeler** büyük bir kısmı karbondan oluşan malzemelerdir; genellikle boş bir küre, elipsoid veya tüp şeklini alırlar. Küresel ve elipsoid karbon malzeme türleri fulleren olarak bilinir. Silindirik olanlara ise nanotüp denir.
- **Metal bazlı nano malzemeler** nanokristaller, kuantum noktaları, katalizör partikülleri, ince filmler ve nanotelleri içeren nano malzemelerdir.
- **HEPA filtresi** yüksek verimlilikli partikül hava filtresi anlamına gelir. Bu hava filtresi türü, havayla yayılan 0,3 µm çaplı partiküllerin en az %99,97'sini giderebilir. Bu filtreler rastgele düzenlenmiş liflerden meydana gelen bir keçe içerir. Partiküller filtrede durdurma, sıkıştırma ve dağılma mekanizmalarıyla yakalanır.
- **Döküntü seti** karbon bazlı nano malzemelerle kontamine olmuş yüzeylerin temizliği için özel olarak kullanılır ve su içeren sprey şişeleri ile tek kullanımlık bezlerden oluşur.

GEREKİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. İlgili MSDS dahil bilinen veya şüphelenilen nano malzeme bileşiklerinin dökümü.
 - b. Kontrol gerektirebilecek görevlerin ve bunların potansiyel tehlikelerinin tanımlanması.
 - c. Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - d. Öncelikle mühendislik kontrolleri, ikinci olarak idari kontroller ve kişisel korunma ekipmanı göz önünde bulundurularak kontrol önlemlerinin tanımlanması ve uygulanması.
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrikada mühendislik kontrolleri, kişisel korunma ekipmanı kullanımı dahil iş uygulamaları ve yeterli atık yönetimi kontrolleri aracılığıyla bedensel yaralanma riskini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulanmalı ve bu prosedürler en azından aşağıdakileri kapsamalıdır:
 - a. Mühendislik kontrolleri:
 - Kaynağın kapatılması (örn. üretim kaynağını işçiden izole etmek) gibi kontrol teknikleri ve yerel gaz boşaltma/havalandırma sistemleri, nanopartikülün havadaki hareketi ve davranışı ile ilgili bilgilere göre, havayla yayılan nanopartiküllerin yakalanmasında etkili olacaktır.
 - Nanopartiküllerin bulunduğu toz toplama sistemlerinde yüksek verimlilikli partikül hava filtresi (HEPA) kullanılmalıdır.
 - Havalandırma sistemleri Amerika Devlet Sanayi Hijyeni Görevlileri Birliği'nin önerdiği yaklaşımlar doğrultusunda tasarlanmalı, test edilmeli ve bakımları yapılmalıdır.
 - b. İş uygulamaları:
 - İş alanları, HEPA filtreli elektrikli süpürge veya ıslak silme yöntemleri kullanılarak (en azından) her iş vardiyasının sonunda temizlenmelidir. İş alanlarını temizlemek için kuru süpürme

veya hava hortumları kullanılmamalıdır. Temizlik işlemi, işçilerin atıklarla temas etmesini önleyecek biçimde yapılmalıdır.

- Nano malzemelerin kullanıldığı iş yerlerinde yiyecek içecek saklanması ve tüketilmesi engellenmelidir.
- Lavabolar bulunmalı ve işçilerin yemek yemeden, sigara içmeden ya da iş yerinden ayrılmadan önce ellerini yıkaması tavsiye edilmelidir.
- Nanopartiküllerin giysilerle ve deri yoluyla taşınmasına bağlı olarak diğer alanların yanlışlıkla kontamine olmasını (kontaminantların eve taşınması dahil) önlemek için duş ve giysi değiştirme alanları sağlanmalıdır.
- Nanopartiküllere dirençli eldivenler ve NIOSH onaylı en az 10 koruma faktörlü solunum koruması dahil, iş yerindeki mevcut koşullara uygun doğru kişisel korunma ekipmanının (PPE) değerlendirilip seçilmesi.
- Kontrol tedbirlerinin düzgün işlediğinden ve işçilere uygun kişisel korunma ekipmanının sağlandığından emin olmaya yönelik sistematik maruziyet değerlendirmesi.

c. Atık yönetimi:

- Nanopartikül tozları ve sıvı döküntüler temizlenirken HEPA filtreli elektrikli süpürgeler kullanılmalı, tozlar ıslatılmalı, tozları silmek için nemli bezler kullanılmalı ve emici malzemeler/sıvı hapsediciler uygulanmalıdır.
- Sabun veya temizlik yağları ile ıslak temizleme yöntemleri tercih edilir. Temizlik bezleri uygun şekilde atılmalıdır. Kontamine bezlerin kurutulup tekrar kullanılması partiküllerin yeniden dağılmasına yol açabilir. Piyasadaki ıslak veya elektrostatik mikro fiber temizlik bezleri de partiküllerin yüzeylerden havaya minimum dağılma ile alınmasına yardımcı olabilir.
- Kuru süpürme ve sıkıştırılmış hava kullanımı gibi güce dayalı temizlik yöntemlerinden kaçınılmalı ya da bu tür yöntemler dikkatle kullanılmalı ve temizleme işlemiyle asılı kalan partiküllerin HEPA filtrelerince çekilmesi sağlanmalıdır. Vakumla temizlik yapılıyorsa HEPA filtrelerinin doğru takıldığından ve filtrelerin imalatçının önerileri doğrultusunda değiştirildiğinden emin olunmalıdır.
- Atık işleme ve imha süreçlerinde mevcut yerel yasalara ve Nike Tehlikeli ve Katı Atıklar Liderlik Kuralları Standartlarına uyulmalıdır.

3. EĞİTİM—

PPE: İlk görevlendirme sırasında ve daha sonra en az yılda bir kez olmak üzere eğitim verilecektir. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri kapsamalıdır:

- PPE'nin ne olduğu, ne zaman gerektiği ve sınırlamaları.
- PPE'nin doğru kullanımı, bakımı, kullanım ömrü ve imhası.

Solunum Koruması Eğitimi: Görevlerini güvenli bir şekilde yapabilmeleri için gaz maskesi kullanmak zorunda olan tüm çalışanlar için ilk görevlendirme sırasında ve en azından yılda bir kez eğitim gerçekleştirilecektir. Eğitim asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:

- Gaz maskelerini doğru takma ve çıkarma prosedürleri (mühür kontrol süreci dahil). Doğru temizleme ve saklama.
- Uygun olduğunda kartuş değiştirme prosedürleri.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut risk değerlendirmesi.
- b. Mevcut uygunluk testi kayıtları(Sadece gaz maskeleri).
- c. Teftiş kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike Kurumsal Nanoteknoloji* Malzeme Kılavuzları– Nike RSL ve Sürdürülebilir Kimya Kılavuzları
- Nike Kişisel Korunma Ekipmanı Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike Tehlikeli ve Katı Atıklar Liderlik Kuralları Standardı.

STANDART

Yüklenici; hava emisyonları, katı/tehlikeli atıklar ve su boşaltımı gibi yürürlükteki düzenleyici gereklilikleri yerine getirerek insan sağlığını ve çevreyi korumalıdır. Yüklenici, çevreye yansıyacak olumsuz işlemsel etkileri azaltmak ve çevresel performansın sürekli gelişimini sağlamak için gereken önlemleri alır.

- Faaliyetlerle ilgili riskleri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik olarak Sağlık, İş Güvenliği ve Çevre (HSE) yönetim sistemini geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR**Saha Yöneticisi**

- a. Etkili bir HSE yönetim sistemi sürdürmek için rol, sorumluluk ve yetkilerin tanımlanması.
- b. Etkili bir HSE yönetim sistemi için gerekli kaynakların sağlanması (yönetim temsilcileri dahil).
- c. HSE yönetim sisteminin kurulmasının, uygulanmasının ve sürdürülmesinin sağlanması.

HSE Temsilcisi HSE yönetim sistemini kurmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve HSE yönetim sisteminin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar HSE yönetim sisteminin gerekliliklerine uymalıdır.

GEREKLİLİKLER

- İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, saha yöneticisi tarafından imzalanmış yazılı bir HSE ilkesine sahip olmalıdır. İlke asgari olarak aşağıdakileri içermelidir:
 - a. Niyet beyanı.
 - b. Üst yönetimin ilgili HSE düzenlemelerine ve diğer uygulanabilir gerekliliklere uyum yönündeki taahhüdü.
 - c. Sürekli iyileştirme yönünde kararlılık.
 - d. HSE hedeflerinin belirlenmesine ve ölçülmesine yönelik çerçeve.
 - e. İlke belgelenmeli, sürdürülmeli ve iki yılda bir gözden geçirilmelidir.
 - f. Tüm çalışanlarla ve kamuyla iletişim.
 - g. Üst yönetim veya genel müdür tarafından imzalanmış olmalıdır.
- SAĞLIK, İŞ GÜVENLİĞİ VE ÇEVRE STRATEJİSİ**—Her fabrikada, aşağıdaki niteliklere sahip HSE hedeflerini içeren yazılı bir HSE stratejisi planı bulunmalıdır:
 - a. Yüksek riskler (risk değerlendirmesine göre), yasal ve diğer gereklilikler, teknoloji seçenekleri, finansal, operasyonel ve ticari gereklilikler ve paydaşların görüşleri dikkate alınarak geliştirilmiş olmalıdır.

7. **İLETİŞİM**—Her fabrikada, çalışanlar HSE konusunda uygun biçimde bilgilendirilmelidir. Asgari olarak aşağıdakiler yerine getirilmelidir:
- a. HSE bilgilerinin çalışanlara aktarılması için bir sağlık ve güvenlik bildiri panosu veya web sitesi bulunmalıdır.
 - b. Aylık HSE bilgileri tüm çalışanlarla aktarılmalıdır.
8. **EĞİTİM**—Her fabrika, HSE eğitimi ihtiyaçlarını belirlemeli ve yönetim sisteminin etkili bir biçimde işlemlerini sağlayacak eğitim programları uygulamalıdır. Ayrıca tüm çalışanlar HSE Yönetim Sisteminin tüm yazılı prosedürleri konusunda eğitilmelidir.
9. **DOKÜMANTASYON** —

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Güncel HSE İlkesi'nin kopyası.
- b. Güncel HSE Stratejik planı.
- c. Güncel Eğitim planı.
- d. Kurum içi denetim kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- e. Uyumsuzluk kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- f. Yönetim inceleme kayıtları ve ilgili belgeler en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- NOS; Yalın Kavramlar ve Felsefeler
- Nike ESH Handbook, sayfa 1-1

STANDART

Yüklenici; hava emisyonları, katı/tehlikeli atıklar ve su deşarjı gibi yürürlükteki düzenleyici gereklilikleri yerine getirerek insan sağlığını ve çevreyi korumalıdır. Yüklenici, çevreye yansıyacak olumsuz işlemsel etkileri azaltmak ve çevresel performansın sürekli gelişimini sağlamak için gereken önlemleri alır.

- Hava kirliliği risklerini en aza indirmek için ilke ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi hava emisyonu programının uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi hava emisyonu programını oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve hava emisyonu programının gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar hava emisyonu süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Hava Emisyonu Kaynakları;** buğu, buhar, toz, duman gibi, fabrikada üretilip atmosfere bırakılan ve insanlara veya çevreye zarar verme potansiyeli bulunan her türlü maddeyi içerebilir.
- **Kirlilik Kontrol Cihazları** fabrikada çevreye bırakılan kirlitici madde miktarını azaltmak amacıyla kullanılan her türlü araçtır (atık gaz yıkama sistemleri, su banyoları vb.).
- **Kirlitici maddeler** genel olarak çevreye bırakılan ve herhangi bir kaynağın yararlılığını olumsuz etkileyen her türlü maddedir.
- **Kaynak** emisyonun kaynaklandığı yerdir (boya odasındaki havalandırma sistemi, kurutucu bacaları, kazan bacaları vb.).

GEREKİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Sabit hava emisyon kaynaklarının tespit edilmesi. Dökümde kirlitici maddelerin türü ve kaynaklarının yeri belirtilmelidir.
 - b. Yayılan kirlitici maddelerin miktarının belirlenmesi. Düzeylerin yürürlükteki yerel düzenlemeler ile karşılaştırılması.
 - c. Hava kirliliği kontrol tedbirlerinin tespit edilmesi (örn. hava kirliliği cihazları, süreç iyileştirmeleri).
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde hava emisyonlarının etkilerini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - a. Fabrika, yerel yasa ve düzenlemeler uyarınca, hava emisyonları için gerekli izin, tescil ve/veya ruhsata sahip olmalıdır.

- b. Etkinliği kanıtlamak amacıyla havalandırma, hava kirlilik kontrolü ve boşaltım sistemleri (çeker ocaklar, boyama kabinleri) için yıllık performans değerlendirmeleri yapılmalıdır.
 - c. Emisyonların izin veya ruhsat gereklilikleri ile uyumlu olmasını sağlamak için yıllık analitik testler yapılmalıdır.
 - d. Olay raporlama ve hava emisyonlarını etkileyen olay veya sistem arızaları için soruşturma prosedürleri uygulanmalıdır.
3. **EĞİTİM**—Çalışanlar aşağıdaki konularda bilinçlendirilmeye yönelik eğitim almalıdır:
- Hava emisyon noktası kaynaklarının yeri, hava boşaltma delikleri ve kullanılan her türlü kirlilik kontrol cihazları.
 - Bir havalandırma veya kirlilik kontrol cihazının arızalanması halinde uygulanacak uygun müdahale prosedürleri.

Hava Emisyonlarının Sürdürülmesi: Kirlilik kontrol cihazlarının sistem performansını sürdürüp analiz eden çalışanlar belirli işletim gereklilikleri ve protokoller konusunda eğitilmelidir.

4. **DOKÜMANTASYON**—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar: Her fabrika mevcut risk değerlendirmesini yapmalı ve saklamalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 2-1

STANDART

Yüklenici; hava emisyonları, katı/tehlikeli atıklar ve su boşaltımı gibi yürürlükteki düzenleyici gereklilikleri yerine getirerek insan sağlığını ve çevreyi korumalıdır. Yüklenici, çevreye yansıyacak olumsuz işlemsel etkileri azaltmak ve çevresel performansın sürekli gelişimini sağlamak için gereken önlemleri alır.

- Tehlikeli maddelerin saklanması, taşınması ve kullanımı için süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular. Bu süreç ve prosedürlerin amacı, insan sağlığına ve çevreye yönelik risklerin en aza indirilmesidir.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi tehlikeli madde prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi tehlikeli madde süreç ve prosedürlerini kurmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve tehlikeli madde süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar tehlikeli madde süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Tehlikeli madde** kullanıldığında, saklandığında veya taşındığında sağlık, güvenlik, çevre ve eşya açısından risk teşkil eden her türlü madde veya malzemedir. Bu terim, tehlikeli maddeleri ve tehlikeli atıkları içerir.

GEREKLİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ** —Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Tüm potansiyel olarak tehlikeli maddelerin tespitine yönelik bir tarama.
 - b. Maruziyetin düzeyi, türü (örn. soluma, deri teması, sindirim vb.) ve süresi.
 - c. Kullanılan madde miktarı ve konumu.
 - d. Alınması gereken önleyici tedbirler (örn. havalandırma, kişisel korunma ekipmanı, acil durum duşları veya göz yıkama istasyonları).
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER** —Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde tehlikeli maddelerle ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - a. Tüm tehlikeli maddeler için madde güvenlik veri formları (MSDS) bulunmalıdır. Madde güvenlik veri formu olmayan hiçbir tehlikeli maddenin sahaya girişine izin verilmemelidir. Tehlikeli maddelerin kullanıldığı ve saklandığı tüm alanlarda MSDS bulunmalıdır.
 - b. Tüm tehlikeli maddeler uygun konteynerlerde saklanmalı ve tehlike bilgilerini içeren etiketlerle etiketlenmelidir. Konteynerler:

- İyi durumda olmalıdır.
- İçerikleriyle uyumlu olmalıdır.
- Çalışanların anladığı dilde hazırlanmış, okunaklı ve iyi durumda olan etiketlerle etiketlenmelidir.
- Kullanılmadığı zaman daima kapalı tutulmalıdır.
- Tüm birincil yanıcı madde konteynerleri birbirine bağlanmalı ve topraklanmalıdır.
- Boş konteynerler, depolama alanı gereklilikleri doğrultusunda etiketlenmeli ve saklanmalıdır.

c. Depolama gereklilikleri:

- Depolama alanları emniyete alınmalı ve üzeri kapatılmalıdır.
- Konteynerler su/hava geçirmez yüzeylerde saklanmalıdır.
- Depolama alanlarında yeterli havalandırma ve kolay erişilebilir acil durum göz banyosu veya duş istasyonları bulunmalıdır.
- Bu alanlarda herhangi bir şey yiyip içmek ve sigara kullanmak yasaktır.
- 208,2 litreyi aşan maddeler için, en büyük konteynerin hacminin en az %110'u kadar bir ikincil muhafaza kullanılmalıdır.
- Konteynerler arasında yeterli geçiş alanı bırakılmalıdır.
- Üst üste çok fazla konteyner koyulmamalıdır.
- Uyumsuz maddeler ayrılmalıdır.
- Yanıcı ve tutuşabilir maddeler tutuşma kaynaklarından uzak tutulmalıdır.

d. Basınçlı gaz silindirleri:

- Dik konumda saklanmalı ve sabitlenerek, devrilmeleri önlenmelidir.
- İçindeki gazın ve ilgili tehlikelerin belirtildiği etiketlerle etiketlenmelidir.
- Tutuşma kaynaklarından, aşındırıcı atmosferlerden ve aşırı hava koşullarından uzak tutulmalıdır.
- Boş ve dolu silindirler uygun şekilde etiketlenmeli ve birbirinden ayrılmalıdır.

e. Tehlikeli madde aktarımı:

- Yanıcı madde konteynerleri birbirine bağlanmalı ve topraklanmalıdır.
- Dağıtım konteynerlerinin altına damlama tepsileri/tavaları koyulmalıdır.
- Dağıtım su/hava geçirmez yüzeylerde yapılmalıdır.
- Sızıntı veya döküntüler vakit kaybetmeden temizlenmelidir.

f. Tehlikeli maddelerin kullanıldığı ve saklandığı alanlarda belgelenmiş bir döküntü müdahale planı ve ekipmanı bulunmalıdır.

3. **EĞİTİM**—Tehlikeli maddelerle çalışan çalışanlar her yıl düzenli olarak ve tehlike, süreç veya prosedürlerle ilgili her değişiklikte eğitim almalıdır. Bu eğitim aşağıdakileri içermelidir:

- Tehlikeli maddelerin özellikleri ve bunlarla ilgili risk.
- Madde güvenlik veri formları.
- Etiketleme.

Döküntü Müdahale Planı: Döküntülere müdahale etmekle görevlendirilen çalışanlar, her yıl döküntü müdahale planı konusunda eğitim almalıdır.

4. **DOKÜMANTASYON**—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın yazılı onayı olmaksızın ifşa edilmemelidir.

Olay Kayıtları: Tehlikeli maddelerle ilgili tüm olayların kayıtları tutulmalıdır. Bu kayıtlar en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Güncel tehlikeli madde envanteri.
- b. Tüm tehlikeli maddelere ait güncel MSDS'ler.
- c. Kimyasalın kullanım süresi ve bunu izleyen 30 yıl boyunca arşivlenen MSDS'ler.
- d. Tehlikeli maddelerle ilgili tüm çalışmaların güncel risk değerlendirmeleri.
- e. Güncel döküntü müdahale planı.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 3-1

STANDART

Yüklenici; hava emisyonları, katı/tehlikeli atıklar ve su boşaltımı gibi yürürlükteki düzenleyici gereklilikleri yerine getirerek insan sağlığını ve çevreyi korumalıdır. Yüklenici, çevreye yansıyacak olumsuz işlemsel etkileri azaltmak ve çevresel performansın sürekli gelişimini sağlamak için gereken önlemleri alır.

- İnsan sağlığına ve çevreye yönelik risklerin en aza indirilmesi için tehlikeli atık yönetimine yönelik ilke ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi tehlikeli atık prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi tehlikeli atık prosedürlerini oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve tehlikeli atık süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar tehlikeli atık süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Tehlikeli atık** yanlış işlendiğinde, saklandığında, taşındığında veya saklandığında insan sağlığına, canlı organizmalara veya çevreye zarar verme olasılığı taşıyan her türlü atık veya atık kombinasyonudur.

GEREKİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Yanıcı, aşındırıcı, toksik olarak kabul edilebilecek ya da insan sağlığı veya çevre açısından tehdit oluşturabilecek tüm atık akışları dahil tüm tehlikeli atıkların tespit edilmesi.
 - b. Üretilen atık miktarının ve çevre ve insanlar üzerindeki etkisinin belirlenmesi.
 - c. Alınması gereken önleyici tedbirlerin uygulanması (örn. havalandırma, kişisel korunma ekipmanı, acil durum duşları veya göz yıkama istasyonları).
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her ay 100 kg veya daha fazla atık üreten veya depolayan her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde tehlikeli atıklarla ilgili riski azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - a. Yerel yasa ve düzenlemeler uyarınca tehlikeli atık üretimi, bunların saklanması ve imhası için gerekli tüm izinler alınmalıdır.
 - b. Tehlikeli atıklar makul süreler içinde atılmalıdır.
 - c. Ruhsatlı ve izin verilen tehlikeli atık taşıma araçları, işleme ve imha tesisleri kullanılmalıdır.
 - d. Tehlikeli atık depolama alanı gereklilikleri:

- Depolama alanları emniyete alınmalıdır.
- Depolama alanlarında yeterli havalandırma ve kolay erişilebilir acil durum göz banyosu/duş istasyonları bulunmalıdır.
- Yiyip içmenin ve sigara kullanmanın yasak olduğunu belirten işaretler asılmalıdır.
- Tehlikeli atık depolama alanlarının üzeri kapatılmalıdır.
- Toplam konteyner hacmi 208 litreyi aşıyorsa, ikincil muhafaza en büyük konteynerin hacminin en az %110'u kadar olmalıdır.
- Gerekli kişisel korunma ekipmanı (PPE) dahil döküntü müdahale ekipmanı, tehlikeli atık depolama alanlarının yakınında olmalıdır.
- Yanıcı ve tutuşabilir atıklar tutuşma kaynaklarından uzak tutulmalıdır.
- Uyumsuz atıklar ayrılmalıdır.
- Konteynerler arasında yeterli geçiş alanı bırakılmalıdır.
- Üst üste çok fazla konteyner koyulmamalıdır.
- Tehlikeli atık depolama alanı, tehlikeli olmayan atıklardan ayrı tutulmalıdır.

e. Tehlikeli atık depolama konteyneri gereklilikleri:

- Konteynerler su/hava geçirmez yüzeylerde saklanmalıdır.
- Konteynerler, atıklarla uyumlu olmalıdır.
- Konteynerler iyi durumda olmalıdır.
- Tüm konteynerler tehlikeli atık olarak açıkça etiketlenmeli ve atık bilgileri ile tehlikeler belirtilmelidir.
- Atıkların aktarılması dışında kapaklar daima kapalı tutulmalıdır.

f. Atıkların azaltılması ve en düşük düzeye indirilmesi için bir program geliştirmek ve uygulamak.

g. Tehlikeli atık depolama alanlarını her hafta denetleyip bu teftişleri belgelemek.

h. Tehlikeli atık imha kayıtlarını tutmak (atığın tanımı, hacmi, imha tarihi ve yöntemi, imha yeri dahil).

i. Yüklenici, atıkların çevreye duyarlı uygulamalar kullanılarak imha edilmesini sağlamaktan sorumludur. Bu uygulama için, yüklenici ruhsatlı/izin verilen atık taşıma araçları ve imha tesisleri kullanılmalıdır (Nike'in onayına bağlıdır). Yüklenici, atık imha tesisinde uygun çevre yönetim uygulamalarının yürütüldüğünü doğrulayabilmelidir (örn. atıkların açık halde toprağa veya suya bırakılmaması, çöp fırınının külleri ya da kirlitici sızıntılar gibi atık yan ürünlerinin uygunsuz biçimlerde imha edilmemesi ya da kontrolsüz yakma işlemine izin verilmemesi).

- j. Nike kullanılan atık yönetim, depolama, aktarım, işleme ve imha tesislerini gözden geçirme hakkını saklı tutar. Ayrıca Nike, Yüklenici'nin kendisine gözlenen imha uygulamalarına dair belgelenmiş bir onay sunmasını isteyebilir.
3. **EĞİTİM**—Etkilenen tüm çalışanlar, ilk görevlendirme sırasında ve daha sonra en az yılda bir kere tehlikeli atıklarla ilgili eğitim almalıdır. Bu eğitimde tehlikeli atıkların taşınması, depolanması ve atılmasıyla ilgili gereklilikler ele alınmalıdır.
4. **DOKÜMANTASYON**—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Tıbbi Kayıtlar: Her fabrika gizli ve hassas tıbbi kayıtları en azından istihdam süresince ve bunu izleyen 30 yıl süreyle saklamalıdır. Yasal açıdan zorunlu olan durumlar dışında, tıbbi kayıtlar çalışanın açık yazılı onayı olmaksızın ifşa edilemez.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Güncel risk değerlendirmesi ve gerekli izinler.
- b. Teftiş kayıtları en az 1 yıl süreyle saklanmalıdır.
- c. İmha kayıtları/belgeleri en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike "Tehlikeli Maddeler" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 2-9

STANDART

Yüklenici; hava emisyonları, katı/tehlikeli atıklar ve su boşaltımı gibi yürürlükteki düzenleyici gereklilikleri yerine getirerek insan sağlığını ve çevreyi korumalıdır. Yüklenici, çevreye yansıyacak olumsuz işlemsel etkileri azaltmak ve çevresel performansın sürekli gelişimini sağlamak için gereken önlemleri alır.

- Katı atığın asgari düzeye indirilmesi ve yönetimi için süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi katı atığın asgari düzeye indirilmesi ve yönetimi için prosedürlerin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi katı atık için süreç ve prosedürleri oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve katı atık süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar katı atık süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Katı atık** mal ve hizmetlerin tüketimi ve malların imalatı sonucu ortaya çıkan atık maddelerdir. Tehlikeli atıkları bu tanıma dahil değildir. Gıda ve bahçe atıkları, kağıt, mukavva, kumaş, deri, ürün ambalajı, cam ve metal kaplar katı atıklara örnektir.
- **Atıkların asgari düzeye indirilmesi**, atıkların kaynağında önlenmesi ve azaltılmasıdır. Bunun için yöntemler, yeniden kullanım (ürünün veya maddenin aynı veya benzer amaçla kullanımı); kazanım (atık maddelerden enerji kazanımı); geri dönüşüm (katı atık maddelerin yeni bir ürün imalatında malzeme olarak kullanılması) ve kompost yapımıdır.

GEREKLİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş yıllık katı atık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Katı atığın kullanımı, saklanması, taşınması ve atılmasıyla ilişkili sağlık, güvenlik ve çevre tehlikelerinin tanımlanması.
 - b. Tehlikelerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. ayırma, kişisel korunma ekipmanı, asgari düzeye indirme vb.).
 - d. Takip edilecek katı atık hiyerarşisi şöyledir:
 - i. Kaynak azaltımı
 - ii. Şirket içi geri dönüşüm
 - iii. Kapalı devre geri dönüşüm

- iv. Nike Destekli Programlar
- v. Düşük Dönüşüm
- vi. Enerji Kazanımı
- vii. Atık Depolama Sahası
- viii. Kontrollü Atık Yakma

2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri prosedürleri geliştirmeli ve uygulamalıdır:

- a. Tüm katı atık akışlarının bir dökümü. Döküm, atık türleri, üretilen miktarlar, geri dönüşüm seçenek ve oranları ile atık tesislerinin ad ve adresini içermelidir.
- b. Katı atığı asgari düzeye indirme programı. Öncelik atık önlemeye verilmeli, atık azaltımı bunu takip etmelidir.
- c. Atıklar yeniden kullanılabilir, kazanılabilir, geri dönüştürülebilir ve geri dönüştürülemez kategorilerine ayrılmalıdır. Bu atık kategorilerinin her biri için temiz ve özel konteynerler olmalıdır.
- d. Tehlikeli ve katı atıklar birbirinden ayrılmalıdır.
- e. Katı atık saklama alanları kapalı ve emniyetli olmalıdır ve yüzeyleri geçirgen olmamalıdır.
- f. Atık nakliye ve imha şirketleri katı atık taşımak ve imha etmek için gerekli lisansa veya yetkiye sahip olmalıdır.
- g. Katı atık kayıtları tutulmalıdır.
- h. Atıkların tesiste yakılması veya imha edilmesi yalnızca ilgili dairelerden alınacak onay ve izinle mümkün olacaktır.

3. **EĞİTİM**—

Katı Atıkla İlgili Bilinçlendirme: Tüm çalışanlar bilinçlendirmeye yönelik eğitim almalıdır. Eğitim aşağıdakileri içermelidir:

- Tüm katı atık akışlarının açıklaması.
- Atıkların asgari düzeye indirilmesi için genel teknikler.

Katı Atık Yönetimi: Bakım ve gözetimden sorumlu personel gibi görevi katı atık muamelesi olan yetkili çalışanlar yukarıda genel hatları verilen eğitimin yanı sıra şu konularda da eğitim alacaktır:

- Uygun kullanım, saklama ve imha teknik ve prosedürleri.
- Atıkların asgari düzeye indirilmesi için spesifik çalışma prosedürleri.
- Kişisel korunma ekipmanının kullanımı.

4. DOKÜMANTASYON —

Eğitim Kayıtları: Çalışan eğitim kayıtları en az 3 yıl süreyle erişime açık kalmalı ve saklanmalıdır.

Olay Kayıtları: Tüm olay kayıtları en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut katı atık risk değerlendirmesi.
- b. Gerekli düzenleyici izinler.
- c. Katı atık imha belgeleri en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike "Tehlikeli Atıklar" Liderlik Kuralları Standardı.
- Nike ESH Handbook, sayfa 2-20
- Nike SME Çevresel Sürdürülebilirlik Stratejisi

STANDART

Yüklenici; hava emisyonları, katı/tehlikeli atıklar ve su boşaltımı gibi yürürlükteki düzenleyici gereklilikleri yerine getirerek insan sağlığını ve çevreyi korumalıdır. Yüklenici, çevreye yansıyacak olumsuz işlemsel etkileri azaltmak ve çevresel performansın sürekli gelişimini sağlamak için gereken önlemleri alır.

- Atık suyun yönetimi ve deşarjı için süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular. Yüklenici, hangisi daha katı ise, bu standartta belirtilen gerekliliklere veya ilgili yerel yasa ve düzenlemelere uymalıdır.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi atık su yönetim ve deşarj prosedürlerinin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi atık su prosedürlerini oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve atık su süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar atık su süreç ve prosedürlerinin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Atık su**, endüstriyel, sıhhi tesisat veya sağanak su deşarjlarını da içeren kullanılmış su ve suyla taşınan katılardır.
- **Endüstriyel atık su** endüstriyel veya ticari süreçlerde oluşan atık sudur.
- **Sıhhi tesisat atık suyu**, tuvalet, lavabo, duş, çamaşır makineleri gibi sıhhi yapılarda oluşan atık sudur.
- **Sağanak suyu**, bir fırtına sırasında yağmur yoluyla oluşan sudur.
- **Kirlilik kontrol ekipmanı**, nihai deşarj öncesinde suyu arıtmaya tabi tutan tüm ekipman ve süreçleri tanımlar. Genel yöntemler fiziksel arıtma (örn. yağ/su separatörü), kimyasal arıtma (örn. pH nötralizasyonu) ve biyolojik arıtmayı (örn. aeratörler) içerir.
- **Çamur**, atık su arıtma sürecinde ayrılan katı, yarı katı veya sıvı kalıntıdır. Çamur lağım çukurundan çıkarılan maddeleri de içerir.

GEREKİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş yıllık atık su risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Endüstriyel atık su, sıhhi tesisat atık suyu ve sağanak suyu da dahil olmak üzere tüm atık su deşarjlarının ve ilgili sağlık, güvenlik ve çevre risklerinin tanımlanması. Dökümde deşarj noktaları, deşarj kaynakları, deşarj tür ve miktarları belirtilmelidir.
 - b. Potansiyel atık su deşarjlarıyla ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - c. Çevresel riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. eğitim, teftiş ve su arıtma).

2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde atık su yönetimi prosedürleri uygulamalıdır:
- a. Ekipman kurulumu veya değişikliği öncesinde atık su deşarjına yol açacak tüm süreç ve ekipmanların değerlendirilmesi ve onaylanması.
 - b. Hava kirliliği kontrol ekipmanının geçerli tüm düzenlemeler, standartlar ve izin gereklilikleriyle uyumluluğu gösteren analitik test sonuçlarını da içeren bir dökümü. Dökümler yıllık olarak gözden geçirilmelidir.
 - c. Yerel gereklilikleri/parametreleri WWTP içinde merkezi bir alana asın.
 - d. Atık su miktarının azaltılması için suyun yeniden kullanımı ve en düşük düzeyde su kullanımı.
 - e. Gerekli tüm deşarj izinlerini alın.
 - f. Yüklenici, onaylı bir analitik test laboratuvarı ve yöntemleri kullanarak deşarj noktasında çevreye boşaltılan nihai atık suyun laboratuvar analizlerini yaptırmalı ve geçerli standartlarla uyumu ortaya koymalıdır. Numune alımı ve testler en azından yıllık olarak yapılmalıdır. Yüklenici, Nike, Inc. personelinin istediğinde inceleyebilmesi için atık su dokümantasyonunu saklamalıdır.
 - g. Kirlilik kontrol ekipmanı atık sudaki kontaminantlar için uygun olmalıdır.
 - h. Kirlilik kontrolü içme suyu, soğutma suyu veya sağanak suyu ile seyreltmeyi içermemelidir. Seyreltme kabul edilebilir bir kirlilik kontrol yöntemi değildir.
 - i. Numune alımı üç ayda bir yapılmalı ve numune lokasyonu, numune alım yöntemi ve test edilen kontaminantlarla ilgili bilgileri de içermelidir.
 - j. Düzeltici eylemleri de içeren bir uyumsuzluk raporlama süreci.
 - k. Kirlilik kontrol ekipmanı için bir teftiş ve bakım planı.
 - l. Çamur birikintisi için numune alımı ve atma programı. Kullanım şeklini özellikle onaylayan bir yasal izin olmaksızın, endüstriyel veya işlenmiş çamur kompost, gübre, dolgu malzemesi veya başka bir arazi uygulamasına yönelik olarak kullanılamaz.
 - m. Atık su deşarj noktaları, iskan edilmiş en yakın yapı veya meskenden en az 100 metre uzaklıkta olmalıdır.
3. **EĞİTİM**—İlgili tüm çalışanlar yıllık olarak atık su konusunda bilinçlendirilmeye yönelik eğitim almalıdır. Eğitim aşağıdakileri içermelidir:
- Atık su deşarjlarının türleri, deşarj noktaları ve kaynakları.
 - Kirlilik kontrol ekipmanı ile ilgili genel bilgiler.
 - Kontrolsüz salımın çevreye etkileri.

Görevi atık su arıtma ve/veya numune alımı olan yetkili çalışanlar yukarıda genel hatları verilen eğitimin yanı sıra şu konularda da eğitim alacaktır:

- Uyumsuzluk ve düzeltici eylem prosedürlerini de içeren uygun numune alımı teknikleri ve prosedürleri.
- Mevcut kirlilik kontrol ekipmanı için bakımı da içeren spesifik çalıştırma prosedürleri.
- Kişisel korunma ekipmanının kullanımı.

4. DOKÜMANTASYON —

Eğitim Kayıtları: Çalışan eğitim kayıtları en az 3 yıl süreyle erişime açık kalmalı ve saklanmalıdır.

Olay Kayıtları: Tüm olay kayıtları en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Mevcut atık su risk değerlendirmesi ile deşarj ve kirlilik kontrol ekipmanı dökümleri.
- b. Mevcut atık su deşarj izinleri.
- c. Kirlilik kontrol teftiş kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
- d. Kirlilik kontrol ekipmanının bakım ve tamir kayıtları ekipmanın kullanım ömrü süresince saklanmalıdır.
- e. Atık su testinden elde edilen laboratuvar analiz sonuçları en az 5 yıl saklanmalı veya en güncel sonuçlar bulundurulmalıdır.
- f. Biriken çamurla ilgili atma belgeleri en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 2-16
- BSR; Su Kalitesi Kılavuzları ve Test Standartları

STANDART

Yüklenici; hava emisyonları, katı/tehlikeli atıklar ve su boşaltımı gibi yürürlükteki düzenleyici gereklilikleri yerine getirerek insan sağlığını ve çevreyi korumalıdır. Yüklenici, çevreye yansıyacak olumsuz işlemsel etkileri azaltmak ve çevresel performansın sürekli gelişimini sağlamak için gereken önlemleri alır.

- Petrol veya tehlikeli maddeler içeren yerüstü ve yeraltı depolama tankı sistemleriyle ilişkili risklerin asgari düzeye indirilmesine yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi depolama tankı programının uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi depolama tankı programını oluşturmali, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve depolama tankı programının gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar depolama tanklarıyla ilgili süreç ve prosedürlerin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Yerüstü depolama tankı** 208 litre üzerinde kapasitesi olan ve bütünüyle zemin yüzeyinin yukarısında yer alan, petrol veya tehlikeli maddelerin depolanması için kullanılan sabit bir konteynerdir.
- **Yeraltı depolama tankı**, yapısının %10'u veya daha fazlası (yer altı boru tesisatı dahil) zemin yüzeyinin altında yer alan, petrol veya tehlikeli maddelerin depolanması için kullanılan bir tanktır.

GEREKİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içeren belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. Tüm yerüstü ve yeraltı depolama tanklarının ve her biriyle ilişkili tehlikelerin bir dökümü. Döküm her tankla ilgili tip (fiziksel bileşim), lokasyon, boyut, yaş ve muhtemel tüm kimyasal içeriklerin bir listesini içermelidir.
 - b. Depolama tanklarıyla ilişkili risklerin değerlendirilmesi.
 - c. Kontrol önlemlerinin tanımlanması ve uygulanması (örn. çalıştırma gereklilikleri, taşma saptama ekipmanı ve kirlilik kontrol cihazları).
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—Her fabrika, asgari olarak aşağıdakileri içerecek şekilde yerüstü ve yeraltı depolama tanklarının sağlık, güvenlik ve çevre etkilerini azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik prosedürler uygulamalıdır:
 - a. Yerüstü depolama tankları:
 - Bulundurdukları içerik ve içerikle ilişkili tehlikelerin belirtildiği etiketlerle etiketlenmelidir.
 - En büyük tank hacminin %110'u hacminde içerik alabilecek ikincil sınıra sahip olmalıdır.

- Kazaya bağlı hasara karşı koruyucu bariyerleri olmalıdır.
- Tankın ve ilgili ekipmanın iyi durumda olduğunu ve sızıntı veya hasar belirtisi göstermediğini doğrulayan, belgelenmiş haftalık teftişe tabi tutulmalıdır.
- Depolanan maddeleri içermeye uygun bileşime sahip olmalıdır.

b. Yeraltı depolama tankları:

- Depolanan maddeleri içermeye uygun bileşime sahip olmalıdır.
- Aşağıdaki faal taşma saptama sistemlerinden en az birine sahip olmalıdır:
 - İç izlemeye sahip ikincil sınır.
 - Otomatik tank ayar sistemleri.
 - Buhar izleme.
 - Yeraltı suyu/yeraltı izleme.
 - İstatistiksel envanter analizi.
- Yeraltı korozyonundan korunmalıdır.
- Aşağıda yer alan faal aşırı dolum önleyici cihazlardan en az birine sahip olmalıdır:
 - Otomatik kapatma cihazı.
 - Aşırı dolum alarmı.
 - Yüzer şamandıra komutalı valf.
- Belgelenmiş yıllık bütünlük testine tabi tutulmalıdır.

c. Yeni ekipman inşası veya kurulumunun ardından veya mevcut ekipman, tesis veya süreçlerde değişiklik yapılmasını takiben tüm depolama tankı envanterleri güncellenmelidir. Envanterler en azından yıllık olarak gözden geçirilmelidir.

d. Her tankın yakınına ürün transfer prosedürleri belgesi asılmalıdır.

e. Sızıntıya yönelik prosedür ve araçları içeren bir belgeye sahip olmalıdır.

3. EĞİTİM— tesis depolama tanklarının çalıştırması, bakımı ve/veya tesis depolama tanklarından ürün nakliye etmekle sorumlu çalışanlar ve/veya yükleniciler şu eğitimi almalıdır:

- Tank sistemleri ve ilgili ekipman/boru tesisatına yönelik kontrol prosedürleri.
- Ürün nakliyat prosedürleri.
- Taşma veya diğer tank sistemi arızalarına yönelik prosedürler.

4. DOKÜMANTASYON—

Eğitim Kayıtları: Her fabrika eğitim kayıtlarını en az 3 yıl süreyle saklamalıdır.

Olay Kayıtları: Her fabrika olay kayıtlarını en az 5 yıl süreyle saklamalıdır.

Diğer Kayıtlar:

- a. Haftalık teftiş kayıtları en az 1 yıl süresince saklanmalıdır.
- b. Mevcut risk değerlendirmesi ve döküm.
- c. Yeraltı depolama tanklarının kullanım ömrü süresi artı 30 yıl boyunca saklanacak yıllık bütünlük testleri.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 2-22, 2-26

STANDART

Yüklenici; hava emisyonları, katı/tehlikeli atıklar ve su boşaltımı gibi yürürlükteki düzenleyici gereklilikleri yerine getirerek insan sağlığını ve çevreyi korumalıdır. Yüklenici, çevreye yansıyacak olumsuz işlemsel etkileri azaltmak ve çevresel performansın sürekli gelişimini sağlamak için gereken önlemleri alır.

- Çalışanlar ve çevre açısından mevcut olan poliklorin içeren bifenillerle (PCB'ler) ilişkili riski azaltmaya yönelik süreç ve prosedürler geliştirir ve uygular.

SORUMLULUKLAR

Saha Yöneticisi PCB'lerin varlığının tanımlanmasına, yönetimine ve bu koşulda çalışmaya ilişkin prosedürlerin geliştirilmesini, uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamalıdır.

HSE Temsilcisi PCB'lere ilişkin süreç ve prosedürlerini oluşturmalı, sürdürmeli ve yönetmelidir.

Yöneticiler ve Şefler çalışanların eğitilmesini ve PCB'lere ilişkin süreç ve prosedürlerin gerekliliklerine uymasını sağlamalıdır.

Çalışanlar PCB'lere ilişkin süreç ve prosedürlerin gerekliliklerine uymalıdır.

TANIMLAR

- **Poliklorin içeren bifeniller (PCB'ler)** alev almayan ve dayanıklı bir grup sentetik organoklorin bileşiğidir. Bunlar elektrikli ekipmanlarda (transformatörler, kondansatörler, aydınlatma balastları) soğutma suyu ve yağ olarak, hidrolik sıvılarda, alev geciktiricilerde, boyalarda, mürekkeplerde, böcek ilaçlarında ve yüzey kaplamalarında yaygın şekilde kullanılmaktadır. PCB'ler çevrede ayrışmaz ve yabani yaşam ve insanlar için son derece toksiktir.

GEREKLİLİKLER

1. **RİSK DEĞERLENDİRMESİ**—Her fabrika, PCB'lere ilişkin olarak asgari olarak aşağıdakileri içeren, belgelendirilmiş bir yıllık risk değerlendirmesi yapmalıdır:
 - a. PCB içeren ekipman veya maddelerin taraması ve tescili.
 - b. PCB içeren ekipmanların yerlerinin ve ilgili tehlikelerin tanımlanması.
 - c. PCB'lerle ilişkili riskin değerlendirilmesi.
 - d. Riski azaltmaya yönelik kontrol tedbirlerinin tanımlanması (örn. etiketleme, erişim kontrolü, teftişler, PCB içeren maddeler yerine PCB içermeyen maddeler kullanılması)
2. **İLKE VE PROSEDÜRLER**—50 ppm konsantrasyonundan daha yüksek oranda PCB içeren ekipmanların veya maddelerin bulunduğu her fabrika (konsantrasyon oranı bilinmiyorsa oranın 50 ppm'den yüksek olduğunu varsayın) asgari olarak aşağıdakileri içeren prosedürler uygulamalıdır:
 - a. PCB içeren tüm ekipman veya maddeler aşağıdaki şekilde etiketlenmelidir:

TEHLİKE-PCB içermektedir.
 - b. PCB içeren ekipmanların bulunduğu alanlara erişim yetkili kişilerle sınırlandırılacaktır.

- c. PCB içeren ekipmanlarla veya maddelerle çalışırken kişisel korunma ekipmanının doğru kullanımının sağlanması.
 - d. PCB içeren ekipmanların veya maddelerin durumunu doğrulamak amacıyla en azından yılda bir yapılacak teftişler.
 - e. PCB içeren ekipmanlardan meydana gelen döküntülerin önlenmesi için döküntüye yönelik yazılı müdahale prosedürleri.
 - f. İçerikteki PCB maddelerinin miktarı için yeterli düzeyde mevcut olan döküntü temizleme maddeleri.
 - g. Atılmayan veya yeniden kullanıma yönlendirilmeyen PCB içeren tüm kontamine maddelerin dekontaminasyonu.
 - h. Atılmak üzere uzaklaştırılan PCB içeren tüm ekipmanlar veya maddeler ayrıştırılmalı ve atık PCB'leri kabul etmeye yetkili olan onaylı bir atık imha tesisine gönderilmelidir.
3. **EĞİTİM**—Bakım veya gözetimden sorumlu personel gibi görevi PCB içeren ekipman veya maddelerle temas etmeyi gerektirebilecek çalışanlar aşağıdakileri içermesi gereken bir eğitimden geçecektir:
- PCB'lerle ilişkili sağlık ve çevre tehlikeleri.
 - PCB içeren ekipman veya diğer maddelerin yeri.
 - Döküntüye müdahale ve PCB içeren ekipmanlardan meydana gelen sızıntıların önlenmesi.
 - Kişisel korunma ekipmanının kullanımı, takılması, sınırlamaları ve bakımı.
 - Aydınlatma balastları gibi PCB içeren ekipmanlara yönelik doğru atım yöntemleri.
 - PCB içeren ekipman ve maddelerin bakımına yönelik prosedürler.
4. **DOKÜMANTASYON**—
- Eğitim Kayıtları:** Çalışan eğitim kayıtları en az 3 yıl süreyle erişime açık kalmalı ve saklanmalıdır.
- Olay Kayıtları:** PCB'lerle ilgili tüm olayların kayıtları tutulmalıdır. Bu kayıtlar en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.
- Diğer Kayıtlar:**
- a. Mevcut PCB Risk Değerlendirmesi.
 - b. PCB içeren ekipman veya maddelerin teftiş kayıtları en az 3 yıl süreyle saklanmalıdır.
 - c. Atık PCB'lere veya devreden çıkarılan ekipmanlara ilişkin uzaklaştırma ve atma belgeleri en az 5 yıl süreyle saklanmalıdır.

Özel olarak önerilen bir uygulama olarak belirtilmediği sürece, bu Liderlik Kuralları Standardı asgari standartları belirler; yükleniciler yürürlükteki daha yüksek önem taşıyan hukuki gerekliliklere uymalıdır ve çalışanları için daha fazla koruma sağlayan uygulamalar geliştirmeye devam etmeleri tavsiye edilir.

REFERANSLAR:

- Yürürlükteki federal ve yerel yasa ve düzenlemeler.
- Nike ESH Handbook, sayfa 2-14